

XOWAWU NMENHOHOTHO TXESUSU YEXETXHÀRÀNHÀRÀ ON HA.

Khoryenkomо yehutwatxho yokarymanye yexetxhàrà on ha.

¹ Khoryenkomо yehutwatxho yokarymanye mosonà katxho ryhe, amnyehra rma haxa nehxakonà, akàhtono yhera ro rma haka. Noro rma, àto rye rma nehxatxkonà, Khoryenkom yakoro. Khoryenkom me rma nehxakonà.

² Noro ryhe, Khoryenkom yakoro nehxakonà, akàhtono yhera ro rma haka. ³ Akàhtono yeryeye, omeroro mak ha. Noro nakàhþohtorà ehxera ro mak naha. ⁴ Tano me ro rma karyhe naha, noro ha. Karyhe kehtxoho komo xarha, noro yano me rma rha naha. Kawasmeny kom me naha. ⁵ Awaràn wawo kehtokonye, kawasmetxow hamà, awasànà. Àro wyaro rma rha, yaworon xaxa hutwamohsehe, noro, kàwyanye, anhàtho komo wya. Noro yarymahra ro mak naha ha, anhà.

Xowawu nyaketxhàrà on ha.

⁶ Toto nyakye, Khoryenkomо. Xowawu noro ha, toto yosotà. ⁷ Noro rma, kawasmeny komo yokarymaxe nomokye. Yaworon xaxa hutwamohsonye rma yokarymaxe nomokye, toto komo wya noro hona xenytxoho me. Xowawu wya ekarymatxho hoye ro ryhe, noro hona nenyatxow hamà, toto komo, omeroro.

8 Kawasmeny kom mehra mak nehxakonà, Xowawu. Noro yokarymax haxa ryhe nomokye.

Toto me harha Txesusu yatakàhtothàrà on ha.

9 Yukryeka hona nomokye, kawasmeny komo, yaworon xaxa. Omeroron komo yawasmeny me rma naха, noro ha. **10** Yukryeka ho harha nehxakonà. Noro rma, yukryeka yakàhtoye. Noro hutwahra mak nehxatxkonà, yukryeka hon komo. **11** Tànakàhtothàrà hona nomokye. Xuknewyana kom yowto hona ryhe nomokye. Noro yahohsàra mak nehxatxkonà, nyamoro, ukukuru komo rma. **12** Yakenohnà kom marma, noro yahohtxownà. Noro hona harha nenytxownà. Nyamoro wya ryhe, onà wyaro nkekona. Omnyamo ryhe, Khoryenkom hokru me harha manatxhe, kekonà, àwyanye. **13** Nyamoro rma nenutxownà harha. Toto yano mehra nenutxownà harha, thoryen heno kom yano mehra mak ha, toto hun yano mehra mak ha. Khoryenkom yano me haxa ryhe nenutxownà harha, ekato me, noro hokru me harha.

14 Khoryenkomо yehutwatxho yokarymanyе mosonà katxho rma, toto me harha natakàhtoye. Tan hak nehxakonà, kwawonye. Towahke rma haxa nehxakonà. Yaworon me rma haxa nehxakonà. Ehonomnà me xaxa ryhe noro yonyatxkon hatà, akorono ro komo. Àsok hana ehonomnà me nehxakon ha. Tàyàm muru ro me ehonomnà me xaxa nehxakon hatà, àyweroronye.

15 Noro hoko rma, onà wyaro nkekon hatà, Xowawu, teryewrye ro hatà. Noro mokro ha kekon hatà, toto komo wya. Noro ryhe

wekarymeknano, owyanye. Nomokyaha, anaro, rohryetayo, àkeknano, owyanye. Noro rma, roho rma haxa naha, àsok tawro hana, ronurhura ro rma haka tehxemà ro me tesnàr ke, àkeknano, kekon hatà, Xowawu, toto komo wya.

¹⁶ Towahke rma haxa tehtxoho hoye ro kowakryetxownà, noro ha. Kowakryetxhe rye rma haxa. ¹⁷ Moyses heno wya ryhe kàyweronàhyamahotxownà, Khoryenkomo. Txesusu Kryestu wya haxa ryhe kowakryetxehkahotxownà. Noro ryhe, kowakryenyè ro kom me naha. Yaworon xaxa yokarymanye ro me naha. ¹⁸ Khoryenkomo yony komo ehxera ro mak naha, toto. Umuru haxa ryhe, hutwamohsoye, kàwyanye. Tàyàm muru ro rma noro ha, tàyàm nàhnànà txko.

Xowawu wya Txesusu yokarymatxhàrà on ha.

¹⁹ Tkukur komo nyahtxownà hatà, Xuknewyana yoh komo, Xowawu hyaka. Khoryenkomo mân yonye ro kukuru komo rma nyahtxownà hatà. Nyamoro yakoronomanyè ro kukuru komo xarha nyahtxownà hatà, Ryefeta kukuru komo rma hatà. Xerusaryen hoye totxownà hatà, Xowawu hyaka. Onok omoro kaxe ànyahxemo komo rma nyamoro hatà. Àro ke noskarymay hatà, noro, àwyanye.

²⁰ Yaworo noskarymay hatà. Oskarymahra wehxan hamà, moxamo wya, kahra mak nehxakon hatà. Onà wyaro haxa noskarymay hatà, ànyahxemo komo wya. Kryestu mehra wehxaha, kekon hatà, àwyanye. Nomokyaha hampànà, Kryestu, Khoryenkomo nànyaketxho,

katxhàrànhàr mehra wehxaha, kekon hatà, àwyanye.

²¹ Onok me haxa manaye, ketxkon hatà. Onok me haxa manaye. Eryeyas haxa omoro. Nomokyan harha tà, noro heno. Norohnà katà omoro, ketxkon hatà.

Norohnà mat uro, kekon hatà.

Khoryenkomо rwonà yokarymanye ro haxa omoro, ketxkon hatà. Tomohsom me nay hatà, noro, Moyses heno nekarymatxho rma. Norohnà katà omoro, ketxkon hatà.

Norohnà mat uro kekon hatà, Xowawu.

²² Onokà ryhe omoro, ketxkon hatà. Onokà ryhe omoro. Amna nyaknyenhàr komo yoyuknuru xe amna naha. Àro ke oskarymako, amna wya eyuhtoho menye, ketxkon hatà.

²³ Esaeyas heno nmenhothàrànhàr yawo ron uro, kekon hatà, Xowawu. Onà wyaro nkehe hampànà, ahehnawono, teryewrye ro, katxhàrànhàrà rma uro. Kohkomо ryhe nomokyan hatà, àro ke osonyhoryetxoko, kehe hampànà, toto komo wya, katxhàrànhàrà rma uro, kekon hatà. Rohoko ryhe, àro wyaro nkekona, Esaeyas heno, Khoryenkomо rwonà yokarymanye ro heno, kekon hatà, Xowawu, ànyahxemo komo wya. ²⁴ Farysew komo nànyaketxhàyamo rma nyamoro hatà.

²⁵ Onà wyaro nketxkon xarha tà, àwya. Aymomno ynyàr hoko tehxoryehra manaha, ketxkon hatà. Kryestu mehra oyehtoko, àro hoko tehxoryehra manaha. Eryeyas heno mehra oyehtoko, Khoryenkomо rwonà yokarymanye ro mehra oyehtoko, aymomno ynyàr hoko

tehxoryehra manaha. Àsok tawro aymomno meryan harha, ketxkon hatà, àwya.

²⁶ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Xowawu. Uro ryhe, tuna kwaka aymomno weryaha, kekon hatà. Awawonye naha, anaro. Noro hutwahra mak manatzhe. ²⁷ Rohryetayo ryhe noro. Àhrorà womun yasotà wompokahra wehxaha, esnaka rma haxa ryesnàr ke, kekon hatà, Xowawu, ànyahxemo komo wya.

²⁸ Betanya ho tehtoko, àro wyaro nkekón hatà, àwyanye, Xoknaw mon ho tehtok hatà. Àto rma aymomno ryakon hatà.

Xowawu wya kahneru mxekrà wyarono mokro katxhàrà on ha.

²⁹ Enmahàtxhe, Txesusu yonyey hatà, Xowawu. Tàhyaka omoknàrà rma yonyey hatà. Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, toto komo wya. Mokro ha, kekon hatà. Kahneru mxekrà wyarono mokro, totahaxem me tesnàr ke. Totahaxem me ehxe Khoryenkomo nànyaketxho rma mokro. Noro rma, toto komo yanhànàtho yownye me naha, kekon hatà, Xowawu. ³⁰ Noro ryhe wekarymek-nano, owyanye. Nomokyaha, anaro, rohryetayo, àkeknano, owyanye. Noro rma, roho rma haxa naha, àsok tawro hana, ronurhura ro rma haka tehxemà ro me tesnàr ke, àkeknano, kekon hatà, Xowawu. ³¹ Uro ryhe, noro hutwahra hak wehxakonà. Noro hutwamohsoso ryhe komokye, ronyaknyenhàr yano me. Tuna kwaka aymomno yxe komokye, toto komo wya noro hutwatxho me, Ehsayewiana komo wya noro mok hamà katxho me, kekon hatà, Xowawu.

³² Tànenyetxhàrà xarha yokarymay hatà. Khoryenkom yokato wenyako, kekon hatà. Watkuk me nehxako, ronenyàr me. Kahe yaye nàhteko, noro hona. Noro ho rma nehxaknano, mexe nyhe txko, kekon hatà, Xowawu.

³³ Noro hutwahra ehxahonhàrà rma uro. Onà wyaro kanyenhàr me mak nehxakonà, ronyaknyenhàrà. Amnye toto hona rokato htonàrà menyaha hampànà, noro ho rma na ha hampànà, kanyenhàr me nehxakonà, rowya. Noro ryhe, anar me aymomno yeryaha hampànà, rokato nyakyaha hampànà, toto kom hona, aymomtoho komo rma àro ha, noro wya, kanyenhàr me nehxakonà, ronyaknyenhàrà, tuna kwaka aymomno yxe ronyaknyenhàrà rma, kekon hatà, Xowawu. ³⁴ Àrwonàmàthàrà yawo ro rma wenyako. Àro ke, noro hutwany me harha wehxaha. Khoryenkom muru moson hamà kany me harha wehxaha, owyanye.

Txesusu wya tànhananàhrà ro me toto komo yaràthàrà on ha.

³⁵ Sa, nenmahye xarha tà. Àto nehxakon hatà, Xowawu, thataw hatà. Àhyawo nehxatxkon hatà, àñhananàhrà ro komo, asako. ³⁶ Àhyahanye tekon hatà, Txesusu. Tàwyà noro yonyetxhe, onà wyaro nkekón hatà, Xowawu. Mokro ha, kekon hatà. Kahneru mxekrà wyarono mokro, totahaxem me tesnàr ke. Totahaxem me ehxe Khoryenkomò nànyaketxho rma mokro, kekon hatà. ³⁷ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, Txesus yakoro totxownà hatà, Xowawu nhananàhrà rotho komo, asakon komo rma.

³⁸ Neramay hatà, Txesusu. Takoro omoknàr komo yonyey hatà. Eten horà momokyatxowà, kekon hatà, àwyanye. Eten horà momokyatxowà. Hakme y, ketxkon hatà, àwya. Hakme y katxho rma, Khananàhnye y katxho me rma naха. Hakme y, henta oyonmahyano, ketxkon hatà. ³⁹ Omohtxoko, xenyxe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àro ke totxownà hatà. Txesus mònà yonytxownà hatà. Enmahrà ro rma nehxakon hatà, 10 oras me ehtok hatà. Àro ke, awasnawo rma hak nehxatxkon hatà, noro hyawo.

⁴⁰ Asakono rma nyamoro hatà, Txesus yakoro àtoxemo rma hatà, Xowaw yonytxanyenàyamo rma hatà. Antrye rma anaro hatà. Noro rma, Semaw Petru yowtà me nehxakon hatà. ⁴¹ Amamehra toy hatà, towtà horà, Semaw horà. Nehorày haxa hatà. Meseyasà ryhe amna nenyo, kekon hatà, àwya. Meseyasà katxho rma, Kryestu katxho me rma naха, Khoryenkomo nànyaketxho katxho me rma naха. Meseyasà ryhe amna nenyo, kekon hatà, Antrye, towtà wya. ⁴² Narày hatà, Txesusu hyaka. Txesusu nenyey hatà. Semawu omoro hamà, kekon hatà. Xowaw muru rma omoro hamà. Sefas me harha kosohtehé, kekon hatà, Txesusu, àwya. Sefas katxho rma, Petru katxho me rma naха.

⁴³ Sa, nemahye xarha tà. Nehutway hatà, Txesusu. Karyeryeya yamtar hona àten hamà, kekon hatà, tàwya rma. Tàtohra ro rma haka Feryepe yohorày hatà. Rakoro omok ha, kekon hatà, àwya. ⁴⁴ Betsayda hon me nehxakon hatà, Feryepe. Àro hon me rma rha nehxatxkon hatà, Antrye komo,

Petru xarha.

⁴⁵ Taa. Natanayew yohorà hatà, Feryepe. Moy-ses heno nekarymatxho ryhe amna nentyo, kekon hatà, àwya. Noro heno wya kàyweronàhyamatxho kom yawono ryhe amna nentyo. Khoryenkomо rwonà yokarymanyе ro heno komo nmenhotho yawono ryhe amna nentyo, kekon hatà. Txesusu ryhe noro hamà. Nasarye honotho rma, Xose murunho rma noro hamà, kekon hatà, Feryepe.

⁴⁶ Àna matà, kekon mak hatà, Natanayew, àwya. Enyhoru komo ehxera ro mak na ha ha, Nasarye hon komo, kekon hatà. Omok ha xenyxe kekon hatà, Feryepe, àwya. Àro ke toy hatà, Natanayew.

⁴⁷ Tàhyaka omoknàrà yonyey hatà, Txesusu. Xenytxoko, mokro ha, kekon hatà, àton komo wya. Ehsayewyana me nay hamà, mokro. Ehsayewyana rma, yaworon me xaxa na ha. Àtemarontahnà ro me na ha, kekon hatà, Txesusu, Natanayew hoko.

⁴⁸ Àsoke ryhe uro muhutweno, kekon hatà, noro, àwya. Àsoke ryhe uro muhutweno. Onà wyaro neyukye hatà, Txesusu. Feryepe wya oyokhàrà ro rma haka konyo, kekon hatà, àwya. Fek yoh yahomyawo rma oyehtoko, konyo, kekon hatà.

⁴⁹ Khananàhnye y, kekon hatà, Natanayew, àwya. Khoryenkom muru omoro hamà. Ehsayewyana komo kayaryetà omoro hamà, kekon hatà.

⁵⁰ Onà wyaro neyukye hatà, Txesusu. Rohona menyan hamà, kekon hatà, àwya. Fek yoh yahomyawo oyehtoko konyo àkan marma, owya. Àro hoye ro marma, rohona menyan hamà. Àro yohono rma haxa menyaha hampànà,

amnye, ehonomnà me xaxa owya ronytxoho me, kekon hatà, Natanayewu wya.⁵¹ Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Kahe yatahurmakanàrà menyatxhe hampànà, kekon hatà. Kahe yawon komo menyatxhe hampànà. Khoryenkom yanoto komo rma menyatxhe hampànà. Asanàmrà komo, àhtonàr komo xarha, menyatxhe hampànà, kekon hatà. Toto me Enusah hoye nasanàmyatxhe hampànà. Noro hona nàhtetxhe xarha hampànà, onenyàr kom me, kekon hatà, Txesusu, Natanayewu wya, àton komo wya xarha.

2

Kana ho Txesusu wya tahoxetà yonyhothàrà on ha.

¹ Asako ro enmahàtxhe, Kana ho harha nehxakon hatà, Txesusu. Karyeryeya yamtar hono rma àro ha, owto txko, Kana. Àton komo nasahx-emtotxownà hatà, toto hehtatho hoko. Àhyawonye nehxakon hatà, Txesus yonà. ² Asahxemtoso anyehxah me rma rha nehxatxkon hatà, Txesus komo, àñhananàhrà ro kom yakoro xarha.

³ Asahxemtontokonye, nenatày hatà, ufa xkunutho. Ehxera harha nehxakon hatà. Àro ke nekarymay hatà, àyonà, Txesusu wya. Àwokuthuyamo ehxera harha nay hatà, kekon hatà, àwya.

⁴ Eme y, kekon hatà, Txesusu. Àsok tawro mekarymen harha, rowya. Àhoko ryehtxoho mehra rma hak naha, kekon hatà.

5 Onà wyaro haxa nkekón hatà, àyonà, anotonano komo wya. Àsok kom hana nken ha, noro ha, owyanye, kekon hatà. Àwya onà wyaro ehtxoko katxhe rma, noro eyuhtxoko, kekon hatà, Txesus yonà, anotonano komo wya.

6 Àto nehxakon hatà, oryenà ymo, toh kahsaho ymo. Àyakenonà rma, **6** me nehxakon hatà. Tuna yonà rma àro hatà, Xuknewyana komo yosomyakorokatxho rma hatà, tàyweronàhyamatxhàyamotho yawo ro osonyhoryetxho komo rma hatà. Àsok hana nehxakon ha, aràhtotho ha, 80 tutum hana, 120 tutum haxa hana.

7 Àro hoko rma, onà wyaro nkekón hatà, Txesusu, anotonano komo wya. Tuna ke aràhtotàhkatxoko moro ymo, oryenà ymo, kekon hatà. Àro ke naràhtotàhkatxownà hatà, àhotaha ro rma haxa mak hatà. **8** Ahoye rma anàmtxok ha, kekon hatà, àwyanye. Atxoko, àmàtànà hyaka, kekon hatà. Àro ke natxownà hatà.

9 Tuna me exetxhàràtho hutwahra nehxakon hatà, noro. Anoto kom marma nhutwetxkon hatà, anàmnyenhàyam kaxe. Noro haxa ryhe, uhutwahra nehxakon hatà. Àro ke, thehtaxemà yanyekye hatà. **10** Onà wyaro nkekón hatà, àwya. Ohxe rma haxa nay hamà, onà, kwokru komo, kekon hatà. Tasahxemtontokonye, wahoro htxero tukhoryemà yokamyatxow hamà, toto komo. Mahtuk me, àwahuramàtxhenye, àkhohnàtho harha yokamyatxhe, kekon hatà.

Àro wyaro natxow hamà, toto komo, omeroro, tasahxemtontokonye. Omoro haxa ryhe, tukhoryem xaxa menhon hamà, mahtuk me. Àsok tawro hana. Ohxe rma haxa nay hamà, onà, ufa xkunu, anarotho yoho rma haxa mak ha, kekon hatà, àmàtànà, thehtaxemà wya.

11 Àro wyaro htxero tahoxetà yonyhoy hatà, Txesusu, toto komo wya, Kana ho tehtok hatà, Karyeryeya yamtar hono rma ho tehtok hatà. Àro wyaro rma ehonomnà me xaxa nosonyhoy hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo. Noro mokro hamà, ketxkon hatà.

12 Àro tàhto rma toy hatà, Txesusu, Kafahnaw hona. Akoro totxownà hatà, àyon komo, ewtà komo xarha, ànhananàhrà ro komo xarha. Kafahnaw ho nenmahtxownà hatà, yake rohra hatà.

Khoryenkom mìn yawonotho komo krunyemeketxhàrà on ha.

13 Taa. Xuknewyana komo yasahxemtoho hahnoke nehxakon hatà. Thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho rma àro hatà, asahxemtoho komo. Àtoko rma toy hatà, Txesusu, Xerusaryen hona.

14 Khoryenkom mìn yawo nehxatxkon hatà, twarawantaxemà ro komo. Faka yàmnye ro komo nyamoro hatà, kahneru yàmnye ro komo xarha hatà, watkuku yàmnye ro komo xarha hatà. Àto rma rha nehxatxkon hatà, txenyeru yomtakay-onomanye ro komo xarha, tahon kom ho eryewtaxemo hatà.

Omeroro nenytxownà hatà, Txesusu. ¹⁵ Àro ke, otame màtmomye hatà, àhpohtxoho komo. Àro rma ke nukrunyemehtxownà hatà, Khoryenkom màn yaye. Omeroro nukrunyemehtxekatxownà hatà, kahneru kom hatà, faka xarha hatà, toto komo xarha hatà. Txenyerutho xarha hahye hatà. Tax, teryay, waratatho xarha matxakay hatà. ¹⁶ Onà wyaro nkekon hatà, watkuku yàmnye ro komo wya. Moson atxok ha, kekon hatà. Moson atxok ha. Royàm mòn yawo àwarawantahra ro mak ehtxoko, kekon hatà, àwyanye.

¹⁷ Nenytxownà hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo. Àro ke, Khoryenkom karyehtan hoyeno hutwatxownà harha tà. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Omàn xe rma haxa wehxaha. Ohxe esnàr xe ryehtxoho hoye ro, twayehkaxem me wehxaha hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà rma hutwatxownà harha tà, Txesusu nhananàhrà ro komo.

¹⁸ Onà wyaro nketxkon hatà, àton kukuru komo, Xuknewyana yoh kukuru komo, Txesusu wya. Onok yano me mukrunyemehtxow harha, ketxkon hatà. Onok yano me mukrunyemehtxow harha. Noro yahoxetà xenyhoko, amna wya, ketxkon hatà, àwya.

¹⁹ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Tarymatxehkaxem me hak nahko, onàtho, Khoryenkom mònàtho, kekon hatà. Atarymatxehkaxahotho rma weryaha harha. Osorwawo ro emahàtxhe, weryaha harha, kekon hatà.

²⁰ Àsok tawro harha, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo. 46 me amna txemnyehàntaye, on yenyàr hoko, Khoryenkom màn yenyàr hoko. Àsok katà meryan harha, omoro, osorwawo ro emahàtxhe, ketxkon hatà.

²¹ Txesusu rwonà hutwahra mak nehxatxkon hatà. Tàwya Khoryenkom mònà tatoko rma, thoko rma nàrwonakon hatà, thun hoko rma hatà.

²² Amnye hutwatxownà harha tà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu wayhàtxhe mak hatà. Àwayehxemo kom waye asanàmàtxhe rma, àrwonàmàthàrànhàrà hutwatxownà harha tà. Onà wyaro katxownà harha tà. Thoko rma yaworo xaxa nkekón hamà, katxownà harha tà. Khoryenkom karyehtan hoyenothro txko hoko xarha, yaworo xaxa nken hamà, noro hoko, katxownà harha tà, ànhananàhrà ro komo.

*Toto yehutwatxho hutwanye ro me Txesusuyex-
etxhàrà on ha.*

²³ Xerusaryen ho roro rma nehxakon hatà, Txesusu, asahxemtontokonye rma haka. Thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho hoko ehtokonye rma haka, àto roro rma nehxakon hatà. Àto rma ehtoko, noro hona nenytxownà rma haryhe tà, toto komo, thenyenohnà komo, tàwyanye ahoxetà yonyàr ke mak hatà. Tahoxetà yonyhekón hatà, àwyanye, anaro rha eryehokano ytxoho hoko tesnàr ke hatà.

²⁴ Ehutwamohsotàhkahra mak nehxakon hatà, àwyanye, ²⁵ toto komo hutwatxehkanye ro kaxe. Toto yehtxoho ekarymako, rowya, kanyehnà ro

me nehxakon hatà. Àsok tawro hana, toto yehut-watxho hutwanye ro me tesnàr ke hatà.

3

Nekoknemusu hananàhàthàrà on ha.

¹⁻² Taa. Kohsaya toy hatà, horykomo, Txesusu hyaka. Nekoknemusu noro hatà, esotà. Farysew komo kukuru rma mok nehxakon hatà, Xuknewyana yoh komo kukuru rma hatà. Noro rma toy hatà, Txesusu hyaka, kohsaya hatà. Khananàhnye y, kekon hatà, àwya. Khoryenkomo nànyaketxho me manaha, amna wya. Noro yano me hananàhno ynye ro me manaha, amna wya, kekon hatà. Ayakoronomen hamà, Khoryenkomo. Àsok tawro hana, owya ayahoxetà yonyhonàr ke, anaro rha eryehokano ytxoho hoko oyesnàr ke. Ayakoronomahra noro yehtok haxa, àro hokohra oyesnàràtho haryhe mà, kekon hatà, Nekoknemusu.

³ Onà wyaro neyukye hatà, Txesusu. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owya, kekon hatà. Tonuhorye harha natxhe, toto komo, Khoryenkomo mryenon me harha tehtxoho menye. Enurhura tehtokonye, noro mryenon mehra ro mak natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

⁴ Àsok màken harha, kekon hatà, Nekoknemusu. Àsok màken harha. Horykomotho me kehtoko, enurhura harha tehxan hamà. Kyon yowan yaka atahohsàra harha tehxan hamà, kekon hatà.

⁵ Neyukye hatà, Txesusu. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owya, kekon hatà. Tuna kwaka tataymomrà komo ke tonuhorye harha natxhe, toto komo, Khoryenkomo mryenon me

harha tehtxoho menye. Khoryenkom yokato yano me tonuhorye harha natxhe, kekon hatà. Àro wyaro enurhura tehtokonye, noro mryenon mehra ro mak natxhe ha, kekon hatà, Txesusu. ⁶ Oyon hokru me oyonutoho kom ho ye ro tuhnye manatxow hamà. Khoryenkom yokato yano me oyonutoho kom hoye ro haxa ryhe, ekato me karyhe manatxhe, ohnawonye, kekon hatà. ⁷ Àsok tawro harha kahra exko, rorwon hoko, tonuhorye harha manatxhe katxho hoko, kekon hatà, Txesusu, Nekoknemusu wya.

⁸ Henta nyero nomokyano, atxowowo. Henta ya ntenu. Uhutwahra manatxow hamà, kekon hatà. Tano me ro rma ten hamà. Fow tawro marma menytxetxhe. Àro wyaro rma rha, onhutwah-tor kom me oyonuryatxhe harha, Khoryenkom yokato yano me mak ha, kekon hatà. Txesusu.

⁹ Àsok tawro àro wyaro nay harha, kekon hatà, Nekoknemusu, àwya.

¹⁰ Uhutwahra manaye, kekon hatà, Txesusu. Ehsayewana komo hananàhnye ro omoro hatà. Hananàhno ynye ro rma, uhutwahra rma manaye, kekon hatà. ¹¹ Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owya. Amna nekarymanàrà ryhe, amna nhutwatxehkatxho me naha, kekon hatà. Amna nenyetxho me naha. Àro wyaro hamà kahra mak manatxhe, omnyamo, amna nekarymanàrà hoko, kekon hatà, Txesusu.

¹² Yukryeka ho oyehtxoho komo wekarymano, owyanye. Àro hoko rma, àro wyaro hamà kahra rma manatxhe, kekon hatà. Àro yonytxanyehnà rma, kahe yawo oyehtxoho komo yonytxahra rma

rha manatxow hamà. Rowya ekarymantoko rma, àro wyaro hamà kahra rma rha manatxow hamà, kekon hatà.

¹³ Kahe yawo oyehtxoho komo yokarymany komo ehxera ro mak naха ha. Àsok tawro hana. Kahe yaka asanàmxemo komo ehxera nay hamà, kekon hatà. Toto me Enusah haxa ryhe, kahe yawo ehxah me naха. Noro rma, nomokye, kahe yaye. Àro ke, kahe yawo oyehtxoho komo yokarymany me nay hamà, noro ha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴ Ahehnawo toto heno komo yehtoko, okoye kuknonà yakryey hatà, Moyses heno. Àro wyaro rma rha, takryexem me naха hampànà, Toto me Enusaho, kekon hatà. ¹⁵ Takryexem me naха hampànà, thona toto komo wya xenytxoho me. Noro hona xeny komo rma, karyhe roro harha natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu.

Kxenye rma haxa Khoryenkomo yexetxhàrà on ha.

¹⁶ Kxenye rma haxa nehxakon hamà, Khoryenkomo. Àro ke, buru ro txko yàmye. Towenyxanothro txko yàmye, àhonà xenytxoho me, kàwyanye. Àhonà xeny komo ryhe, àwayehpànà ro me natxhe ha. Karyhe roro harha natxhe ha.

¹⁷ Àsok tawro hana buru nyakye ha. Yukryeka hona nànyakye hamà, kàhyakanye. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà kaxehra nànyakye. Konyhoryexeny haxa ryhe nànyakye. ¹⁸ Noro hona kàwya xenyetoko, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho mehra harha tehxaha. Àhonà xenyhera rma kehtok haxa, tanàhnohsom me

manatxhe hampànà katxho me rma tehxaha. Àsok tawro hana, Khoryenkom muru hona xenyhera kesnàr ke, ànàhnànà txko hona xenyhera kesnàr ke.

¹⁹ Tanàhnohsom me natxow hamà, toto komo. Àsok tawro hana, atxke rma haxa tesnàr komo ke hamà. Yukryeka hona nomokye, kawasmeny komo, yaworon xaxa hutwamohsonye rma. Noro xehra mak nehxatxkonà, toto komo. Awaràñ wawo roro tesnàr komo xe nehxatxkonà. Yaworon xaxa hutwanàr xehra mak nehxatxkonà. Awasàñ ho harha tesnàr komo xehra ro mak nehxatxkonà, atxke rma haxa tesnàr komo ke. ²⁰ Àsok tawro hana. Kanhàñ hoko kehtoko, awasàñà xehra tehxan hamà. Kanhàñ hutwamohsonye xehra tehxan hamà. Noro hyaka àtohra tehxan hamà. Noro hyaka tontok haxa, thutwaxem me harha kanhàñàthàrà yesnàràtho haryhe mà. ²¹ Yaworo kehtok haxa ryhe, awasàñ hona tåtehe. Yaworon xaxa hutwamohsonye hyaka rma tåtehe, yaworon me tonyxem me kesnàr horà, Khoryenkom yano me ohxe tonyxem me kesnàr horà.

Xowawu yoskarymatxhàrà on ha.

²² Taa. Xukneya yamtar hona toy hatà, Txesusu. Akoro rma totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Mexe nyhe txko àto roro rma nehxatxkon hatà. Tuna kwaka aymomno yeryatxkon hatà.

²³ Xowaw xarha, aymomno yeryakonà rma hatà. Enon ho nehxakon hatà, noro, Saryen màhto rma hatà. Àto rma aymomno yeryakon hatà, tahtunye tuna yesnàr ke hatà. Àhyaka nomokyatxkon hatà, toto komo. Nataymompetxkon hatà,

àwya. ²⁴ Ahryempen me rma hak nehxakon hatà, Xowawu, watxa ymo yaka.

²⁵ Taa. Nosonytxetxkon hatà, Xowawu nhananàhrà ro komo, toto yakoro, Xuknewyana yakoro. Aymomno ytxoho hoko nosonytxetxkon hatà, Xuknewyana komo yosonyhoryetxho hoko rma hatà.

²⁶ Àro ke totxownà hatà, Xowawu hyaka. Khananàhnye y, ketxkon hatà, àwya. Aymomno yeryan hatà, mokà ymo, ohyawo ehxaho ymo. Xoknaw mon ho kehtokonye, ohyawo nehxaknano, ketxkon hatà. Noro yehtxoho mekarymeko, toto komo wya. Noro rma, tan harha nay hatà, aymomno ynyàr hok hatà. Omeroron komo tetxow hatà, àhyaka, ketxkon hatà. Omorohnà noro haxa hyaka tetxow hatà, àwya tataymompònàr kom horà, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, Xowawu wya.

²⁷ Neyuhtxownà hatà, noro. Àsok hana tehxan ha, ehonomnà me hana, ehonomnà mehra haxa hana, kekon hatà. Kahe yawono ryhe khutwehe. Noro yano me marma ehonomnà me xaxa tehxan hamà. Ehonomnà me hak nahko, mosonà, kahra haxa noro yehtoko, ehonomnà mehra rma tehxan hamà, kekon hatà, Xowawu. ²⁸ Omnyamo rma, roskarymanàrà menytxetxoko. Kryestu mehra wehxaha tawro menytxetxoko, rowya. Noro ywaho ànyahxah haxa uro tawro menytxetxoko, rowya, kekon hatà, Xowawu.

²⁹ Khehtantokonye, thehtaxemà ryhe thetxe ya-hohsan hamà, kekon xarha tà. Thehtaxem yan-oto haxa ryhe, ahohsàra nay hamà. Noro ryhe,

thehtaxemà rwonà yonytxehe. Àro ke, teryehorye rma haxa naha, tàwya enytxanàr ke mak ha, anoto me tesnàr ke mak ha, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, teryehorye rma haxa wehxaha, tano noro yesnàr ke mak ha. ³⁰ Ehonomnà me nyhe hak nahko, noro ha. Urotho haxa, esnaka hak wehxè, kekon hatà, Xowawu.

Omeroron kom yoh me Txesusu yexetxhàrà on ha.

³¹ Kahe yaye omohsaho ryhe, omeroron komo yoho rma haxa naha. Yukryeka hon komo ryhe, yukryeka ho tehxem kom marma hutwetxow hamà. Àro kom hok marma nàrwonatxow hamà. Kahe yaye omohsah haxa ryhe, yukryeka hona omohsaho rma, omeroron komo yoho rma haxa naha. ³² Noro rma, omeroro nekarymekon hatà. Kahe yawo tànenyetxhàrà rma yokarymekon hatà. Kahe yawo tànenytxatxhàrà xarha yokarymekon hatà. Noro yonytxahra mak nehxatxkon hatà, toto komo. Àro wyaro hamà kahra mak nehxatxkon hatà, noro nekarymatxho hoko. ³³ Ohxe enytxany kom haxa ryhe, onà wyaro kany me rma nehxatxkon hamà. Àro wyaro hamà, yaworon me xaxa nay hamà, Khoryenkomo, kany me nehxatxkon hamà.

³⁴ Khoryenkomo rwonà yokarymekon hamà, noro, Khoryenkomo nànyaketxho rma. Àsok tawro hana. Tokato rma yàmtàhkay hamà, Khoryenkomo, àwya. Rokato hoye wàmyaha, àwya, kahra mak nehxakon hatà. ³⁵ Buru xe rma haxa nay hamà, noro, àyàmà. Àro ke, omeroron kom yoh me neryeye.

³⁶ Khoryenkom muru hona xeny komo ryhe, karyhe roro harha natxhe. Noro yoyuknyehnà kom haxa ryhe, karyhe roro harha manatxhe katxho mehra ro mak natxhe ha. Nyamoro hoko ewakhàra roro rma naha, Khoryenkom, anàhnohtàkanàr kom horà.

4

Samarya yamtar ho tehtoko wos yakoro Txesusu rwonàmàthàrà on ha.

¹ Txesus yokaytà yonytxatxownà hatà, Farysew komo. Thenyehra rma haxa natxow hamà, Txesusu nhananàhrà komo, noro naymomàthàyamo, ketxkon hatà, toto komo. Xowawu nhananàhrà komo yoho nyhe thenyehra natxow hamà, ketxkon hatà. Àro wyaro tawro yonytxatxownà hatà, Farysew komo.
² Txesusuhnu ryhe, ànhananàhrà ro kom haxa ryhe, aymomno yeryatxkon hatà.

³ Oyokaytà yonytxetxok hatà, Farysew komo, tawro yonytxay hatà, Txesusu, Kohkomo, anar komo wya. Àro ke, Xukneya yamtar hoye toy hatà. Karyeryeya yamtar hona harha toy hatà.
⁴ Samarya yamtar horye tekon hatà, Karyeryeya nano yawo esnàr ke.

⁵ Tàtonàr me moxe ro haka owto yonyey hatà. Sekah àro hatà, owto yosotà, Samarya yamtar hono rma hatà. Àro màhto rma nehxakon hatà, Xose heno yowtotho, Xako heno nàmàthotho, buru wya tàmsahonhàràtho. ⁶ Xako heno katxhootho xarha, àto nehxakon hatà, tuna yonà ymo hatà, yukryeka yakaxaho ymo hatà. Àro yohokoso toy

hatà, Txesusu. Neryewtay hatà, tamotohrà ke hatà, moxe rma haxa omohsah me tesnàr ke hatà. Awanaka nehxakon hatà, 6 oras me hatà.

7-8 Owto hona totxownà hatà, ànhananàhrà ro komo. Tànyahrà komo yehekahso totxownà hatà. Noknomye hatà, Txesusu. Taa. Nomokye hatà, wosà. Samaryayana rma mok nehxakon hatà. Tuna yanàmso nomokye hatà. Rowokru tàmko, tuna, kekon hatà, Txesusu, àwya.

9 Àsok tawro àro wyaro màken harha, rowya, kekon hatà, wosà. Àsok tawro àro wyaro màken harha, rowya. Xuknewyana ryhe omoro hamà. Samaryayana haxa uro. Àsok tawro rowokru tàmko màken harha, kekon hatà. Àro wyaro nkekón hatà, wosà, Samaryayana kaxe. Àsok tawro hana. Samaryayana komo rwomtohra ro mak natxhe ha, Xuknewyana komo.

10 Onà wyaro haxa neyukye hatà, Txesusu. Khoryenkomo wya oyowakryetxho komo hutwahra manay hamà, kekon hatà. Uro xarha rohutwahra manay hamà. Rowokru tàmko kanyenhàrà rma hutwahra manay hamà, kekon hatà. Owya rohutwantoko, omoro haxa rowokru tàmko kany me oyesnàràtho haryhe, rowya, kekon hatà. Owya rowokru tàmko tatoko rma, tàmràtho haryhe rowya, karyhe roro oynye komo rma yàmràtho haryhe, rowya, kekon hatà, Txesusu.

11 Tuna yonà ymo takawanke naha, kekon hatà, wosà. Tuna yanàmtoho ehxera wenyaha, ohyawo. Henta ya màteno, tuna horà, karyhe roro amna yeny horà, kekon hatà. **12** Xako heno yoho nyhe kat manaye, owya. Amna horyen heno yoho

nyhe kat manaye, owya. Noro heno ryhe, onà tuna yonà ymo yàmye hatà, amna wyà, kekon hatà. Noro heno rma, on yaye twokru yanàmyakon hatà. Umuru heno komo xarha, twokru komo yanàmyatxkon hatà, on yaye. Toknà komo wokru xarha yanàmyatxkon hatà. Noro heno yoho nyhe kat manaye, owya, kekon hatà, wosà, Txesusu wyà.

¹³ Owyanye on yawonotho yonàtxhe rma, owohtxakonatxhe xarha, amnye, kekon hatà, noro. ¹⁴ Owyanye ronàmàtho yonàtxhe haxa ryhe, àwohtxakomnà ro me harha manatxhe. Àsok hana nay ha, ronàmrà ha. Tuna wyaro rma nay hamà, kekon hatà. Yukryeka yatumnaye tuna yomoknàrà wyaro, ohnawonye na ha, karyhe roro oynye komo, kekon hatà, Txesusu.

¹⁵ Àro ryhe tàmko, rowya, kekon hatà, wosà. Rowokru tàmko, rowya, àwohtxakomra harha ryehtxoho me, xaro omokhàra harha ryehtxoho me, on yaye anàmpàra harha ryetxoho me, kekon hatà, wosà.

¹⁶ Onà wyaro nkekón xarha tà, Txesusu, àwya. Onyo suhtaha, kekon hatà. Onyo suhtaha.

¹⁷ Ànyomnà uro, kekon hatà, wosà.

Yaworo màkano, kekon hatà, Txesusu. Owya ànyomnà uro tatoko rma, yaworo màkano, ànyomra harha oyesnàr ke, kekon hatà. ¹⁸ Tànyonye oyexetxhàràtho rma uhutwehe. 5 me nehxitxkonà, onyo komo. Nyamoro hyaye mak motowyé, kekon hatà. Amnye rma anaro kàrà hyawo manaha. Onyo ro mehra mak na ha, noro. Yaworo màkan hamà, kekon hatà, Txesusu, àwya.

¹⁹ Khutwatxehkanye ro me manay hamà, kekon hatà, wosà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo wyaro, khutwatxehkanye ro me manay hamà, kekon hatà. ²⁰ Tano, àhà ymo ho, moro ymo ho, Khoryenkomo yowakryetxkon hatà, amna horyen heno komo, Samaryayana heno komo, kekon hatà. Omnyam haxa ryhe, Xuknewyana komo rma, onà wyaro màketxhe. Xerusaryen hona tåtohorye tehxatxhe, omeroro, Khoryenkomo yowakryexe, màketxhe, kekon hatà, wosà.

²¹ Wosà y, ohxe uro enytxako, àro wyaro hamà tawro horà, kekon hatà, Txesusu. Amnye, Khoryenkomo yowakryenàr xe oyehtokonye, moro ymo hona àtohra harha manatxhe hampànà. Xerusaryen hona àtohra xarha manatxhe hampànà, kekon hatà. ²² Khoryenkomo mewakryetxhe rma haryhe, omnyamo, Samaryayana komo. Noro hutwahra mak manatxhe, kekon hatà. Amna haxa ryhe, Xuknewyana komo rma, noro amna nhutwehe. Amna nhutwanàrà rma amna newakryehe. Àsok tawro hana. Xuknewyana komo kukuru ryhe, toto komo yonyhoryeny me naha, kekon hatà, Txesusu.

²³ Amnye, noro yowakryenàr xe xaxa tehtokonye, tàhnawonye ryhe newakryetxhe, toto komo, ekato me mak ha. Àro wyaro ewakryeny me rma natxhe, amnye rma, kekon hatà. Àro wyaro yaworo xaxa noro yowakryetxhe. Àro wyaro towakryenàr xe naha, noro, toto komo wya, kekon hatà. ²⁴ Ekato me naha,

Khoryenkomo, ehàmra mak ha. Àro ke, ekato me hak newakryetxowà, toto komo, tàhnawony mak ha. Àro wyaro yaworo xaxa hak newakryetxowà, kekon hatà, Txesusu.

25 Onà wyaro nkekong hatà, wosà, àwya. Tomohsom me nay hatà, Meseyasà, Kryestu rma noro hatà, kekon hatà. Tomokàtxhe, omeroro hutwamohsotàhkehe hampànà, noro, kàwyanye, kekon hatà.

26 Noro uro ha, kekon hatà, Txesusu, àwya. Noro rma, ayakoro kàrwonaha, kekon hatà.

27 Àtoko rma nomohtxownà harha tà, àñhananàhrà ro komo. Onà wyaro nehtwetxkon hatà, tàhnawonye. Àsok tawro nàrwongan harha, wos yakoro, ketxkon hatà, tàhnawonye. Eten xe manaye kahra mak nehxatxkon hata. Eten hoko orwonano, wos yakoro, kahra xarha nehxatxkon hatà.

28 Wosà ryhe, oryenà nomye hatà. Owto hona harha toy hatà. Onà wyaro nkekong hatà, àton komo wya. **29** Omohtxoko, toto yonyxe, kekon hatà, àwyanye. Omohtxoko, toto yonyxe. Noro rma, omeroro ryexetxhàratho yokarymano, rowya. Kryestu me nay hana, kekon hatà, wosà.

30 Àro ke totxownà hatà, owto hoye. Txesusu hyaka tetxkon hatà.

31 Owto ho rma hak wos yehtoko, onà wyaro nketxkon hatà, àñhananàhrà ro komo, Txesusu wya. Khananàhnye y, on ha anyahrà, enahko ha, ketxkon hatà. **32** Anar me na, ronyahrà, kekon mak hatà, noro. Uhutwahra mak manatxhe, omnyamo, kekon hatà. **33** Àro ke, onà

wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Onokà ryhe ànyahrà yokno, ketxkon hatà. Onokà ryhe ànyahrà yokno. ³⁴ Onà wyaro haxa naha, ronyahrà, kekon hatà. Ronyaknyenhàrà weyukyaha rye rma haxa hampànà. Noro rma weyuhtukehe hampànà, rowya àtâhkatxehkanàr horà, kekon hatà. Àro wyaro rowya noro yoyuhtoho ryhe, ronyahrà me naha. Àsok tawro hana. Kàwya dyahrà yonahàtxhe rma, teryehorye tehxan hamà, kwahuramrà ke mak ha. Àro wyaro rma rha, teryehorye rma haxa wehxaha, rowya noro yoyuknur ke mak ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

³⁵ Anatoko onà wyaro kany me manatxow hana, kekon xarha tà, àwyanye. Nat yehetawawohra hak tehxatxow hamà, 4 me nuno nenahtyan hamà, ehetahra rma haka, kany me manatxow hana. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Amnye rma haxa ehetawawo rma tehxatxhe. Àsok tawro hana. Toto komo ryhe, nat yeherà wyaro natxow hamà, thohsomà wyaro rma, Khoryenkomo hyaka tohsom me tesnàr komo ke, kekon hatà. Osompohtxoko. Mokyam ha tomohsom komo, thohsomà wyaro tohsom me natxow hamà, noro hyaka, kekon hatà. ³⁶ Àhotnyenhàyamo wya, tehemaxem me nay hamà, àhoko exetxhàyamo. Àro wyaro rma rha, tehemaxem me naha, toto yohtoho, soknyenhàyamo wya, kekon hatà. Karyhe roro harha ehtxoho menye ryhe nekyatxow hamà, Khoryenkomo hyaka. Àro ke, teryehorye natxow hamà, soknyenhàyamo, àhotnyenhàyamo rma, kekon hatà. Teryehorye rma rha natxhe, nat yonamnyenhàyamo xarha,

Khoryenkomo rwonà yokarymanyenhàyamo rma. Àto rye neryehotetxow hamà, kekon hatà. ³⁷ Àro hoko rma, onà wyaro katxho yaworo xaxa nay hamà, anar komo nenamyatxhe, anar komo nhohtyatxhe, katxho rma, kàwyanye, kekon hatà, Txesusu. ³⁸ Nat yeherà hohso ronànyaketxho me manatxhe, omnyamo, kekon xarha tà, tànhananàhrà ro komo wya. Nat yonampàra mehxatxoko. Àro hoko atamokhera ro mak mehxatxoko. Anar komo ryhe natamokyatxoko, tawyanye Khoryenkomo rwonà yokarymanàr ke, kekon hatà. Nyamoro nenamàtho rma màhohtyatxhe, omnyamo, Khoryenkomo hyaka owyanye toto komo yoknàr ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

³⁹ Àsok hana nehxatxkon ha, owto hon kom ha, Samaryayana komo rma. Txesus hona xeny me harha nehxatxkon hatà, ukukur komo, thenyenohnà komo rma, wos yoskarymanàr ke mak hatà, àwya omeroro ryexetxhàràtho yokarymano, rowya, tawro ke mak hatà. ⁴⁰ Àro ke, Txesusu hyaka tátotxhenye rma, onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Amna yowto ho rma hak exko, amna hyawo, ketxkon hatà, àwya. Àro ke, asako ro nenmahye hatà, noro, àto, àhyawonye.

⁴¹ Àto rma ehtoko, noro hona harha nenytxownà hatà, anar komo xarha, thenyenohnà komo rma rha, tawyanye noro rwonà yonytxanàr ke. ⁴² Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, wosà wya. Amna nenyaha, noro hona, ketxkon hatà. Oyoskarymatxhàrà hoye rohra harha, noro haxa yonytxatxho hoye ro

amna nenyaha, àhona, ketxkon hatà, wosà wya. Àro ke, onà wyaro kany me harha amna naha. Konyhoryeny kom me xaxa mpànà naha ha, noro ha, kany me harha amna naha, ketxkon hatà, àton komo, Samaryayana komo.

Horykomo muru yonyhoryetxhàrà on ha.

43 Àto rma asako ro nemahye hatà, Txesusu. Asako ro enmahàtxhe, toy hatà, Karyeryeya yamtar hona.

44 Onà wyaro kanyenhàr me nehxakon hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro komo yonytxahra ro mak natxhe, toto komo, towto komo honotho me ehtokonye, enytxahranye ro mak natxhe ha, kanyenhàr me nehxakon hatà. Àro ke, Xerusaryen hoye omohsahothe rma, Karyeryeya yamtar hona harha toy hatà.

45 Àsna ahatakatxhe rma, ohxe noro yotakmetxownà hatà, àton komo, Karyeryeya hon komo rma. Xerusaryen hona àtosahothe rma rha mokyam nehxatxkon hatà, nyamoro xarha, asahxemtoso àtosahothe rma hatà. Xerusaryen ho tehtokonye, àhok Txesus yehtxoho yonytxehkatxownà hatà. Àro wyaro xenytxehkanyenhàrà rma, ohxe noro yotakmetxownà hatà, Karyeryeya yamtar hona harha ahatakatxhe rma.

46 Kana hona rma toy hatà, Txesusu, Karyeryeya yamtar hono rma hona hatà. Àto rma, ufa xkun me harha tuna yenyenhàr me nehxakon hatà.

Moxehra nehxakon hatà, owto, anaro, Kafahnawu. Àto nehxakon hatà, horykomo. Àton komo kayaryetà yanoto kom yohà rma mok nehxakon hatà. Umuru ryhe, ekeh me nehxakon hatà.

⁴⁷ Txesus yokaytà yonytxay hatà, noro. Karyeryeya hona harha nomokyak hatà, Xukneya hoye, tawro yonytxay hatà, toto komo wya. Àro ke toy hatà, Txesusu hyaka. Omok haka, kekon hatà, àwya. Omoko, romurunho txko enyhoryeko to. Ohxehra txko rma haxa manaye. Àwayehpaya rma manaye, kekon hatà, teryewrye ro hatà.

⁴⁸ Onà wyaro haxa nkekón hatà, Txesusu, àwya. Krawame rma haxa rohona menyatxow hamà, kekon hatà. Rahoxetà hutwamohsotho yonyhera ro rma haka, rohona xenyhera roro rma manatxow hamà, kekon hatà.

⁴⁹ Rohà y, omoko hxa ha, romurunho txko wayehpàra ro, kekon hatà, horykomo.

⁵⁰ Àtok harha kekon hatà, Txesusu, àwya. Àtok harha. Ohxe naha, omuru, kekon hatà.

Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, àro wyaro hamà kekon hatà, horykomo, tàhnawo. Toy harha tà. ⁵¹ Tàtonàr me tanoto komo yonyey hatà. Nohsotxownà hatà. Ha y, ketxkon hatà, àwya. Ohxe harha manaye, omuru, ketxkon hatà. ⁵² Àna txko, kekon hatà, noro. Henta kamàm yehtoko, fahfàra nehxako, kekon hatà. Oroke kohsaya, 7 oras me ehtoko, nàhnànceko, atunuthuru, ketxkon hatà.

⁵³ Nehutwekon hatà, horykomo. 7 oras me ehtoko, ohxe naha, omuru, keknano, Txesusu, kekon hatà, tàhnawo. Àro ke, Txesus hona harha neneyey hatà. Àmàn yawon komo xarha, noro hona rma rha nenytxownà hatà, omeroro hatà.

⁵⁴ Àro wyaro tahoxetà yonyhoy xarha tà, Txesusu. Xukneya yamtar hoye omohsaho rma, Kary-

eryeya yamtar hona omohsaho rma, àro wyaro tahoxetà yonyhoy hatà.

5

Àhrohnà rotho yonyhoryetxhàrà on ha.

¹ Taa. Xuknewyana komo yasahxemtoho hahnok xarha nehxakon hatà. Àro ke toy xarha tà, Txesusu, Xerusaryen hona.

² Xerusaryen watxan hotarà màhto nay hatà, tuna, ukuthonà txko. Àhotarà yosotà rma, kahneru katxho me nay hatà. Tuna yosot haxa, Betesata katxho me nay hatà. Xuknewyana komo rwonà àro hatà. Tuna yohoye nay hatà, toh yexaho, thatawo, 5 me hatà, bamtotàhkaxe ro hatà. Bànke xarha nay hatà. ³ Àro yawo rma nehxatxkon hatà, ekeh komo, enhun komo rma hatà, àhrohnà komo xarha hatà, amusnaxaho komo xarha hatà, thenyenohnà komo rma hatà. Àro yakrotnawo rma nehxatxkon hatà, taraho roro hatà. Tuna yatahtamanàr hona ro nehxatxkon hatà. ⁴ Àsok tawro hana. Khoryenkom yanoto ryhe, nahtamekon hatà, kahe yaye omohsaho rma hatà. Anatoko rhanye nomokyakon hatà, ahtamanye. Atahtamaxaho kwaka towomnàtoko, nosohtxemekon hatà, toto, teheryankemàtho. Wahoro htxero towomsomà ryhe, nosohtxemekon hatà. Àro ke, atahtamanàr hona ro nehxatxkon hatà, teheryankem komo, omeroro.

⁵ Àwawonye nehxakon hatà, toto, ekehà rma. Àhrohnà ro me nehxakon hatà. Àhrohra rma, 38 me txemnyehàntaxah me nehxakon hatà.

6 Noro yonyey hatà, Txesusu. Mexe rma haxa ekeh me ehtxoho hutwekon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, àwya. Oyonyhoryenàrà xehra manaye, kekon hatà. Oyonyhoryenàrà xehra manaye.

7 Rohà y, ranàmnye ehxera naha, kekon hatà, noro. Tuna yatahtamanàr hona ro rma wehxaha haryhe, àro kwaka rowomrà horà, rosohtxemanàr horà. Atahtamantoko rma, owompàra rma wehxaha, ranàmnye ehxera esnàr ke, kekon hatà. Owomso rotontoko rma, rowahrokotetxhe, anar komo, tosohtxemaxem komo, kekon hatà.

8 Onà wyaro haxa nkekón hatà, Txesusu, àwya. Asanàmko, kekon hatà. Ayahonà anàmko ha. Ataryeknohko ha, kekon hatà.

9 Àtoko rma ohxe harha nehxakon hatà, àhrohnà rotho. Tahonà yanàmye hatà. Nataryeknohye hatà.

Noro yonyhoryetxho ryhe, hokano ytxoho yawasàn ho nehxakon hatà. **10** Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Xuknewyana yoh kukuru komo, noro wya. Àsok manay haryhe, on ho, hokano ytxoho yawasàn ho, ketxkon hatà. Tanàmporyehra naha, ayahonà, on ho. Kàyweronàhyamatxho kom yawo rohra manay hamà, ketxkon hatà.

11 Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, noro. Ronyhoryenyenhàrà ryhe, ayahonà anàmko ha kano, rowya, kekon hatà. Ataryeknohko ha kano, rowya, kekon hatà.

12 Onokà ymo mok haryhe, ketxkon hatà, nyamoro. Onokà ymo, ayahonà anàmko ha, ataryeknohko ha, kano, owya, ketxkon hatà.

13 Txesus me noro hutwahra mak nehxakon hatà, enyhoryexaho. Tàwya enyhoryetxhe rma, àtosah me nehxakon hatà. Xenyhen me harha nehxakon hatà. Àsok tawro hana, thenyehra rma haxa toto komo yesnàr ke hatà.

14 Taa. Amnye nenyey xarha tà, Txesusu. Tànennyhoryetxhàrà rma yonyey hatà. Khoryenkom mân yawo ehtoko, nenyey hatà. Ohxe harha manay hamà, kekon hatà, àwya. Àro ke, ayanhàñ hokohra harha exko, tanàhnohsom me oyesnàr hona, amnyehra oyexetxhàràtho yoho atxke oyesnàr hona, kekon hatà, Txesusu, àwya.

15 Toy hatà, noro. Ekarymaxe toy hatà, Xuknewyana yoh komo hyaka. Txesusu ryhe ronyhoryeno, kekon hatà, àwyanye. **16** Àro hoye ro, Txesusu xanomkahnohtxownà harha tà, nyamoro. Noro yeryewhamnohtxownà harha tà. Àsok tawro hana, hokano ytxoho yawasàn ho àwya enyhoryenàr ke hatà.

17 Onà wyaro haxa nkekón hatà, Txesusu, àwyanye. Tomyawon hoko roro rma naха, royàmà, kekon hatà. Noro wyaro rma rha romyawon hoko roro rma wehxaha, uro xarha, kekon hatà, àwyanye, Xuknewyana yoh komo wyo.

18 Àro ke, noro yotahanàr xe rma haxa nehxatxkon hatà, nyamoro. Àsok tawro hana, hokano ytxoho yawasàn ho tàyweronàhyamatxho komo yawo rohra esnàr ke hatà. Àro marma hoye rohra, royàm noro katxho hoye ro xarha, etahanàr xe nehxatxkon hatà. Tàwya royàm noro tatoko rma, noro rye me amna naха, Khoryenkom

yakoro, kany me rma nehxakon hatà, àwyanye. Àro ke, etahanàr xe rma haxa nehxatxkon hatà.

*Khoryenkom yano me ehonомнà me tehtxoho
hoko Txesusu yoskarymatxhàrà on ha.*

19 Onà wyaro nkekón xarha tà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon hatà, àwyanye. Khoryenkom muru ryhe, tano me rohra tomyawon hokon me naha. Tàyàmà ryhe yonyaha. Tomyawon hoko noro yehtxoho rma yonyaha. Àro hoko rma rha naha, umuru xarha, kekon hatà. **20** Buru xe rma haxa naha, àyàmà. Àro ke, tomyawon hoko tehtxoho yonyhehe, àwya. Ekehàtho komo yonyhoryetxho hoko tehtxoho rma, anaro rha tomyawon hoko tehtxoho xarha yonyhehe, àwya, omeroro mak ha, kekon hatà. Mosonà àhrohnà rotho yonyhoryetxho yohono ryhe yonyhehe, buru wya, àhoko ehtxoho me. Àro hoye ro moseryehoketxhe hampànà, omnyamo, kekon hatà. Àsok tawro ehonомнà me nay haryhe, mosonà, kany me manatxhe hampànà, rohoko, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

21 Àsok tawro hana, kekon xarha tà, àwyanye. Àwayehxemotho komo yanàmnye me naha, Khoryenkom, kekon hatà. Karyhe roro harha txeñy kom me naha. Tàyàmà wyaro rma rha, toto komo yeryaha, karyhe roro harha, umuru xarha, kekon hatà. Tànwanhanonkanàr komo rma yeryaha, karyhe roro harha. **22** Wahanonkano ynye ro mehra mak naha, Khoryenkom. Umuru haxa

ryhe, wahanonkano ynye ro me naha, tàyàm yano me ro mak ha, kekon hatà. ²³ Àro wyaro buru yeryeye, wahanonkano ynye ro me, toyuhsomà ro me noro yehtxoho me. Toyuhsomà ro me nay hamà, Khoryenkomo, kany me natxow hamà, toto komo, omeroro, kekon hatà. Àro wyaro rma rha tawro xe naha, noro, buru hoko. Toyuhsomà ro me nay hamà, mosonà, tawro xe naha, toto komo wya, omeroron komo wya, kekon hatà. Toyuhsomà ro me ronyhera oyehtokonye, royàm yonyhera xarha manatxow hamà. Ronyaknyenhàrà rma yonyhera manatxow hamà, toyuhsomà ro me, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

²⁴ Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà, àwyanye. Àsoken kom hana karyhe roro harha natxow ha. Rorwonà yonytxanye komo, ronyaknyenhàr hona xeny komo rma, karyhe roro harha natxhe hampànà, kekon hatà. Nyamoro rma, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho mehra natxhe. Twayehsom mehra harha natxhe. Karyhe roro harha natxhe, kekon hatà.

²⁵ Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà. Twayehsomàtho komo ryhe, Khoryenkomo muru rwonà yonytxetxhe hampànà, amnye ha. Amnye rma nenytxetxhe rma. Tawyanye enytxatxhe rma, karyhe roro harha natxhe, tàhnawonye, kekon hatà. ²⁶ Àsok tawro hana. Karyhe roro rma haxa nay hamà, Khoryenkomo, tano me ro mak ha. Karyheno rma, toto komo yeny me xarha naha, karyhe roro

harha. Tàwyaro rma rha buru yeryeye, kekon hatà. Noro xarha, karyhe roro rma rha naha, tano me ro rma rha. Toto komo yeny me rma rha naha, karyhe roro harha, kekon hatà. ²⁷ Wahanonkano ynye ro me xarha noro yeryeye, àyàmà. Àsok tawro hana, Toto me Enusah me esnàr ke, kekon hatà. ²⁸ Àro wyaro katxho hoko oseryehokahra ehtxoko. Àsok tawro harha kahra rma ehtxoko, kekon hatà. Amnye, noro rwonà yonytxetxhe hampànà, àwayehxemotho komo, enamxemotho komo, onamno ytxoho ro yawo ehxahotho komo. ²⁹ Tàwyanye enytxatxhe rma, nahataketxhe hampànà, àro yaye, kekon hatà. Anar komo, karyhe roro harha tehtxoho menye tanàmsom me natxhe hampànà, ohxe ehxemotho komo kaxe. Anar komo, tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho me haxa ryhe tanàmsom me natxhe hampànà, atxke ehxemotho komo kaxe, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

Anaro haxa rokarymany me naha katxhàrà on ha.

³⁰ Onà wyaro nkekón xarha tà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya. Anaro rha romyawon hoko ryehtoko, rano me rohra àhok wehxaha, kekon hatà. Ryehutwatxho hoye rohra, ronyaknyenhàrà yehutwatxho hoye ro haxa, wahanonkano weryaha, rowya noro rwonà yonytxanàr ke mak ha. Noro yehutwatxho yawo ro ryesnàr xe wehxaha, ryehutwatxho yawo rohra mak ha. Àro ke, yaworo xaxa wahanonkano weryan hamà, kekon hatà, Txesusu.

³¹ Rohoko rma roskarymantoko, anatoko onà wyaro màketxow hana. Yaworohra mak màkehe, màketxow hana, rohoko rma roskarymanàr ke, kekon hatà. ³² Anaro haxa rokarymany me naha. Yaworo xaxa rokarymehe, noro, kekon hatà. ³³ Xowaw xarha rokarymaye, owyanye. Noro hyaka okukur komo mànyahtxownà. Noro ryhe, yaworo xaxa rokarymaye, kekon hatà. ³⁴ Toto wya rokarymanàr xehra mak wehxaha. Yaworo xaxa rokarymaye, Xowawu, àkano rma, owyanye, noro rwonà hutwahkahpàra oyesnàr kom horà, tonyhoryexem me harha oyesnàr kom horà, kekon hatà. ³⁵ Àsok hana nehxakon ha, Xowawu. Weyu wya kawasmentokono wyaro, yaworon xaxa hutwamohsony me nehxakon hamà. Mexe nyhe txko oyeryehotetxkon hamà, noro hoko, yaworon xaxa hutwamohsony hoko, kekon hatà. ³⁶ Noro wya rokarymatxho yoho nyhe, tokarymaxem me wehxaha. Àsok tawro hana, royàm yano me romyawon hoko ryesnàr ke hamà. Romyawono rma, rokarymany me naha, yaworo xaxa mak ha, kekon hatà. Àro rma, royàmà nànyaketxho me rohutwamohsehe, noro yahoxet yano me àhok ryesnàr ke, kekon hatà.

³⁷ Royàm xarha, rokarymany me naha. Ronyaknyenhàrà rma rokarymehe. Noro yonytxanyehnà ro omnyam hamà, kekon hatà. Noro yonyehnà ro omnyam hamà. Onenytxahtorà ro komo rma, onenyehotorà ro komo rma, rokarymany me naha, kekon hatà. ³⁸ Noro rwonà yoyukhura mak manatxhe, rohona xenyhera oyesnàr komo ke, noro nànyaketxho

hona rma xenyhera oyesnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

³⁹ Khoryenkom karyehtan xarha, àmenhosahonhàrà rma, rokarymany me naха, kekon xarha tà, àwyanye. Àro yonye ro me rma manatxhe haryhe, omnyamo. Onà wyaro màketxhe rma haryhe. Karyhe roro harha tehxatxow hamà, Khoryenkom karyehtan hokon kaxe, màketxhe rma haryhe. ⁴⁰ Àro yonye ro rma, rohona xenyhera rma manatxhe. Karyhe roro harha ehxe omokhàrà rma manatxhe, rohyaka, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

⁴¹ Anatoko, ohxe xaxa manaha ketxow hana, toto komo, rowya, kekon xarha tà. Àro wyaro tawro yonytxahra mak wehxaha, toto wya.

⁴²⁻⁴⁴ Omnyam haxa ryhe, àro wyaro tawro menytxetxhe, toto komo wya. Omnyamo ro rye rma, ohxe xaxa manaha, màketxhe rma haryhe, kekon hatà. Khoryenkomo wya haxa, ohxe xaxa manaha tawro xehra mak manatxhe. Noro ro mak naха ha, Khoryenkomo. Noro wya rma, ohxe xaxa manaha tawro xehra rma manatxhe. Àro ke, ronytxahra manatxow hamà, kekon hatà. Khoryenkom xehra manatxow hamà, ohnawonye. Royàm yano me ryhe komokye. Ronytxahra mak manatxhe, kekon hatà. Anatoko, tano me ronye rma nomokyatxow hana, anar komo, ohyakanye. Nyamoro rma menytxetxhe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

⁴⁵ Anatoko onà wyaro màketxow hana, ohnawonye, kekon xarha tà, àwyanye. Atxke kexetxhàyamotho yokarymen hana, mosonà, Kho-

ryenkomoxa wya, màketxow hana. Àro wyaro ehut-wahra ehtxoko, kekon hatà. Urohnà rma, Moyses heno haxa, atxke oyexetxhàyamotho yokarymehe hampànà. Onà wyaro màketxhe rma haryhe. Moyses heno nmenhoho yawo ro kehtxoho kom hoye ro, ohxe tehxatxhe, amnye, màketxhe rma haryhe, kekon hatà. Noro heno nmenhoho ryhe, atxke oyexetxhàyamotho yokarymehe hampànà, àro yawo rohra oyesnàr komo ke, eyukhura oyesnàr komo ke, kekon hatà. ⁴⁶ Àro yoyuknye me oyehtokony haxa, uro xarha royuknurutho haryhe, owyanaye. Àsok tawro hana, rohoko rma noro heno wya àmenhonàr ke, kekon hatà. ⁴⁷ Noro heno nmenhoho yoyukhura mak manatxhe. Àro ke, rorwon xarha yoyukhura manatxow hamà, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

6

5000 komo nyahmatxhàrà on ha.

¹ Taa. Karyeryeya kuthon mon hona toy hatà, Txesusu. Txekmeryeyaknes kuthonà rma àro hatà, esot yowtà. Àro mon hona toy hatà. ² Akoro totxownà hatà, toto komo, thenyenohnà komo, noro yahoxetà yonyenhàyamo kax hatà, àwya ekehàtho komo yonyhoryetxho yonyenhàyamo kax hatà.

³ Àh yawnukye hatà, Txesusu. Àh yawxawo rma neryewtay hatà. Akoro rma nehxatxkon hatà, àñhananàhrà ro komo. ⁴ Àro wyaro nehxatxkon hatà, Txesus komo, Xuknewyana komo yasahx-emtotho hahnoke ehtok hatà, thoryen heno komo

yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho rma hahnoke ehtok hatà.

⁵ Nosompotày hatà, Txesusu. Tàhyaka toto komo yomoknàrà yonyey hatà. Thenyenohnà komo rma nyamoro hatà. Tàwya xenyetxhenye rma, onà wyaro nkekón hatà, Feryepe wya. Toto komo tanyahmetxow hamà, kekon hatà, àwya. Toto komo tanyahmetxow hamà. Henta ya tàtetxowà, ekeyu yehekahso, kekon hatà. Henta ya tàtetxowà, ekeyu yehekahso. ⁶ Àro wyaro tàwya tatoko rma, Fer-yepe kukmekon hatà. Rahoxet hona xenyhera kat naye, kekonà rma hatà, tàwya rma. Àhok tehtxoho rma hutwekon hatà, noro.

⁷ Onà wyaro ryhe neyukye hatà, Feryepe. 1000 kruseyrusu ryhe, moxam yuru yehekahtoho wararohra naha, kekon hatà. Àro wyaro thenyenohnà rma, àhoyenotho txko yonahtoho wararohra naha, àwyanye, kekon hatà, Feryepe.

⁸ Antrye ryhe, anaro àñhananàhrà ro rma, Se-maw Petru yowtà rma, onà wyaro nkekón hatà, Txesusu wya. ⁹ Tan naha, bàryekomo, kekon hatà. Tanyahke nay hatà. 5 me nay hatà, ekeyu, sefakna yayxaho rma, àhyawo, kekon hatà. Kana xarha, 2 me nay hatà, àhyawo. Esnakanye rma haxa nay hamà, thenyehra rma haxa esnàr komo ke, kekon hatà, Antrye.

¹⁰ Toto komo eryewtanàhtxoko, kekon hatà, Txesusu. Txufu ryhe, enyhoru rma, thenyehra nehxa-kon hatà, àto. Àro waka neryewtatxownà hatà, toto komo. 5000 me hana nehxatxkon ha, kàrkomo komo yakenonà.

11 Ekeyu yanàmye hatà, Txesusu. Àhoko nàrwonàmye hatà, Khoryenkom yakoro. Apa y, ohxe onàmàthàrà onà kekon hatà, àwya. Nekampoy hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Nàmtxownà hatà, toto komo wya, eryewtaxemo komo wya. Kana xarha yokampoy hatà, àwyanye. Tàxanomkahnohso ro nasahxemttxownà hatà, toto komo, omeroro.

12 Àwahuramàtxhenye rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Otàkràskatxhàràtho amuhtxok harha, atanàhnohpàra ehtxoho me, kekon hatà. **13** Àro ke namuhtxownà hatà. Nenàmatxownà hatà, wetxe ymo yaka. **12** me otàkràskatxhàràtho yonàmatxownà hatà. Enahpànàtho rma, 5 me ehxaho hpunutho rma yonàmatxownà hatà, 12 me hatà.

14 Àro wyaro Txesusu yahoxetà yonytxownà hatà, toto komo. Tàwyanye xenyetxhe, onà wyaro nketxkon hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro me xaxa mpànà na ha, mosonà, ketxkon hatà. Tomohsom me nay hatà, noro, Moses heno nekarymatxho rma. Noro moson hamà, ketxkon hatà, toto komo, tàwyanye noro yahoxetà yonyàr ke hatà.

15 Tkayaryet kom me ryenyàr xe natxow hamà, moxamo, kekon hatà, Txesusu, tàwya rma. Rahosnàr xe natxow hamà, tkayaryet kom me ryetxoho me, kekon hatà, tàwya rma. Àro ke, àhyayenye toy hatà. Noro ro toy xarha tà, àh hona.

Tuna ratokoko Txesusu tothàrà on ha.

16 Awanaka haxa ehtoko, tuna ymo yohokoso totxownà hatà, Txesusu nhananàhrà ro komo.

17 Nosonkahtxownà hatà, kanawa yaka. On hona harha nomokyatxkon hatà, Kafahnaw hona harha. Tuna ymo wetetxkon hatà. Kohsaya harha nehxakon hatà. Omokhàra rma hak nehxakon hatà, Txesusu, àhyakanye.

18 Tuna ymo nekahxemay harha tà, atxowowo ymo yomoknàr ke. **19** Kway kway ketxkon hatà, moxe rma haxa mak hatà. Twahak hana nehxakon ha, àmoxenonà kuknomatxho, 5 kerometrus hana, 6 kerometrus hana. Àro wyaro mox tátotxhenye, Txesusu yonytxownà hatà. Tuna ratokoko omoknàrà yonytxownà hatà. Tkanawar komo hahnohrà yonytxownà hatà. Àro ke noseryehyatxkon hatà. **20** Onà wyaro nkekong mak hatà, Txesusu, àwyanye. Uro ryhe uro, oseryehpàra ehtxoko, kekon hatà. **21** Àro ke teryehorye harha nehxatxkon hatà. Osonkahko ha, ketxkon hatà, teryehorye rma haxa mak hatà. Osonkahko ha. Àro ke nosonkahye hatà. Osonkahàtxhe rma, nahatakatxownà hatà, tàwyanye àsna àpa txowà katxhàr hona hatà.

Toto komo wyà Txesusu yohoràthàrà on ha.

22 Sa, nemahye hatà. Mon ho rma nehxatxkon hatà, toto komo, tuna ymo yohoye rma hatà. Txesusu nànyahmatxhàyamo mokyam nehxatxkon hatà. Àto rma oknomxemo mokyam nehxatxkon hatà. Enmahàtxhe, Txesusu yohoryatxkon hatà. Towenyxa we nehxak ha, kanawa, tano, ketxkon hatà. Àro yaka osonkahpàra nehxako, mokà. Ànhananàhrà ro kom marma nosonkahyatxoko.

Nyamoro ro rma tetxoko, ketxkon hatà. Henta nay haryhe, mokà, ketxkon hatà.

²³ Åto rma nehxatxkon hatà, tàwyanye ekeyu yonahàthàràtho màhto rma hatà, Kohkomo wya, apa y, ohxe onàmàthàrà onà katxhàràtho màhto rma hatà. Åto rma ehtokonye, àsna rma nomothtxownà hatà, anar komo, tkanawarà ro kom yawo. Tzekmeryeyaknes hoye omohxemo komo rma nyamoro hatà. ²⁴ Àro ke, nyamoro kanawar yaka nosonkahtxownà hatà, toto komo, oknomxemotho komo, Txesus yonyhera tesnàr komo ke, àñhananàhrà ro komo xarha yonyhera tesnàr komo ke, Nosonkahtxownà hatà. Kafahnaw hona totxownà hatà, Txesus horà rma hatà.

Owru komo yohono rma haxa uro katxhàrà on ha.

²⁵ Tàwyanye tuna ymo wetotxhe, Txesusu yonytxownà harha tà, toto komo, on ho harha tehtokony hatà. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Khananàhnye y, àsokentoko ryhe momokno, xaro, ketxkon hatà, àwya. Àsokentoko ryhe momokno, xaro.

²⁶ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, noro. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon hatà. Rahoxetà hutwamohsortho menyatxoko rma haryhe. Àro hoye rohra mak uro mehotxowà, kekon hatà. Owyanye ekeyu yonahàthàrà hoye ro haxa uro mehotxowà, awahuramàthàyam hoye ro mak ha, kekon hatà, Txesusu.

²⁷ Tànyahke tehtxoho menye ryhe natamokyatxow hamà, toto komo, omeroro, kekon xarha

tà. Tomyawon kom hoko rma natamokyatxhe, tanyahke tehtxoho menye. Tatanàhnohsom me mak na, nyahà, kekon hatà. Oyomyawon kom hoko oyehtokonye rma, àrotho hokohra ehtxoko. Anaro haxa nyah hoko ehtxoko. Toto me Enusaho nàmrà hoko rma ehtxoko. Àro ryhe, atanàhnohpànà ro me na, kekon hatà. Karyhe roro harha oynye kom me na. Àx oyehtokonye, nàmyaha, owyanye, Toto me Enusaho. Tàyàm yano me tàmnye ro me na. Tàmnye ro me noro hutwamohsoye, àyàmà, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

28 Àsok amna naye, Khoryenkomo yomyawon hoko amna yehtxoho me, ketxkon hatà. Àsok amna naye.

29 Onà wyaro ehtxoko, noro yomyawon hoko oyehtxoho menye, kekon hatà. Noro nànyaketxho hona xenytxoko. Owyanye àhona xenyetoko rma, Khoryenkomo yomyawon hoko rma manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

30 Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Omoro rma, noro nànyaketxho me osonyhoko, amna wya, ketxkon hatà. Noro yahoxetà xenyhoko. Amna nenyehorà rotho txeryko, amna nenyàr me. Amna wya xenyetxhe, noro mok hamà kehe amna, ohoko, ketxkon hatà.

31 Ehonomnà mehra kat manaye. Moyses heno wyarohra kat manaye. Noro heno ryhe, khoryen heno komo nyahmekon hatà, mana ke hatà, ketxkon hatà. Ahehnawo tehtokonye, nенahyatxkon hatà. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Uyur komo yàmye, noro. Kahe yaye omohsaho rma yàmye, àwyanye.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, ketxkon hatà.

32 Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Moyses henohnà nàmyakonà, nyamoro heno wya. Royàm haxa, uyur komo yàmyakonà, kekon hatà. Kahe yaye omohsaho rma yàmyakonà, àwyanye. Noro rma, anaro yàmyaha, owyanye. Ànàmrà rma, mana wyaro kahe yaye omohsah me rma rha na, kekon hatà. Àrotho yoho rma haxa yaworon me xaxa mak na, owru komo yoho xarha.

33 Àsok tawro hana. Khoryenkomo nàmrà ryhe, kahe yaye omohsaho rma, karyhe roro harha toto komo yeryaha hampànà, kekon hatà, Txesusu.

34 Amna yohà y, ketxkon hatà, àwya. Àro ryhe tàmko, amna wya. Emahona ro tàmko, àro ha, amna yuru, ketxkon hatà.

35 Owru komo yohono rma haxa uro, karyhe roro harha oynye komo rma, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Rohyaka oyomoknàtokonye, teryehorye roro rma haxa manatxhe hampànà, ahyehpànà wyaro mak ha, kekon hatà. Rohona owyanye xenyetoko rma, teryehorye roro rma haxa manatxhe hampànà, àwohtxakomnà wyaro mak ha, kekon hatà. **36** Onà wyaro haxa we àkan ha, owyanye. Uro menyatxoko rma haryhe, àkan haxa hawe. Ronyenhàrà rma, rohona xenyhera rma manatxhe, àkan haxa hawe, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

³⁷ Onà wyaro kany me naha, royàmà. Omryenonà ryhe mosonà kany me naha, rowya, anaro rha toto hoko. Noro wya omryenonà mosonà katxho komo rma, nomokyatxhe hampànà, rohyaka, omeroro mak ha, kekon hatà. Àwyanye rma, romryenonàhnà xak omoro kahra ro mak wehxaha, kekon hatà. ³⁸ Àsok tawro hana. Noro yoyuknye ro me komokye, kahe yaye, ronyaknyenhàrà yoyuknye ro me mak ha, kekon hatà. Ryehutwatxho yawo rohra ehxe, noro yehutwatxho yawo ro haxa ehxe, komokye, kekon hatà. ³⁹ Noro yehutwatxho ryhe, onà wyaro naha. Osomtatkahnà ro me natxhe hampànà, omryenon komo, rowya omryenonà mosonà katxho komo rma, kany me naha. Wahanonkano ytxoho ro ho haxa nyamoro manàmyaha hampànà, omeroro mak ha, kany me naha, ronyaknyenhàrà. Noro yehutwatxho rma àro ha, kekon hatà, Txesusu. ⁴⁰ On xarha, noro yehutwatxho me naha. Romuru hona xenyenhàyamo ryhe, karyhe roro harha natxhe hampànà, kany me naha. Khoryenkom muru noro hamà kanyenhàyamo rma, karyhe roro harha natxhe hampànà, omeroro mak ha, kany me naha. Nyamoro rma wanàmyaha, wahanonkano ytxoho ro ho haxa, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

⁴¹ Noro hoko nàrwonatxkon harha tà, nyamoro, Xuknewyana komo rma, àwya owru kom yohono rma haxa uro, tawro ke hatà, kahe yaye omohsaho rma uro tawro ke hatà. ⁴² Onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Txesus mehra kat naye, mosonà, ketxkon hatà. Xose heno murunho

mehra kat naye. Àyanan komo ywero tehxatxow hamà, àyàm peno rma, àyon xarha, ketxkon hatà. Àsok tawro, kahe yaye omohsaho uro kan harha. Àro wyaro tkahoryehra naha, àwya, ketxkon hatà.

43 Àrwomra ehtxoko, rohoko, omnyamo ro rye rma, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. **44** Royàmà ryhe, ronyaknyenhàrà rma, rohona xenyhony me naha, toto komo wya. Nyamoro rma wanàmyaha, wahanononkano ytxoho ro ho haxa. Tàwyanye rohona xenyhohra haxa noro yehtoko, rohona xenyhera rma natxhe hampànà, toto komo, kekon hatà. **45** Àro hoko rma, onà wyaro nmenhoy hatà, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno.

Khoryenkomo nhananàhrà me natxhe hampànà, omeroro.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. Royàmà rwonà yonytxanyenhàyamo ryhe, noro nhananàhàthàyamo rma, rohona xenyxé nomokyatxhe hampànà, nyamoro marma, omeroro rma, kekon hatà. **46** Royàm yonyenhàr me natxhe kahra mak wehxaha, toto kom hoko. Noro yonyenhàyamo exhera ro mak naha, kekon hatà. Towenyxano ryhe, noro yonyenhàr me naha, noro hyaye omohsaho rma. Anaro exhera naha, Khoryenkomo yonyenhàrà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

47 Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà. Rohona xeny komo ryhe, karyhe roro harha natxhe hampànà.

48 Owru komo yohono rma haxa uro, karyhe roro harha oyne komo rma, kekon hatà.

49 Ahehnawo tehtokonye, mana yonahyatxkon

hatà, ohoryen heno komo. Mana yonahnyenhàrà rma, wayehtxownà hatà. ⁵⁰ Omnyam haxa ryhe, owyanye owru komo yohono yonahàtxhe rma, àwayehpànà ro me harha manatxhe, kekon hatà. ⁵¹ Owru komo yohono rma uro, karyhe roro harha oynye komo rma, kahe yaye omohsaho rma, kekon hatà. Owyanye ronahàtxhe rma, karyhe roro harha manatxhe hampànà, owyanye rohona xenyetxhe rma. Rohunutho ryhe, owru komo yohon me naha. Àrotho rma wàmyaha, karyhe roro harha toto komo yehtxoho me, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

⁵² Nosonytxetxkon harha tà, nyamoro rye rma, Xuknewyana komo rma. Àsoke ryhe thunuthuru yàmyano, mosonà, kàwyanye, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsoke ryhe àrotho tenahyatxowà, ketxkon hatà.

⁵³ Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, Txesusu, àwyanye. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon hatà. Toto me Enusaho uro. Rohunutho yonahpàra oyehtokonye, twayehso rma manatxhe, ohnawonye. Rokamsukutho yonhàrà rma oyehtokonye, twayehso rma manatxhe, ohnawonye, kekon hatà. ⁵⁴ Rohunutho yonahnyenhà�am haxa ryhe, karyhe roro harha natxhe, tähnawonye. Rokamsukutho yonyenhà�amo rma, karyhe roro harha natxhe. Nyamoro rma wanàmyaha, wahanonkano ytxoho ro ho haxa, kekon hatà. ⁵⁵ Àsok tawro hana. Rohunutho rma, oyeryehotanàhnye ro kom me xaxa naha, owru komo yoho rma haxa mak ha. Rokamsukutho xarha, oyeryehotanàhnye

ro kom me rma rha naha, owokru komo yoho rma haxa mak ha, kekon hatà. ⁵⁶ Rohunutho yonahnyenhàyamo ryhe, roh me roro natxhe. Rokamsukutho yonyenhanàyamo rma, roh me roro natxhe. Uro xarha, àhnawonye roro wehxaha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

⁵⁷ Karyhe roro naha, royàmà, tano me ro rma. Noro rma ronyakye, kekon xarha tà. Noro yano me, karyhe roro rma rha wehxaha. Àro wyaro rma rha, karyhe roro natxhe, ronahnye komo xarha, rano me, kekon hatà.

⁵⁸ Àro wyaro naha, owru komo yohono, kahe yaye omohsaho. Mana wyarohra mak naha, kekon hatà. Àrotho yonahyatxkon hatà, khoryen heno komo. Enahnyenhàrà rma, wayehtxownà hatà. Owru komo yohono yonahnyenhàyam haxa ryhe, karyhe roro harha natxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

⁵⁹ Ohsamnohno ytxoho ro yawo, àro wyaro nkekonghatà, àwyanye, Kafahnaw ho hatà. Àto hananàhyatxkon hatà.

Rorwonà ryhe karyhe roro harha oynye kom me na ha katxhàrà on ha.

⁶⁰ Tàwyanye Txesusu rwonà yonytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, ànhananàhrà kukur komo, thenyenohnà komo rma. Krawame nay hamà, mosonà rwonà, ketxkon hatà. Àro wyaro àwyà katxhàràtho rma, enytxahnà me nay hamà, ketxkon hatà.

⁶¹ Àrwonàmtoho komo hutwekon mak hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkekonghatà, àwyanye. Rorwonàtho màxanomkahnohyatxow hamà, kekon

hatà. ⁶² Amnye nasanàmyaha harha, Toto me Enusaho, towtothàr hona harha, kahe yaka harha. Anatoko noro yasanàmrà menyatxow hana, kekon hatà. Owyanye xenyetoko rma, àxanomkahnohnye me rma kat manatxowà, kekon hatà, Txesusu.

⁶³ Tuhnye kehtxoho hoye rohra, ekato me kehtxoho hoye ro haxa ryhe, tonyxerye tehxan hamà. Rorwonà ryhe, ronekarymatxho rma, ekato me naха. Ekato me tehxemà rma, karyhe roro harha oynye kom me naха, kekon hatà. ⁶⁴ Rohona xenyhera mak natxow hamà, okukur komo, kekon hatà.

Àsok tawro hana. Amnyehra ro rma thona xenyehnà komo hutwekonà rma hatà, Txesusu. Tahohsonye ymo xarha hutwekonà rma hatà, anhà komo wya.

⁶⁵ Onà wyaro nkekong xarha tà. Àro ke, onà wyaro àkano, owyanye, kekon hatà. Royàmà ryhe, rohona xenyhony me naха, toto komo wya, àkano. Tàwyanye rohona xenyhohra haxa noro yehtoko, rohona xenyhera rma natxhe hampànà, àkano, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

⁶⁶ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe, Txesusu hnànkatzownà hatà, ànhananàhrà kukuthuyamo, thenyenohnà komo rma. Noro yakoro àtohra harha nehxatxkon hatà.

⁶⁷ Àro ke, onà wyaro nkekong hatà, Txesusu, 12 komo wya. Omnyam xarha, rohnàñkanàr xe manatxowà, kekon hatà. Rohnàñkanàr xe manatxowà.

⁶⁸ Semaw Petru ryhe neyukye hatà. Amna yohà y, kekon hatà. Anar komo ehxera naха, amna hananàhnye. Omoro ryhe, yaworon

xaxa mekaryemehe, kekon hatà. Karyhe roro harha amna yehtxoho rma mekaryemehe, omoro marma. ⁶⁹ Ohona rma amna nenyaha. Khoryenkomо nànyaketxho me ohutwany me harha amna naha, kekon hatà. Enyhoru ro me ohutwany me harha amna naha, kekon hatà, Petru.

⁷⁰ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Awahanonkahrany kat wexeye, kekon hatà. Kwhanokatxownà hamà, 12 me. Okukur komo rma, worokyamo yohà ymo me naha, kekon hatà. ⁷¹ Àro wyaro tàwya tatoko rma, Xuknas heno hoko nàrwonakon hatà. Noro heno rma, Semaw Eskaryotes muru me nehxakon hatà. Noro heno rma, 12 komo kukuru rma, Txesusu yahohsony me nehxakon hatà, anhà komo wya.

7

Xerusaryen hona ekayhera rma Txesusu tothàrà on ha.

¹ Taa. Karyeryeya yamtar horye rma tekon hakahpa tà, Txesusu. Xukneya yamtar horye àtohra nehxakon hakahpa tà. Àsok tawro hana. Noro yotahanàr xe nehxatxkon hatà, àton komo, Xuknewyana yoh komo rma.

² Taa. Xuknewyana komo yasahxemtoho hahnoke nehxakon hatà. Anaro haka rha àro hatà, asahxemtoho komo. Wato txko tetxe, katxho rma, àro yawo rma hak tonmahtxe, 8 me, katxho rma àro hatà, asahxemtoho komo.

3-5 Txesusu hyawo nehxatxkon hakahpa tà, ewtà komo. Noro hona xenyhera rma nehxatxkon hatà. Nameryeketxkon mak hatà. Aya-hoxetà menyhen ha mpe, ketxkon hatà, àwya. Eryehokano ytxoho hoko manay ha mpe. Àhoko rma exko, toto komo nenyàr me, omeroron komo nenyàr me, ketxkon hatà. Àsok tawro hana. Ehonomnà me kosonyhonàr xe kehtoko, toto komo wya tosonyhen hamà. Omeroron komo nenyàr me ryhe komyawon hoko tehxan hamà, ketxkon hatà. Ekayhera àhokohra mak tehxan hamà. Àro ke àtoko, oyoro ro, ketxkon hatà. Xukneya yamtar hona àtoko. Àton komo wya xarha osonyhota, ehonomnà me, tasahxemtosom komo wya, onhananàhrà komo wya, ketxkon hatà, ewtà komo, Txesusu wya.

6 Onà wyaro nkekong hatà, noro, àwyanye. Ehonomnà me rosonyhoho mehra hak na, kekon hatà. Omnyam haxa emahona ro oyosonyhoho komo ohxe rma na, àsok maken yawasàn ho mak ha. **7** Àsok tawro hana. Axanomkahnohpàranye natxow hamà, toto komo. Uro haxa roxanomkahnohyatxhe, rowya atxke rma haxa manatxhe tawro ke, kekon hatà. **8** Omnyamo ryhe àtotxoko, asahxemtono ytxoho na. Uro ryhe, àtohra rma hak wehxaha, rototoho mehra hak esnàr ke, kekon hatà, Txesusu, towtà komo wya.

9 Àro wyaro tåwya katxhe rma, Karyeryeya yamtar ho rma hak nehxakon hatà.

10 Nyamoro ryhe totxownà hatà, asahxemtono

ytxoho na. Àtotxhenye, noro xarha toy hatà. Ekayhera rma toy hatà, toto komo nenyehotor me hatà.

¹¹ Noro yohoryatxkonà rma haryhe tà, Xuknewyana yoh komo. Tasahxemtotho kom ho nehoryatxkonà rma haryhe tà. Henta ymo naye, ketxkon hatà. Henta ymo naye. ¹² Toto komo xarha nosonytxetxkon hatà, noro yehtxoho hoko, thenyehra hatà. Ohxe we manay ha, ketxkon hatà, anar komo. Àna make mpe, onkuhtono ynye me haxa we manay ha, ketxkon hatà, anar komo. ¹³ Temenye rma àro wyaro nketxkon hatà, toto komo, toh komo wya tonytxanàr kom hona. Nyamoro hona noseryehyatxkon mak hatà, Xuknewyana yoh kom hona rma hatà.

Rowya hananàhno ytxoho ryehutwatxho hoye rohra na ha katxhàrà on ha.

¹⁴ Taa. Tasahxemtotho komo rakatawo nehxatxkon hatà, toto komo. Àtoko rma toy hatà, Txesusu, Khoryenkocom mân yaka. Àto hananàhno yeryakon hatà.

¹⁵ Noro hoko noseryehoketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, ohxe rma haxa àwya hananàhno ynyàr ke hatà. Koo, àsoke nhutwen haryhe, mosonà, ketxkon hatà. Àsoke nhutwen haryhe. Empamnohpànà ro me nay hatà. Empamnohpànà ro rma, tàywero rma haxa nay hamà. Koo, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo.

¹⁶ Àro ke, onà wyaro nkekong hatà, Txesusu, àwyanye. Rowya hananàhno ytxoho, ryehutwatxho hoye rohra na ha, kekon hatà. Ronyaknyenhàr yehutwatxho hoye ro haxa ryhe na ha. ¹⁷ Khoryenkomo yoyuknur xe

oyehtokonye, muhutwetxhe, rowya hananàhno ytxoho, kekon hatà. Onok yano me hana nay ha, noro yano me hana, rano me haxa hana. Yaworo rma muhutwetxhe, noro yoyuknur xe xaxa oyehtokony mak ha, kekon hatà. ¹⁸ Àsok tawro hana. Kano me ro rma kàwya hananàhno ynyetoko, ohxe xaxa manaha tawro xe tehxan hamà, toto komo wya. Anatoko, ohxe xaxa nay hamà, anyaknyenhàrà, tawro xe haxa tehxan hana, àwyanye. Àro wyaro tawro xe kehtoko rma, yaworo rma hananàhno teryan hamà. Onkuhtono yhera rma tehxan hamà, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹ Moyses heno kàyweronàhyamatxownà hatà, kekon xarha tà. Noro henohnà katà oyweronàhyamatxownà. Noro heno yoyukhura mak manatxhe, kekon hatà. Ànmenhothàrànhàrà yawo rohra mak manatxhe. Àsok tawro rotahanàr xe manatxowà, kekon hatà.

²⁰ Àna matà, ketxkon hatà, toto komo. Oyotahanàr xan komo ehxera ro mak naха. Àro wyaro owya tatoko rma, worokyamo ymo yano me orwonan hamà. Noro ymo yoh me manay hamà, ketxkon hatà.

²¹ Onà wyaro haxa nkekón hatà, Txesusu, àwyanye. Rowya toto yonyhoryetxhe, moseryehokatxehketxok hamà, towenyxa toto yonyhoryetxhe rma. Àsok tawro hana, hokano ytxoho yawasàn ho rowya enyhoryenàr ke hamà, kekon hatà. ²²⁻²³ Omnyamo ryhe, anatoko hokano ytxoho yawasàn ho rma manyyoketxow hamà, kàrà txko komo, Moyses heno nmenhotho yawo ro

oyehtxoho menye, 8 me enmahàtxhe, tanyyokosom me natxhe hampànà, enuxenyeno komo, katxhàrànhàrà yawo ro oyehtxoho menye, kekon hatà. Moyses heno hoye rohra mak tanyyokosom me tehxatxhe. Amnyehran heno kom hoye ro haxa, khoryen heno kom hoye ro rma, tanyyokosom me tehxatxhe. Noro heno nmenhoho yawo ro haxa anyyokono meryatxhe, hokano ytxoho yawasàn ho xarha, kekon hatà. Àro ho anyyokono ynye rma, ewakhàrà rma manatxhe, rohoko, àro ho rowya toto yonyhoryenàr ke, kekon hatà.

²⁴ Toto yehtxoho hutwatxehkahra oyehtokonye, atxke manaha kahra rma ehtxoko, àwya. Yaworo xaxa uhutwatxehkatxoko, owyanye atxke manaha kahra ro rma haka, kekon hatà, Txesusu.

Toto komo wy a Kryestu me nay hamà mosonà katxhàrà on ha.

²⁵ Tàwyanye Txesusu rwonà yonytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, àton kukuru komo, Xerusaryen hon kukuru komo. Mosonàtho yotahanàr xe natxow hatà, horykomo komo. Norohnàtho haxa katà yotahetxowà, ketxkon hatà. ²⁶ Nyamoro nenytxanàr me ryhe, àro wyaro nkano mosonà, oseryehpàrà rma. Eyhera rma natxow hamà, ketxkon hatà. Anatoko Kryestu me noro yehtxoho hutwetxow hana. ²⁷ Noro mehra mak nay hamà, mosonà. Àsok tawro hana. Moson yowto thutwetxow hamà, ketxkon hatà. Àsnye ro omohtoho thutwetxow hamà. Kryestu yomohtoho hutwahra mak tehxatxow hatà. Àro ke, noro mehra nay hamà, mosonà, ketxkon hatà, toto komo.

28 Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, Txesusu, Khoryenkom mán yawo tehtok hatà, tawya hananàhno ynyetoko rma hatà. Uro muhutwetxow hamà, kekon hatà. Rowto xarha muhutwetxow hamà. Àsnye ro romohtoho muhutwetxow hamà. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Rano me rohra komokye, kekon hatà. Ànyahxah me wehxaha. Ronyaknyenhàrà ryhe, tehxem me xaxa naha. Noro hutwahra mak manatzhe, kekon hatà. **29** Uro ryhe, noro uhutwehe, àhyaye omohsah kaxe. Noro rma ronyakye, kekon hatà, Txesusu.

30 Àro wyaro àwya tawro ke ryhe, noro yahohtx-ahke rma nehxatxkon haryhe tà, àxanhàn komo. Ahohsàrà mak nehxatxkon hakahpa tà, noro ya-hohtoho mehra hak esnàr ke hatà.

31 Àton kukuru kom haxa ryhe, noro hona nenytxownà hatà, thenyenohnà komo rma hatà. Kryestu me nay hamà, mosonà, ketxkon hatà. Àsok tawro hana. Tahoxetà yonyhen hatà, Kryestu, tosonyhotxhe hatà. Mosonà ryhe, tahoxetà yonyheko, kàwyanye, thenyehra mak ha. Kryestu me nay hamà, ketxkon hatà, ukukur komo.

Farysew komo wya Txesusu yahohso nyaknyo yeryetxhàrà on ha.

32 Àro wyaro temenye rma nosonytxetxkon hatà, toto komo, Txesus hoko. Nenytxatxownà mak hatà, Farysew komo. Àro ke, tanoto komo nyahtxownà hatà, nyamoro, Khoryenkom mán yonye ro yoh kom yakoro xarha. Ahosno ynye ro komo rma nyahtxownà hatà. Txesus yahohso nànyahtxownà hatà.

³³ Àtoko rma, onà wyaro nkekón hatà, Txesusu, toto komo wya. Mexehra nyhe rma wehxaha, awawonye, kekon hatà. Amnye àtehe harha, ronyaknyenjàrà hyaka harha. ³⁴ Uro mehoryatxhe rma haryhe. Ronyhera mak manatxhe. Henta ya na àten ha. Àsna àtohra manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

³⁵ Henta ya ryhe teno, mosonà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, tàwyanye rma. Henta ya ryhe teno, tonyehtor horà. Anatoko monyen kom waka ten hana, kukukuru kom waka, atakhahxemo kom waka, Kryekyana kom yowto hon kom waka, ketxkon hatà. Anatoko Kryekyana komo xarha hananàhso ten hana. ³⁶ Àsok tawro, uro mehoryatxhe rma haryhe, ronyhera mak manatxhe, ken haryhe, ketxkon hatà. Àsok tawro, àsna àtohra manatxhe, ken haryhe, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, tàwyanye rma.

Kàhnawonye Khoryenkòm yokato yehtxoho yokarymatxjàrà on ha.

³⁷ Taa. Nenmahye haxa hatà, asahxemtoho komo yohàtho haxa. Àro ho nosowaxehtoy hatà, Txesusu. Teryewrye ro nàrwònàmye hatà. Onok kom hana eryehohra natxow ha, tàhnawonye, twokru xan komo wyaro mak ha, kekon hatà. Àro wyaro eryehohra oyehtokonye, omohtxoko, rohyaka, tuna wyarono yonso, teryehorye harha oyehtxoho menye, twokru yonyenjàyamo wyaro harha teryehorye oyehtxoho menye, kekon hatà. ³⁸ Rohona owyanье xenyetoko rma, karyhe roro harha manatxhe hampànà, ohnawonye. Àro hoye

ro anar komo mewakryetxhe xarha hampànà. Yukryeka yatumnaye tuna yomoknàrà wyaro, ohnayenye tehe xarha, anar komo yowakryetxho, karyhe roro harha ehtxoho komo. Àro wyaro rma rha nkehe, àmenhosahonhàr xarha, Khoryenkom karyehtan hoyeno, kekon hatà, Txesusu.

39 Àro wyaro tàwya tatoko rma, kàhnawonye Khoryenkom yokato yehtxoho yokarymekon hatà. Ànyakhen me rma hak nehxakon hatà, Khoryenkom yokato, kahe yaka harha àtohra rma hak Txesusu yesnàr ke hatà, ehonomnà me xaxa naha katxho mehra rma hak esnàr ke hatà. Amnye haxa tånyahxem me nehxakon hatà, noro, Txesus hona xeny komo hyaka.

Toto komo wya anar me rha Txesusu hut-watxhàrà on ha.

40 Tàwyanye Txesusu rwonà yonytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, toto komo, àton kukuru komo. Khoryenkomо rwonà yokarymanye ro me xaxa mpànà naha ha, mosonà, ketxkon hatà. Tomohsom me nay hatà, noro, Moyses heno nekarymatxho rma. Noro moson hamà, ketxkon hatà.

41 Kryestu haxa we moson ha, ketxkon hatà, anar komo. Àna ryhe mpe, ketxkon hatà, anar komo. Karyeryeya honotho make ryhe mpe Kryestu me naye, ketxkon hatà. **42** Onà wyaro nkehe, Khoryenkom karyehtanà, àmenhosahonhàr. Dafe heno yohamàtho me naha hampànà, Kryestu, kehe. Beryen honotho me naha hampànà, Dafe heno yowto honotho me rma naha hampànà, kehe, Khoryenkom karyehtanà, ketxkon hatà.

Karyeryeya honotho me haxa naha, mosonà. Àro ke, Kryestu mehra nay hamà, ketxkon hatà.

43 Àro wyaro àme ryehra nehxatxkon hatà, toto komo. Anar me rha Txesusu hutwetxkon hatà.

44 Ùukukur komo ryhe, noro yahohtxahke rma nehxatxkon haryhe tà, horykomo komo hyaka anàr horà. Ahohsàrà mak nehxatxkon hakahpa tà.

Txesus hona xenyhera Farysew komo yexetxhàrà on ha.

45 Totxownà harha tà, ahosno ynye ro komo, ànyahxemotho komo. Khoryenkom mân yonye ro yoh komo hyaka harha, Farysew komo hyaka harha, totxownà hatà. Àsok tawro noro yokhàrà mahtxoko, ketxkon hatà, nyamoro. Àsok tawro noro yokhàrà mahtxoko.

46 Àna matà, ketxkon hatà, anoto komo. Noro rwonà, ohxe rma haxa naha, anar komo yoho rma haxa mak ha. Noro wyaro àrwomra ro mak natxhe, anar komo, ketxkon hatà.

47 Àna matà, omnyam xarha oyonkuhtotxow hamà, mokà ymo, ketxkon hatà, Farysew komo.

48 Noro hona kat nenyatxowà, horykomo komo, owyanye. Noro hona kat nenyatxowà, Farysew komo, amna kukuru komo. Noro hona xenyhera natxow hamà, ketxkon hatà. **49** Norohnàtho me mak natxhe, toto komo, noro hyaka tohsamnhsom komo. Kàyweronàhyamatxho komo hutwahra ro mak natxhe, ketxkon hatà. Nyamoro rma, anatoko noro hona nenyatxow hana. Tanàhnohsom me mak natxhe hampànà, ketxkon hatà, Farysew komo.

50 Àto nehxakon hatà, Nekoknemusu. Txe-susu hyaka àtosahotho rma mok nehxakon hatà. Farysew komo kukuru rma mok nehxakon hatà. Noro rma, onà wyaro nkekón hatà, àwyanye, tkukuru komo wya. **51** Kàyweronàhyamatxho kom yawo ro kehtokonye, onà wyaro kahra tehxatxow hamà, toto hoko, kekon hatà. Atxke naha, mokà ymo, tanàhnohsom me hak nahko, kahra tehxatxow hamà. Noro yonytxahra ro rma haka, àro wyaro kahra rma tehxatxow hamà. Noro yex-ethxàrà hutwahra ro rma haka, atxke naha mokà ymo kahra rma tehxatxow hamà, kekon hatà, Nekoknemusu.

52-53 Àna matà, àsok tawro noro ymo kurunhonàr xe manaye, ketxkon hatà, nyamoro, àwya. Noro wyaro rma rha Karyeryeya honotho me manaye. Norohnàtho komukuru me manaye, omoro xarha, ketxkon hatà. Khoryenkom karyehtanà xenyko. Àro rma, onà wyaro kahra nay hamà. Karyeryeya honukuru komo ryhe, Khoryenkomo rwonà yokarymany me na ha hampànà, kahra ro mak na ha ha, ketxkon hatà, Farysew komo, Nekoknemusu wya.

8

Moson wosà kàrà hok nahko katxhàrà on ha.

1 Bàn kom yaka totxownà hatà, omeroron komo. Txesus haxa ryhe, Oryefera yàhàn hona toy hatà.

2 Sa, nenmahiye hatà. Enmahrà ro toy harha tà, noro, Khoryenkom mìn yaka. Àhyaka nomohtxownà hatà, toto komo, thenyenohnà komo. Àro ke hananàhyatxkon hatà, noro, eryewtaxaho.

³ Nomohtxownà hatà, Farysew komo, àyweronàhyamano ynye ro kom yakoro xarha. Wos yohtxownà hatà. Anaro kàrà hoko ehxah me nehxakon hatà, noro. Kàrà hoko rma ehtoko, noro yahohtxownà hatà, nyamoro. Txesusu hyaka nehtxownà hatà. Akrataka netxownà hatà, toto komo yamrakataka. ⁴ Khananàhnye y, ketxkon hatà, àwya. Moson wosà kàrà hok nahko, tanyohnà hoko. Amna neny, ketxkon hatà. Àro ke amna nahosno, anàhnahrà horà. ⁵ Àsok tawro hana. Tàwya kàyweronàhyamantokonye, onà wyaro nkekong hatà, Moyses hen, ketxkon hatà. Anaro kàrà hoko ehxahotho komo etahatxoko, toh ke, kekon hen, hatà. Àsok kat màkeno, omoro, moson hoko, ketxkon hatà, Txesusu wya. ⁶ Àro wyaro tàwyanye tatoko rma, noro kukmetxkonà rma haryhe tà. Àsok tawro hana. Krawame koyukyatxow hamà, ketxkonà rma haryhe tà. Atxke màkehe tawro xe rma nehxatxkon haryhe tà, àwya.

Noro ryhe, newanay hatà. Yukryeka menhoy hatà, tamor ke. ⁷ Àsok kat màkeno, ketxkonà rma hatà, nyamoro. Àro ke nosowaxehtoy hatà, noro. Onà wyaro nkekong hatà, àwyanye. Onokà ryhe, okukur komo, tanhàn hokonohnà ro me naye. Noro htxero hak netahano, toh ke, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. ⁸ Àro wyaro tàwya katxhe rma, newanay xarha tà. Yukryeka menhoy xarha tà, tamor ke.

⁹ Nyamoro ryhe, tàwyanye enytxatxhe rma, totxownà hatà. Wos yotahahra rma, totxownà hatà. Àsok tawro hana. Tanhàn hokono ro me ne-

hutwetxkon hamà. Horykomotho komo htxero totxownà hatà. Àwenaryenye totxownà xarha tà, anaro komo, omeroro hatà. Noknomye hatà, Txesusu, noro ro. Akratawo rma nehxakon hatà, wosà.

10 Nosowaxehtoy xarha tà, Txesusu. Wosà y, kekon hatà. Totxow hamà. Totahahorye manaha kahra harha natxowà, owya, kekon hatà.

11 Rohà y, àro wyaro kahra harha natxhe, kekon hatà.

Àro wyaro kahra rma rha wehxaha, uro xarha, kekon hatà, àwya. Ohxe àtoko. Ayanhàn hokohra harha exko, kekon hatà, Txesusu, àwya.

Toto komo yawasmenye uro katxhàrà on ha.

12 Taa. Onà wyaro nkekón xarha tà, Txesusu, toto komo wya. Toto komo yawasmenye uro, kekon hatà. Toto komo yawasmenye uro. Awasànà ryhe kawasmetxow hamà. Àro wyaro rma rha, yaworon xaxa uhutwamohsehe, toto komo wya, kekon hatà. Uhutwanyehnà komo rma, awaràñ wawon komo wyaro natxow hamà. Rakoro otontokonye rma, àro wyarohra harha manatxhe, kekon hatà. Awasàn hon komo wyaro harha manatxhe, owyanje yaworon xaxa hutwanàr ke. Karyhe roro harha manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

13 Àto nehxatxkon hatà, Farysew kukuru komo. Onà wyaro nketxkon hatà, àwya. Ohoko rma moskarymehe, ketxkon hatà. Thoko rma toskarymaxem komo, anatoko yaworohra nketxow hana. Omoro rma yaworohra moskarymen hamà, ketxkon hatà.

14 Rohoko toskarymaxemà rma, yaworo rma koskarymano, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Àsok tawro hana, ryehutwanàr ke hamà. Henta nyero hana komokye ha, kekon hatà. Henta ya hana àten ha. Uhutwahra rma manatxhe, omnyamo. Uro haxa ryhe uhutwehe. Àro ke yaworo koskarymehe, kekon hatà. **15** Atxke manaha màketxhe rma haryhe, toto komo wya. Oye-hutwatxho hoye ro àro wyaro màketxow hamà, toto yehutwatxho hoye ro mak ha, kekon hatà. Atxke manaha kanyehnà uro, toto komo wya. **16** Àro wyaro rowya tatok haxa, yaworo rma àkehe. Àsok tawro hana, uro rohnà ryesnàr ke, kekon hatà. Ronyaknyenhàr yakoro xarha, atxke manaha kehe amna, toto komo wya. Àro ke, àro wyaro rowya tatoko, yaworo rma àkehe, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

17 Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, kàyweronàhyamatxho komo, onàrwonàhyamanàr komo, kekon xarha tà, àwyanye.

Eten kom hana yokarymen ha, toto ha. Àro komo yokarymantoko, 2 me hak nahtxoko, ekarymany komo, yaworo thutwaxem me ehtxoho me.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. **18** Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro wehxaha. Àsok tawro hana, 2 me amna yesnàr ke hamà. Roskarymantoko rma, rohoko rma koskarymehe. Royàm xarha, ronyaknyenhàrà rma, rokarymehe, kekon hatà, Txesusu.

19 Henta naye, oyàmà, owya, ketxkon hatà, nyamoro, àwya. Henta naye, oyàmà.

Amna hutwahra manatxow hamà, kekon hatà, noro. Rohutwahra manatxow hamà. Royàm hutwahra xarha manatxow hamà. Owyanye rohutwantoko rma, royàm xarha hutwanàràtho haryhe, owyanye, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

²⁰ Àro wyaro nkekon hatà, Khoryenkom màn yawo tehtok hatà. Txenyeru yonkahtoho ro màhto ryhe nehxakon hatà. Hananàhno yeryakon hatà. Noro xehra nehxatxkon hatà, nyamoro. Ahohsàra mak nehxatxkon hakahpa tà, noro yahohtoho mehra hak esnàr ke hatà.

Enyhoryehnà me rma awayehyatxhe hampànà katxhàrà on ha.

²¹ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya. Amnye àtehe, kekon hatà. Rototxhe, uro mehoryatxhe rma haryhe. Ronyhera mak manatxhe. Àro ke, enyhoryehnà me rma awayehyatxhe hampànà, ayanhàn kom hokon me rma, kekon hatà. Henta ya na àten ha. Àsna àtohra manatxhe kekon hatà.

²² Àsoke nkan ha, ketxkon hatà, nyamoro, tàwyanye rma. Àro wyaro katxho rma, àsok hana nay ha, henta ya na àten ha, àsna àtohra manatxhe, katxho rma. Anatoko tano me ro rma newayehken hana, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

²³ Omnyamo ryhe, tanono ro me manatxhe, kekon hatà, àwyanye. Uro haxa ryhe, kahe yawonotho me wehxaha. Yukryeka hono ro me manatxhe, omnyamo. Uro haxa ryhe, yukryeka hono ro mehra wehxaha, kekon hatà.

²⁴ Enyhoryehnà me rma awayehyatxhe hampànà,

ayanhàn kom hokon me rma, àkano, owyanye. Rohoko noro mok hamà, kahra rma oyehtokonye, enyhoryehnà me rma awayehyatzhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

25 Onokà ryhe omoro, ketxkon hatà. Onokà ryhe omoro.

Koskarymano rma, owyanye. Noro rma uro, kekon hatà. **26** Atxke oyexetxhàyamo yokarymatxekahra rma hak wehxaha, owyanye, kekon hatà. Anatoko yaworohra màkehe màketxow hana, rowya. Onà wyaro haxa àkehe, owyanye. Ronyaknyenhàrà ryhe, tehxem me xaxa naha. Noro rwonà wekarymehe, ronenyttxatxhàrà rma, owyanye, toto komo wya, kekon hatà, Txesusu.

27 Àro wyaro tàwya tatoko rma, Khoryenkom hoko nàrwonakon hamà, tàyàm hoko. Àro hut-wahra mak nehxatxkon hatà, nyamoro.

28 Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, àwyanye. Amnye Toto me Enusaho makryetxhe hampànà, kekon hatà. Owyanye akryetxhe, onà wyaro harha màketxhe hampànà, rohoko. Noro mok hamà, màketxhe harha hampànà, kekon hatà. Tano me rohra nehxakon hamà, tàyàm yano me haxa ryhe khananàhyatzkon hamà, tàyamà nenyttxamohsotho yano me mak ha, màketxhe harha hampànà, rohoko, kekon hatà.

29 Ronyaknyenhàrà rma, rakoro rma naha. Rohnànkanyehnà ro me naha, toyuknye ro me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

30 Àro wyaro àwya tatoko, noro hona harha nenyttxownà hatà, àton kukuru komo, thenyenohnà komo.

*Worokyamo yohà ymo ryhe oyàm kom me naха
katxhàrà on ha.*

³¹ Xuknewyana yoh kukuru komo ryhe, onà wyaro harha nketxkon hatà, Txesus hoko. Yaworo nken hamà, mosonà, noro moson hamà, ketxkon harha tà. Nyamoro wya, onà wyaro nkekón hatà, noro. Rorwon yawo roro rma oyehtokonye, ronhananàhrà ro me xaxa mpànà manatxhe ha, kekon hatà. ³² Yaworon xaxa hutwany me harha mpànà manatxhe ha. Anotomahnà ro me harha mpànà manatxhe ha, yaworon xaxa hutwany me oyesnàr komo ke, kekon hatà.

³³ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, nyamoro. Akmaraw heno yohamàtho me ryhe amna naха, ketxkon hatà. Noro heno yohamàtho rma, toto yanotohnà ro me amna naха. Àsok tawro anotomahnà ro me harha mpànà manatxhe ha màkano, ketxkon hatà.

³⁴ Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Atxke oyehtokonye, tanotomaxem me manatxow hamà. Ayanhàn yanoto me manatxow hamà, kekon hatà.

³⁵ Onokà ryhe, horykomo mòn yawo roro naye, anoto katà, umuru haxa katà. Umuru ryhe, àro yawo roro nay hamà, tàyàmà hyawo roro. Àro yawo rorohra mak naха, anoto, kekon hatà.

³⁶ Ayanhàn yanoto me manatxhe, omnyamo. Anoto mehra harha oynye kom me naха, Kho-ryenkom muru. Àro wyaro àwya oyeryetxhenye rma, anotomahnà ro me harha mpànà manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

³⁷ Akmaraw heno yohamàtho me khutwetxhe. Rotahanàr xe mak manatxhe. Àsok tawro hana, rorwonà yahohsàra oyesnàr komo ke hamà, kekon hatà. ³⁸ Uro ryhe, ronenyetxhàra wekarymehe, royàm nenyhoho rma. Omnyamo ryhe, onenytxatxhàyam hoko manatxhe. Oyàmà ymo komo nenytxamohsotho hoko rma manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

³⁹ Àna matà, Akmaraw heno ryhe, amna yàm me naха, ketxkon hatà, àwyaya.

Onà wyaro haxa nkekón hatà, Txesusu, àwyanye. Akmaraw heno hokru me xaxa oyehtokonye, noro heno wyaro rma rha ohxe oyesnàràtho kom haryhe, kekon hatà. ⁴⁰ Rotahanàr xe mak manatxhe. Yaworon xaxa yokarymanye rma yotahanàr xe manatxhe, kekon hatà. Khoryenkomo nenytxamohsotho rma wekarymehe, owyanye. Àro yokarymanye rma yotahanàr xe manatxhe. Àro wyarohra nehxakonà, Akmaraw heno, kekon hatà. ⁴¹ Oyàmà ymo komo wyaro, ayanhàn kom hoko manatxhe, kekon hatà, Txesusu.

Àna matà, anaro rha kàrà hokonotho komo hokru mehra amna naха, ketxkon hatà. Tovenyxa mak naха, amna yàmà. Khoryenkomo ryhe noro ha, ketxkon hatà.

⁴² Àna matà, oyàm kom mehra nay hamà, Khoryenkomo, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Oyàm kom me noro yehtoko rma, rox oyesnàràtho kom haryhe. Àsok tawro hana, noro hyaye romoknàr ke, kekon hatà. Rano me rohra komokye. Noro ryhe ronyakye, kekon hatà.

⁴³ Ronekarymanàrà oyonukukmetxow hamà, rorwonà yonytxanàr xehra oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁴ Worokyamo yohà ymo ryhe, oyàm kom me naха. Noro ymo yoyuknuru xe rma haxa manatxhe. Wayehkano ynye ro me rma nehxakonà, noro ymo, amnyehra rma, kekon hatà. Yaworon xaxa yonytxanyehnà ro me naха. Àsok tawro hana, tàhnawo yaworonohnà ro me tesnàr ke, kekon hatà. Tehutwatxho hoye ro temaronteh. Àsok tawro hana, tàtemarontaxemà ro me tesnàr ke, toto temarontatho komo yoh me xarha tesnàr ke, kekon hatà. Noro ymo, oyàm kom me nay hamà, toyuknuru xe oyesnàr komo ke. ⁴⁵ Uro haxa ryhe mameryeketxhe, rowya yaworon xaxa yokarymanàr ke mak ha, kekon hatà. ⁴⁶ Atxke kat wehxano, owyanye. Ranhan yokarymahra ro mak manatxow hamà, ehxera esnàr ke, kekon hatà. Yaworon xaxa wekarymehe, owyanye. Àsok tawro uro mameryeketxowà, kekon hatà. ⁴⁷ Khoryenkom hokru komo ryhe, noro rwonà yonytxany me natxhe. Enytxahra mak manatxhe, omnyamo. Àsok tawro hana, Khoryenkom hokru mehra oyesnàr komo ke hamà, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

*Akmaraw heno ehxera rma hak ehtoko wehx-
akonà rma katxhàrà on ha.*

⁴⁸ Onà wyaro nketxkon xarha tà, Xuknewyana yoh komo, Txesusu wya. Àro wyaro owya tatoko, Samaryayana komo wyaro orwonan hamà, ketxkon hatà. Samaryayana me nay hamà, mosonà, kany me amna naха, ohoko.

Worokyamo yoh me nay hamà, mosonà, kany me amna naha. Yaworohra katà àro wyaro amna nkeno, ohoko, ketxkon hatà.

⁴⁹ Worokyamo yoh mehra wehxaha, kekon hatà, noro, àwyanye. Toyuhsomà ro me royàmà wenyaha, uro. Toyuhsom mehra mak uro menyatxhe, omnyamo, kekon hatà. ⁵⁰ Ohxe xaxa nay hamà mosonà katxhohnà rma uro khananàhyatxhe. Royàmà ryhe, ohxe xaxa nay hamà, mosonà, tawro xe naha, owyanye. Noro ryhe, ohxe ryehtxoho hutwamohsehe hampànà, owyanye, kekon hatà. ⁵¹ Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Rorwonà yoyuknye ro me oyehtokonye, àwayehpànà ro me harha manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

⁵² Worokyamo yoh me xaxa manay hamà, ketxkon hatà, àwya. Owya, rorwonà yoyuknye ro me oyehtokonye, àwayehpànà ro me harha manatxhe hampànà, tatoko rma, worokyamo yano me orwonan hamà. Àsok tawro hana. Wayehtxownà hatà, Akmaraw heno komo, Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo xarha, ketxkon hatà.

⁵³ Wayehye hatà, Akmaraw heno, khoryen heno komo. Noro heno yoho nyhe kat manaye, owya, ketxkon hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymanye ro heno komo xarha wayehtxownà hatà. Onok haxa ryhe omoro, owya, ketxkon hatà, nyamoro, Txesusu wya.

⁵⁴ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, noro. Ehonomnà xaxa uro kany me ryehtoko, anatoko ehonomnà mehra rma wehxan hana, kekon

hatà. Àro wyaro kany mehra mak wehxaha, uro. Royàmà ryhe, ehonomnà xaxa mosonà kany me naха, rohoko. Noro rma hoko, Khoryenkomо ryhe noro kany me manatxhe, omnyamo, kekon hatà. ⁵⁵ Noro hutwahra mak manatxhe. Uro haxa ryhe, noro uhutwehe. Noro hutwahra wehxaha kany me haxa ryehtoko, rotemarontanàràthо haryhe, owyaronye rma rha, kekon hatà. Noro hutwany me mak wehxaha. Noro rwonà yoyuknye ro me xarha wehxaha, kekon hatà. ⁵⁶ Akmaraw heno ryhe, ohoryen heno komo rma, romohtoho hutwekonà. Àro hoko rma neryehotekonà, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

⁵⁷ Àna matà, horykomotho mehra manaha, ketxkon hatà, nyamoro. 50 txemnyeh mehra manaha. Àsoke ryhe Akmaraw heno menyeye, ketxkon hatà.

⁵⁸ Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon hatà. Akmaraw heno ehxera rma hak ehtoko, wehxakonà rma, uro, tehxemà ro kaxe, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

⁵⁹ Àro wyaro tàwyanye enytxatxhe rma, toh yamuhtxownà hatà, naymoro, noro yotahanàrà horà. Nosonyehkahye mak hatà. Nahatakay hatà, Kho-ryenkom mòn yaye.

9

Enhunu rotho yontanàhàthàrà on ha.

¹ Taa. Asama yarye tàtontoko, toto yonyey hatà, Txesusu. Enhunu ro rma noro hatà. Enhura rma nenuruy hatà.

² Khananàhnye y, ketxkon hatà, ànhananàhrà ro komo, Txesusu wya. Xenyko mokro. Onok yanhàn yano me enhura rma nenuruye, tanhàn yano me katà, tàyàm kom yanhàn yano me katà, ketxkon hatà.

³ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, Txesusu. Tanhàn yano mehra enhura rma nenuruye, kekon hatà. Tàyàm kom yanhàn yano mehra xarha enhura rma nenuruye. Khoryenkom yahoxetà yonyhonàr horà ryhe, enhura rma nenuruye, mosonà. Tonyxem me rma naha, Khoryenkom yahoxetà, rowya enyhoryenàr ke, kekon hatà. ⁴ Ronyaknyenhàr yomyawon hokono ro me xaxa mpànà wehxaha ha, amnye rma, tano rma hak ryehtoko, kekon hatà. Awasnawo ryhe tatamokyan hamà, komyawon hoko. Kohsaya atamokhera harha tehxan hamà. Àro wyaro rma rha, tano rma hak ryehtoko katamokyaha, awasnawo tatamohxem komo wyaro. Tanohra harha ryehtoko, atamokhera harha wehxan hamà, kohsaya atamokhen komo wyaro. ⁵ Yukryeka ho ryehtoko ro rma haka, toto komo yawasmeny me wehxaha, kekon hatà, Txesusu.

⁶ Àro wyaro tàwya tatoko rma, netahtay hatà. Tyufa kekon hatà, yukryeka hona. Totakru ke rma nàkrosmay hatà. See see see, toto yonuru yahey hatà, kawaw ke. ⁷ Àtoko, kekon hatà, àwya. Osompatakorokatxa, tuna kwaka, Eserowe kuthonà

txko kwaka, kekon hatà. Eserowe katxho rma, tàhyosàrànkemà katxho me rma naha.

Àro ke, toy hatà, enhunu ro. Nosompatakorokay hatà. Tonke harha nomokye hatà.

⁸ Noro yonytxownà hatà, xene rotho komo, ukukuru komo rma, anar komo xarha. Uro nyhe txko rotxenyerun ha kanye rotho me xenyenhàyamo rma mokyam nehxatxkon hatà. Tonke harha tàwyanye xenyetxhe, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Tan tehxemà rotho moson hamà, ketxkon hatà. Uro nyhe txko rotxenyerun ha kanye rotho rma moson hamà. Norohnàtho kat mosonà, owyanie, ketxkon hatà, tàwyanye rma. ⁹ Norotho moson hamà, ketxkon hatà, anar komo. Norohnà mosonà, noro wyaron moson hamà, ketxkon hatà, anar komo. Onà wyaro haxa noskarymay hatà, noro. Norotho uro ha, kekon hatà. ¹⁰ Àsoke ryhe oyontano, ketxkon hatà, àwya. Àsoke ryhe oyontano. ¹¹ Kawaw krosmano, toto. Txesusu rma noro hatà, esotà, kekon hatà. Ronuru yaheno, kawaw ke. Eserowe kuthonà txko kwaka osompatakorokatxa, kano, rowya. Àro ke àton ha, kekon hatà. Kosompatakorokan ha. Kontan harha, kekon hatà, enhunu rotho. ¹² Henta naye, ketxkon hatà, àwya. Àna hana, àywenyeke wehxaha, kekon hatà, noro.

*Farysew komo wyà enhunu rotho
yonytxatxhàrà on ha.*

¹³ Taa. Enhunu rotho yatxownà hatà, Farysew komo hyaka. ¹⁴ Hokano ytxoho yawasàn ho nen-

tanàhye hatà, Txesusu. Àro ho kawaw krosmay hatà.

¹⁵ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Farysew komo, noro wya. Àsoke ryhe oyonteko, ketxkon hatà.

Ronuru yaheko, kawaw ke, kekon hatà, noro. Kosompatakorokeko. Tonke harha wehxaha, kekon hatà.

¹⁶ Onà wyaro nketxkon hatà, Farysew kukuru komo. Hokano ytxoho yawasàn ho àhok nehxak hatà, ketxkon hatà. Kàyweronàhyamatxho komo yawo rohra nehxak hamà. Àro ke, Khoryenkomо nànyaketxho mehra nay hamà, ketxkon hatà. Onà wyaro haxa nketxkon hatà, anar komo, Farysew kukuru komo rma. Àna matà, ohxe we na ha ha, ketxkon hatà. Atxke tehtok haxa, Khoryenkomо yahoxetà yonyhohtoràtho haryhe mà, àwya, ketxkon hatà. Àro wyaro àme ryehra Txesus hutwetxkon hatà, nyamoro.

¹⁷ Àro ke, onà wyaro nketxkon xarha tà, enhunu rotho wya. Àsok màkeno, omoro, noro hoko, ketxkon hatà. Oyontanàhyak hatà. Àsok màkeno, noro hoko, ketxkon hatà.

Khoryenkomо rwonà yokarymanye ro me haxa we na ha ha, noro ha, kekon hatà, enhunu rotho.

¹⁸ Noro yontanàhàthàrà yameryeketxkon hatà, nyamoro, Xuknewyana yoh komo. Àna make ryhe mpe, enhunu rotho make ryhe mpe mosonà, ketxkon hatà. Nentek make ryhe mpe, ketxkon hatà. Àro ke, àyàm komo yanyekhotxownà hatà, yaworo noro hutwanàr horà. ¹⁹ Enhura rma nenuruye, amna hokru, kany me manatxow hatà,

ketxkon hatà, àyàmà wya, àyonà wya xarha. Norotho moson ha, owyanye. Enhura enusa-hoho rma mosonà, owyanye. Åsoke ryhe nenteko, ketxkon hatà, Farysew komo.

²⁰ Mosonà ywerò amna naha, ketxkon hatà, àyàm komo. Amna hokru mosonà. Noro rma, enhura rma nenuruye, ketxkon hatà. ²¹ Entathàrà hutwahra mak amna naha. Entanàhnyenhàrà hutwahra xarha amna naha, ketxkon hatà. Oskary-mako katxoko, noro wya. Horykomo me harha heno naha. Àro ke noskarymen hamà. Oyoyuky-atxow hamà, ketxkon hatà, àyàm komo, Farysew komo wya.

²² Àro wyaro nketxkon hatà, nyamoro hona toseryehrà komo ke hatà, Xuknewyana yoh kom hona rma toseryehrà komo ke hatà. Åsok tawro hana. Onà wyaro kanyenhàr me nehxatxkon hatà, nyamoro rye rma. Kryestu me naha, Txe-susu, kany komo ryhe, atxke natxow hamà, kako-ronye ohsamnohpànà ro me harha hak nahtxoko, kanyenhàr me nehxatxkon hatà, Xuknewyana yoh komo. Àro wyaro katxhàrà hona noseryehy-atxkon hatà, àyàm komo. ²³ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà. Oskarymako katxoko, noro wya. Horykomo me harha heno naha, ketxkon hatà, oseryehrà komo.

²⁴ Àro ke, enhunu rotho yanyekhotxownà xarha tà, nyamoro. Yaworo xaxa oskarymako, Kho-ryenkomø nenytzanàr me, ketxkon hatà, àwya. Noro ymo amna nhutwehe. Atxke rma haxa naha, ketxkonà rma haryhe tà.

²⁵ Atxke ehtxoho hutwahra wehxaha, kekon hatà, noro. Onà wyaro ryehtxoho ryhe uhutwehe. Enhunu rotho rma, tonke harha wehxaha. Àro wyaro ryehtxoho ryhe uhutwehe, kekon hatà.

²⁶ Àsoke ryhe oyeryako, ketxkon hatà. Àsoke ryhe oyontanàhyako.

²⁷ Koskarymano rma, kekon hatà. Ronytxahra mak mahtxoko. Àsok tawro ronytxanàr xe xarha manatxowà. Noro nhananàhrà ro me oyesnàr komo xe kat manatxowà, omnyam xarha, kekon hatà.

²⁸ Neytxownà hatà, nyamoro. Omoro yxako ryhe, noro nhananàhrà ro me manay hamà, ketxkon hatà. Amna ryhe, Moyses heno nhananàhrà rotho me haxa amna naha, ketxkon hatà. ²⁹ Noro heno yexetxhàrà amna nhutwehe. Khoryenkomo ryhe nàrwonakon hatà, noro heno yakoro. Noro ymo yehtxoho hutwahra mak amna naha, ketxkon hatà. Henta nyero hana nomokye ha. Uhutwahra rma amna naha, ketxkon hatà, enhunu rotho wya.

³⁰ Àsok tawro harha, kekon hatà, noro. Noro ryhe rontanàhyako. Noro yehtxoho hutwahra rma manatxhe, omnyamo. Àsnye ro omokàthàrà rma hutwahra manatxhe. Àsok tawro harha, kekon hatà. ³¹ Atxke tehxem komo yonytxanyehnà ro me nay hamà, Khoryenkomo. Towakryenyè ro kom haxa ryhe yonytxehe. Toyuknye ro komo rma yonytxehe, kekon hatà. ³² Enhura enusahothe komo yontanàhtoho ryhe, enytxahnà rotho me nay hamà. Amnyehra rma enytxahnà rotho me nehxakon hamà, kekon hatà.

³³ Khoryenkomo nànyaketxho me nay hamà, noro, rontanàhnyenhàrà. Khoryenkomo nànyaketxho mehra haxa tehtoko, onyhoryeno yeryehtoràtho haryhe mà, àwya, kekon hatà, enhunu rotho, Xuknewyana yoh komo wya.

³⁴ Àna matà, ketxkon hatà, nyamoro. Ayanhàn yano me enhura oyonuruye. Omoro rma, amna hananàhrà xe manay hamà. Onhananàhpàtor me mak amna naha. Atoko yxak ha, ketxkon hatà. Amna yakoro ohsamnohpànà ro me harha exko hampànà, ketxkon hatà, noro wya.

Enhunu rotho wya Toto me Enusah me Txesusu hutwatxhàrà on ha.

³⁵ Enhunu rotho yokaytà yonytxay hatà, Txesusu. Atoko yxak ha ketxok hatà àwya tawro yonytxay hatà. Amnye nehorày hatà. Àro ke, onà wyaro nkekong hatà, àwya. Toto me Enusah hona menyano, kekon hatà, Txesusu, àwya.

³⁶ Rohà y, onokà ryhe mokro, Toto me Enusah me naye, kekon hatà, noro. Onok noro ha. Uhutwamohsoko, rowya, àhona rowya xenytxoho me, kekon hatà.

³⁷ Onenyetxhàrà rma noro ha, kekon hatà, Txesusu. Ayakoro tárwonyemà rma noro ha, kekon hatà.

³⁸ Rohà y, ohona wenyaha, kekon hatà, noro. Tano me ro rma nehurstay hatà, akrataka.

Farysew komo wya enhun komo wyaro kat amna naye owya katxhàrà on ha.

³⁹ Onà wyaro nkekong xarha tà, Txesusu. Wahanonkano ynye uro komokye, xaro, yukryeka hona, kekon hatà. Anar komo, enhun komo

wyaro natxow hamà. Àsok tawro hana, yaworon xaxa hutwanyehnà uro kany me tesnàr komo ke. Nyamoro rma, uhutwany me harha natxhe hampànà, tonkem komo wyaro mak ha, kekon hatà. Anar komo, tonkem komo wyaro natxhe rma haryhe. Àsok tawro hana, uhutwanye uro kany me tesnàr komo ke. Nyamorotho rma, uhutwanyehnà me harha natxhe hampànà, enhun komo wyaro mak ha, kekon hatà, Txesusu.

40 Àto nehxatxkon hatà, Farysew kukuru komo, moxehra hatà. Noro rwonà yonytxatxownà hatà. Àsok amna naye, owya, ketxkon hatà. Enhun komo wyaro kat amna naye, owya, ketxkon hatà.

41 Onà wyaro neyuhtxownà hatà, noro. Enhun komo wyaro rma oyehtokonye, atxke manatxhe katxho mehra oyesnàràtho kom haryhe, kekon hatà. Tonkem komo wyaro tehxatxhe, kàwyamo, kany me rma manatxhe haryhe. Àro ke, atxke manatxhe katxho me rma manatxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Farysew komo wya.

10

Kahneru komo yonkahtoho yokarymatxhàrà on ha.

1-2 Kuknonano me nàrwonàmye hatà, Txesusu. Tàwya tàmryenon komo yonytxoho kuknonà rma yokarymay hatà. Onà wyaro nkekong hatà. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon hatà. Kahneru yonye ro komo ryhe, watxa ymo yaka nowomyatxow hamà, toknà komo yonyàr horà. Toknà komo yonkahtoho yaka rma nowomyatxhe, àhotarà yarye rma, kekon

hatà. Anatoko àhotarà yaryehra nowomyatxow hana, anar kom ha. Anato nekayàmyatxow hana, towomrà kom horà. Àsok tawro hana, temenyem me tesnàr kom ke hamà, kahnerutho txko yanàr xe tesnàr kom ke hamà, kekon hatà. Àro wyarohra mak natxhe, xene ro komo. ³ Nyamoro yowomtoho me nahurmaketxhe, watxa hotarà yonye ro komo, kekon hatà. Kahneru komo xarha, tosom komo rwonà yonytxetxhe. Toknà komo ywero natxow hamà, nyamoro, kekon hatà. Esot komo yotakyatxow hamà. Nenampataketxhe xarha, kekon hatà. ⁴ Tàwyanye enampatakatxehkatxhenye rma, wahoro tetxhe. Àrwon komo yonytxetxhe, eknà komo. Àro ke, àwenaryenye tetxhe, kekon hatà. ⁵ Anar komo wenarye àtohra mak natxhe. Nyamoro hona nekahtàmyatxhe. Àsok tawro hana, àrwon komo yonytxahra tesnàr komo ke hamà, kekon hatà, Txesusu.

⁶ Àro wyaro kuknonano me nàrwonàmye hatà, toto kom yakoro. Nenkukmetxkon mak hatà, ànekarymanàrà.

Kahneru yonye ro wyaron uro katxhàrà on ha.

⁷ Onà wyaro nkekong xarha tà, Txesusu, toto komo wya, tarwon hutwahra esnàr komo ke hatà. Watxa hotarà wyaron uro, kekon hatà. Kahneru yonkahtoho hotarà wyaron uro. ⁸ Anar komo, roywaho nomohtxownà, ahananàhrà kom horà rma haryhe. Temenyem komo wyaron me mak nehxatxkonà, nyamoro, kekon hatà. Kahneru yany komo wyaron me nehxatxkonà, oyonkuhtony kom me tesnàr komo ke. Nyamoro

yonytxahra mak nehxatxkonà, romryenon komo. Temenyem komo rwonà yonytxahra kahneru yehtokono wyaro, nyamoro yonytxahra nehxatxkonà, romryenon komo, kekon hatà. ⁹ Uro haxa ryhe, watxa hotarà wyaron me wehxaha. Àsok tawro hana, àro yarye nahataketxow hamà, kahneru komo, tànyahrà kom horà, kekon hatà. Nowomyatxhe harha, tukrunhosom me tehtxoho menye. Àro wyaro rma rha, tukrunhosom me natxhe, romryenon komo, rohona tàwyanye xenyàr ke mak ha. Tànyahmaxem me xarha natxhe, kekon hatà, Txesusu.

¹⁰ Temenyem komo ryhe tetxhe, kahnerutho yanàr horà, etahanàr horà. Uro haxa ryhe, toto komo yonyhoryexe komokye, karyhe roro rma haxa ehtxoho menye, kekon hatà. ¹¹ Kahneru yonye ro wyaron uro, enyhoru rma. Àsok tawro hana. Enyhoru ryhe, kahneru yonye ro rma, nosoxanomkahnohyan hamà, twayehso ro, toknà kurunhonàr horà, kekon hatà. ¹² Noro yanoto kom haxa ryhe, osoxanomkahnohpàra natxow hamà. Àsok tawro hana, tatamoketxhet komo xe marma tesnàr kom ke hamà, xenyè ro komo wyarohra tesnàr komo ke hamà, esom komo wyarohra tesnàr komo ke hamà, kekon hatà. Àro ke, osoxanomkahnohpàra natxhe. Anatoko kamara yonyatxow hana, kekon hatà. Tàwyanye xenyetxhe, nekahtàmyatxhe. Kahnerutho komo nomyatxhe. Àro ke, kahnerutho yahohsaha, kamara. Natakhahyatxhe, kahnerutho komo, nyamoro yokahtàmrà ke mak ha, kekon hatà. ¹³ Nekahtàmyatxhe, anotonano me marma tesnàr

komo ke, tatamoketxhet como xe marma tesnàr kom ke, kahneru hnàn yawohra tesnàr como ke, kekon hatà, Txesusu.

¹⁴ Uro haxa ryhe, kahneru yonye ro wyaron me wehxaha. Enyhoru wyaron me wehxaha, kekon hatà. Romryenon como ywero wehxaha, enyhoru rma kaxe. Roywero xarha natxhe, nyamoro, kekon hatà. ¹⁵ Àro wyaro rma rha, roywero naha, royàmà. Noro ywero xarha wehxaha. Rano me ro rma kwayehyaha, enyhoru rma kaxe, kekon hatà. Toknà yonye ro yosoxanomkahnohnàtokono wyaro, kosoxanomkahnohyaha hampànà, twayehso ro, romryenon como kurunhotho me, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶ Anatoko, anaro rha kahneru como yonyatxow hana, xenye ro como, kekon xarha tà. Anaro rha watxa yawon me natxow hana. Àro wyaro rma rha, anaro rha yana como yonyhoryeny me wehxaha. Xuknewyana kom marmahnà yonyhoryeny me wehxaha, kekon hatà. Romryenon me rma rha weryatxhe hampànà, nyamoro xarha. Rorwonà yonytxetxhe. Àro wyaro noro rye me natxhe, romryenon como. Xenye ro como rma, towenyxa naha, uro marma mak ha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁷ Tosoxanomkahnohsom me ryesnàr ke ryhe, roxe rma haxa naha, royàmà, rano me ro rma twayehsom me ryesnàr ke mak ha, kekon xarha tà. Rano me ro rma kwayehyaha, rano me rma rha rasanàmtoho me, karyhe harha ryehtxoho me. ¹⁸ Anar como yano me rohra mak kwayehyaha. Rano me ro haxa ryhe kwayehyaha, kekon hatà.

Rowayehtoho rma yoh me wehxaha, royàm yano me. Karyhe harha ryehtxoho yoh me xarha wehxaha, noro yano me rma rha, kekon hatà, Txesusu.

¹⁹ Àro wyaro oskarymanàr ke ryhe, àme ryehra harha nehxatxkon hatà, Xuknewyana yoh komo. Anar me rha noro hutwetxkon hatà. ²⁰ Worokyamo yoh me nay hamà, mosonà, ketxkon hatà, ukukuru komo, thenyenohnà komo. Noro ymo yano me noskarymen hamà. Tàywenyeke rma nay hamà. Enytxahra tehtxe, ketxkon hatà. ²¹ Àna matà, ketxkon hatà, anar komo, ukukuru komo rma. Worokyamo yoh mehra haxa we na ha, mosonà. Worokyamo yoh komo rma, àro wyaro ohxe àrwomra natxow hamà. Enhunu rotho komo yontanàhpàra xarha natxow hamà, worokyamo yoh komo. Norohnà moson hamà, ketxkon hatà, nyamoro.

Romryenon komo ryhe rorwonà yonytxetxhe katxhàrà on ha.

²² Taa. Nasahxemtetxkon xarha tà, Xerusaryen hon komo. Khoryenkom màn yonyhoryetxhàrànhàrà hutwatxho ryhe àro hatà, asahxemtoho komo, txemnyeh waw hatà.

²³ Àtoko rma, Khoryenkom màn watxan yawo nataryeknohyakon hatà, Txesusu. Àro yawo rma nehxakon hatà, toh yexaho, thatawo, bànde hatà. Saromaw heno hutwatxho onà katxho rma àro hatà, esotà. Àro yawo rma nataryeknohyakon hatà, Txesusu.

²⁴ Àhyaka nohsamnohtxownà hatà, Xuknewyana yoh komo. Mexe rma haxa oyoskarymanàr hona ro amna na ha, ketxkon

hatà, àwya. Àsok tawro oskarymahra rma manaye. Àsokentoko ryhe moskarymeno, amna wya, ketxkon hatà. Kryestu me manaye, noro mehra kat manaye. Yaworo oskarymako, ketxkon hatà.

²⁵ Onà wyaro neyuhtxownà hatà, noro. Koskarymek haxa hawe, owyanye, kekon hatà. Koskarymek haxa hawe, owyanye. Rohona xenyhera rma manatxhe. Romyawono ryhe, rokarymany me naха, royàm yano me àhok ryesnàr ke, kekon hatà. ²⁶ Rohona xenyhera mak manatxhe. Àsok tawro hana, romryenon mehra oyesnàr komo ke hamà, kekon hatà, Txesusu.

²⁷ Romryenon komo ryhe, rorwonà yonytxetxhe. Kahneru komo wya tonye ro komo rwonà yonytxantokono wyaro, rorwonà yonytxetxhe, kekon hatà. Toknà komo ywero nyamoro yehtokono wyaro, romryenon komo ywero wehxaha. Àro ke rakoro tetxhe, kekon hatà. ²⁸ Nyamoro rma weryaha, karyhe roro harha. Àwayehpànà ro me natxhe. Romryenon mehra harha txeny komo ehxera ro mak natxhe ha, kekon hatà. ²⁹ Royàmà ryhe, romryenon me wahanonkatxownà. Nàmtxownà, rowya. Noro ryhe, ehonominà me rma haxa naха, omeroron kom yoho rma haxa mak ha. Àro ke, noro nwahanonkatxho mehra harha txeny komo ehxera natxow hamà, kekon hatà. ³⁰ Noro rye me amna naха, royàm yakoro, kekon hatà, Txesusu.

Xuknewyana yoh komo wya Txesusu xanomkahnohàthàrà on ha.

³¹ Àro wyaro tàwyanye Txesusu rwonà yonytxatxhe, noro yotahanàr xe nehxatxkon xarha tà,

Xuknewyana yoh komo. Toh yamuhtxownà xarha tà, etahanàr horà.

32 Onà wyaro nkekón mak hatà, noro, àwyanye. Eten hoye ro uro metahetxowà, toh ke, kekon hatà. Eten hoye ro uro metahetxowà. Royàm yano me anaro rha romyawon hoko wehxaknano, onenyàr kom me, kekon hatà. Anaro rha enyhoru hoko wehxaknano. Eten hoye ro ryhe, àhok ryex-ethxàrà hoye ro rma, uro metahetxowà, toh ke, kekon hatà, àwyanye.

33 Àna matà, ketxkon hatà, nyamoro. Enyhoru hoye rohra amna oyotahéhe, àhok oyex-ethxàrà hoye rohra mak ha. Owyà Khoryenkomo wàràhyakatxho hoye ro haxa ryhe amna oyotahéhe, owyà noro rye me amna naha tawro ke mak ha. Toto rma, Khoryenkomo uro kanye me rma manay hamà. Atxke manay hamà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, àwya.

34 Àna matà, kekon hatà, noro. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, kàyweronàhyamatxho komo, onàrwonàhyamanàr komo.

Khoryenkomo wyaro manatxhe, àkaye.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro kahra kat naye, owyanye, kekon hatà. Toto hoko, owto hon kom hoko rma, àro wyaro nkay hatà, Khoryenkomo. **35** Yaworo xaxa nay hamà, Khoryenkomo karyehtanà. Àxanomkahnohpàn me nay hamà. Noro ryhe, tàwyaron me toto yonyakon hamà, kekon hatà. Khoryenkomo omnyamo katxho me netakyatxkon hamà. Àro wyaro tarwonà yonytxany komo yotakyakon hamà, Khoryenkomo omnyamo katxho me, kekon

hatà. ³⁶ Nyamoro yoho rma haxa nay hamà, noro nwahanonkatxho, tomyawon hokono ro me ànwahanonkatxhàrà rma. Yukryeka hona tàyàm nànyaketxho rma, toto heno komo yoho rma haxa nay hamà, kekon hatà. Noro hoko rma, Khoryenkomo màwàràhyakehe màketxhe rma, omnyamo, rowya Khoryenkom muru uro tawro ke. Àsok tawro àro wyaro màketxow harha, kekon hatà, Txesusu.

³⁷ Royàm yomyawon hokohra ryehtoko, rohona xenyhera rma ehtxoko, kekon xarha tà. ³⁸ Àro hok haxa ryehtoko, àro wyaro hamà, katxok haxa, romyawon hoko. Anatoko rohona xenyhera rma manatzow hana. Rohona xenyehnà rma, àro wyaro hamà, Khoryenkom yomyawono, katxoko rma, romyawon hoko. Àro wyaro romyawono uhutwatxoko, onà wyaro kany me harha oyehtxoho menye, noro rye me natxow hamà, Khoryenkom yakoro, mosonà, kany me harha oyehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu, Xuknewyana yoh komo wya.

³⁹ Noro yahohtxahke nehxatxkon xarha tà, nyamoro. Àhyayenye mak toy hatà, osowyomanàrà.

⁴⁰ Taa. Toy xarha tà, Xoknaw mon hona, Xowaw heno yosatho na. Amnyehra htxero aymomno ynyenhàr me nehxakon hakahpa tà, noro heno, àto. Àsna rma toy hatà, Txesusu. Mexe nyhe txko nehxakon hatà, àto. ⁴¹ Àhyaka nomokyatxkon hatà, toto komo, thenyenohnà komo. Onà wyaro nketxkon hatà. Mosonà yokarymekon hatà, Xowaw heno, kàwyanye, ketxkon hatà. Noro

heno ryhe, tahoxetà yonyhohra nehxakonà. Yaworo xaxa mak moson yokarymay hamà, ketxkon hatà, toto komo. ⁴² Txesus hona harha nenytxownà hatà, ukukuru komo, thenyenohnà komo rma.

11

Rasru heno wayhàthàrà on ha.

¹ Taa. Ekeh me rma haxa nehxakon hatà, toto. Rasru rma noro hatà. Betanya hono rma mok nehxakon hatà, Maryeya komo yeheka rma hatà, Mahta xarha yeheka hatà. Betanya hon me nehxatxkon hatà, nyamoro. Noro rye me nehxatxkon hatà. ² Maryeya ryhe, Kohkomo karyeny me nehxakon hatà, ownyak ke àkaryeny me hatà, tàhpotx ke àhrorà yonyhoryeny me hatà. Noro rma yeheka, Rasru rma, ekeh me rma haxa nehxakon hatà.

³ Àro ke, tanoto komo nyahtxownà hatà, àwosàn komo, Txesusu hyaka. Amna yohà y, ekeh me rma haxa manaye, onàhnànàthàrà, Rasru, kaxe nànyahtxownà hatà.

⁴ Tàwyà enytxatxhe rma, onà wyaro haxa nkekón hatà, Txesusu. Àwayehkanyeñà me naña, eheryanà, kekon hatà. Ehonomnà me Khoryenkomo yonyhony me haxa naña. Ehonomnà me rma rha Khoryenkomo muru yonyhony me xarha naña, eheryanà, kekon hatà, Txesusu. ⁵⁻⁶ Àro ke, tàwyà ekaytà yonytxatxhe rma, nàramamyakon hatà. Mahta komo xe nehxakon hatà, ewtà xe xarha hatà, Rasru xe xarha hatà. Áxan komo rma, àtohra rma hak nehxakon hatà. Asako ro nenmahiye hatà, àto rma.

7 Asako ro enmahàtxhe, onà wyaro nkekón hatà, tànhananàhrà ro komo wya. Àpa txowà, kekon hatà. Àpa txowà, Xukneya yamtar hona harha, kekon hatà, àwyanye.

8 Àna matà, khananàhnye y, ketxkon mak hatà, nyamoro, àwya. Oyotahanàr xe nehxatxkenano, toh ke, àton komo, Xuknewyana yoh komo. Àsna rma rha màteno, ketxkon hatà.

9 Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, noro. Awasnawo rma haka komyawon hok tehxan hamà, 12 oras me, kekon hatà. Awasnawo àhokon komo wyaro, romyawon hoko roro rma hak wehxaha, tano rma hak ryehtoko, rowayehtoho mehra rma haka esnàr ke, kekon hatà. Awasnawo tontoko rma, ehirukahra tehxan hamà, kamàmà wya kawasmenàr ke. **10** Kohsaya haxa tontoko, anatoko tehurken hana, tawanye esnàr ke, kamàmà ehxera esnàr ke. Awasnawo tàtosom komo wyaro, tukrunhosom me rma hak wehxaha, rowayehtoho mehra rma haka esnàr ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

11 Onà wyaro nkekón xarha tà, àwyanye. Nànàkyako, Rasru, dàhnàn komo, kekon hatà. Ànàhsaho rma naha. Noro yompakaxe àtehe, kekon hatà.

12 Àna matà, amna yohà y, ketxkon hatà. Ànàhsah me tehtoko, mexehra ohxe harha nay hamà, ketxkon hatà.

13 Noro wayehtoho hok haxa nàrwonakon hatà, Txesusu, tàwya ànàhsaho rma naha tatoko rma. Àro wyaro uhutwahra mak nehxatxkon hatà, nyamoro. Ànàhtoho rma hutwetxkon hatà. Ànàhsó

atakryetxho rma hutwetxkon hatà. ¹⁴ Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, Txesusu. Wayehyako, Rasru heno, kekon hatà, àwyanye uhutwanàr horà. ¹⁵ Rohnawo rma wayehyako. Àro ke, teryehorye wehxaha, àto ehxera ryesnàr ke. Àsok tawro hana. Amnye, owyanye rahoxetà yonyetxhe, rohona xeny me nyhe manatxow hamà, kekon hatà. Àpa txowà rma, àhyaka, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶ Onà wyaro nkekón hatà, Tome, tkukuru komo wya. Àpa txowà, akoro, kàwyam xarha, kekon hatà. Twayehkaxem me ehtoko, noro yakoro twayehkaxem me rma rha tehtxe, kàwyam xarha. Àro ke, àpa txowà, kekon hatà. Tome. Asak enusaho mosonà katxho rma noro hatà, esot yowtà.

Toto komo yanàmnye ryhe uro katxhàrà on ha.

¹⁷ Taa. Betanya màtkoso nomohtxownà hatà, Txesus komo. Àto tehtoko rma, Rasru heno yonamtoho yonytxay hatà, Txesusu. Toh yowtar yaka enamsah me, 4 me rma nenmakyako, tawro yonytxay hatà.

¹⁸ Xerusaryen màhto nehxakon hatà, Betanya. 3 kerometrus me hana nehxakon ha, àmoxenonà. ¹⁹ Àro ke, àsnye ro nomohtxownà hatà, àro hon komo, Xuknewyana komo rma, thenyenohnà komo rma. Betanya hona nomohtxownà hatà, Mahta komo hyaka, Maryeya hyaka xarha. Eheka heno komo hnàñà rma nomohtxownà hatà, amna noseryehokehe, ohokonye, kaxe rma hatà.

²⁰ Txesus yomoknàrà yonytxay hatà, Mahta. Àro ke, ehoso toy hatà. Maryeya ryhe, bàñ yawo rma nehxakon hatà.

²¹ Rohà y, kekon hatà, Mahta, Txesusu wya. Tan oyehtok haxa, ryeheka heno wayehpàtoràtho haryhe, kekon hatà. ²² Wayehyak ha. Anatoko àwayehsahotho hoko rma orwonan hana, Khoryenkom yakoro. Noro ryhe oyoyukyaha xaxa hampàñà, kekon hatà, Mahta.

²³ Nasanàmyaha harha hampàñà, oyeheka, àwayehxemo kom waye, kekon hatà, Txesusu, àwya.

²⁴ Noro yasanàmtaho harha uhutwehe, kekon hatà, noro. Amnye, Khoryenkom o wyà anàmno ytxoho ro ho haxa nasanàmyan hamà, ryeheka, kekon hatà.

²⁵ Toto komo yanàmnye ryhe uro, àwayehxemo kom waye, kekon hatà, Txesusu, àwya. Karyhe roro harha txeny komo rma uro. Rohona xeny komo ryhe, karyhe roro harha natxhe hampàñà. Àwayehsahonhàrà rma, karyhe roro harha natxhe hampàñà, kekon hatà. ²⁶ Karyhe roro tehxemà rma, rohona xeny rma, àwayehpàñà ro me harha natxhe hampàñà. Àro wyaro hamà kahra kat manaye, kekon hatà, Mahta wya.

²⁷ Àna hamà, àro wyaro hamà, rohà y, kekon hatà, noro, àwya. Kryestu ryhe omoro, rowya. Khoryenkom muru rma omoro, rowya. Yukryecka hona nomokyaha hampàñà, noro, katxhàrà rma omoro, rowya, kekon hatà, Mahta, Txesusu wya.

Txesusu ratathàrà on ha.

²⁸ Àro wyaro tàwya katxhe rma, toy hatà, Mahta. Towtà yanyehxe toy hatà. Maryeya rma yanyekye hatà, toto komo nenytxahtor me mak hatà. Nuxey, kekon hatà. Khananàhnye nomokno. Àto manaye. Ayanyekhono, kekon hatà, towtà wyá.

²⁹ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, nasanàmye hatà, noro. Amamehra rma toy hatà, àhyaka.

³⁰ Owto hona ahatakahra rma hak nehxakon hatà, Txesusu. Mahta wyá tohoràthàto rma nehxakon hatà. Àsna rma toy hatà, Maryeya.

³¹ Àtonàrà yonytxownà hatà, àmàn yawon komo, Xuknewyana komo rma. Àhyaka omohxemo komo rma mokyam nehxatxkon hatà, amna noseryehokehe, ohokonye, kany komo rma hatà. Nyamoro rma, amamehra àtonàrà yonytxownà hatà. Àrataxe ten hamà, onamno ytxoho ro na, ketxkon hatà, tàwyanye rma. Àro ke, noro yakoro totxownà hatà.

³² Txesusu hyaka haxa toy hatà, Maryeya. Tàwya xenyetxhe rma, tano me ro rma nehurkay hatà, akrataka. Rohà y, kekon hatà, àwya. Tan oyehtok haxa, ryeheka heno wayehpàtoràtho haryhe, kekon hatà.

³³ Nàratekon hatà, teheka heno hnànà. Akoron komo xarha, Xuknewyana komo rma, nàratetxkon hatà, noro heno hnànà rma rha. Àratanàr komo yonyey hatà, Txesusu. Àro ke, àhnà kom yawo rma haxa nehxakon hatà. Yuhnaye ro noseryehokay hatà, tàhnawo. ³⁴ Henta ryhe menamyatxoko, kekon hatà. Henta ryhe menamyatxoko.

Omok ha xenyxe, amna yohà y, ketxkon hatà, àwya.

³⁵ Nàratay hatà, Txesusu. ³⁶ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Xuknewyana komo. Noro heno hnàn yawo rma haxa nehxaknan hamà, mosonà, ketxkon hatà.

³⁷ Onà wyaro haxa nketxkon hatà, ukukur komo. Enhunu rotho yontanàhyak hatà. Àsok tawro Rasru heno kurunhohra nehxako, àwayehrà hona, ketxkon hatà.

Rasru yanàmàthàrà on ha.

³⁸ Yuhnaye ro noseryehokay xarha tà, Txesusu. Àro wyaro toseryehokaxemà rma toy hatà, onamno ytxoho ro na. Toh yowtarà rma àro hatà. Àhotawo nehxakon hatà, tohu ymo, ahutoho ymo.

³⁹ Tohu ymo etakatxoko, kekon hatà, Txesusu.

Onà wyaro haxa nkekong hatà, Mahta, ekeh wosànàndo. Amna yohà y, tkoke rma haxa nay hamà, kekon hatà. Enamsah me, 4 me rma nemahyako. Tkoke rma haxa nay hamà, kekon hatà.

⁴⁰ Onà wyaro haxa nkekong hatà, Txesusu, àwya. Rohona owya xenyetoko, ehnominà me xaxa Khoryenkom yehtxoho menyaha hampànà, àkan hawe, owya. Kahra kat wahko, owya, kekon hatà, Mahta wya.

⁴¹ Àro ke, tohu ymo yotakatxownà hatà. Kakoso nosompotày hatà, Txesusu. Apa y, ohxe xaxa manay hamà, uro menytxan hamà, kekon hatà.

⁴² Ronytxanye me roro oyehtxoho rma uhutwano. Uro menytxan hamà, àkano rma, moxamo wya enytxatzho me, àwyanye onànyaketxhàr me ronytxoho me, àwyanye noro moson hamà katxho me, kekon hatà, Khoryenkomо wya.

43 Àro wyaro tàwya katxhe rma, teryewrye ro nàrwonàmye hatà. Rasru y, ahatakako, kay hatà.

44 Nahatakay hatà, àwayehsahotho. Wom ke tamokaramxe nehxakon hatà. Tàhrokaramxe xarha nehxakon hatà. Tompatahonke xarha nehxakon hatà. Àwompokatxoko, kekon hatà, Txesusu. Àwompokatxoko, ohxe harha àtotho me, kekon hatà.

Txesus xanhàn komo yosonytxatxhàrà on ha.

45 Txesusu wya àwayehsahotho yanàmrà yonytxownà hatà, Xuknewyana komo, Maryeya yakoron komo. Àro ke, noro hona harha nenytxownà hatà, ukukuru komo, thenyenohnà komo rma.

46 Anar kom haxa ryhe, ukukuru komo rma, totxownà hatà, Farysew komo hyaka. Txesus yexetxhàrà yokarymatxownà hatà, àwyanye.

47 Àro ke, tosonytxaxemà ro komo yanyekhotxownà hatà, nyamoro, Farysew komo rma, Khoryenkom mân yonye ro yoh kom yakoro xarha. Nohsamnohtàkatxownà hatà. Àsok tehxatxowà, ketxkon hatà, nyamoro. Àsok tehxatxowà. Tahoxetà yonyhen hamà, mokà ymo. Anaro rha eryehokano ytxoho hok nay hamà, ketxkon hatà. **48** Noro yatàknanàhkahra kehtokonye, àhona nenyatxow hamà, toto komo, omeroron komo. Ehonomnà me xaxa noro yonyatxow hamà, kàkayaryet komo yoho rma haxa mak hamà, ketxkon hatà. Àro ke nomokyatxow hamà, Homayana komo, waha komo. Karymatxehketxow hamà. Kohsamnohtohotho komo yarymetxow hamà, ketxkon hatà. Enyhoru rotho rma yarymetxow

hamà. Xuknewyana heno komo rma yarymetxow hamà, omeroro. Àro ke, àsoke ryhe tehxatxow ha, ketxkon hatà.

49 Àto nehxakon hatà, Kayfasà. Nyamoro kukuru rma mok nehxakon hatà. Txesus hoko roro rma hak ehtokonye, Khoryenkom mòn yonye ro kom yohà ymo me nehxakon hakahpa tà, Kayfasà. Noro rma, onà wyaro haxa nkekón hatà, àwyanye, tosonytxaxemà ro komo wya. Uhutwanyehnà ro mak omnyam hamà, kekon hatà. Uhutwanyehnà ro mak omnyam hamà. **50** Twayehkahorye nay hamà, toto, towenyxa, àwayehkahhnà me anar komo yehtxoho me, tukrunhosom me rma omeroro Xuknewyana komo yehtxoho me. Àro wyaro uhutwahra mak manatzow hamà, omnyamo, kekon hatà, Kayfasà, tosonytxaxemà ro komo wya, Xuknewyana yoh komo wya.

51 Tano me rohra mak àro wyaro nkekón hamà. Khoryenkom yano me haxa ryhe nàrwonakon hamà. Tàywenyekeno rma, Khoryenkomо rwonà yokarymekon hamà, noro mòn yonye ro kom yoh me tesnàr ke mak ha. Xuknewyana komo yonyhoryeny me Txesusu wayehyaha, kany me rma nehxakon hamà, àro wyaro tàwya tatoko rma. **52** Xuknewyana kom marmahnà, anaro rha yana komo yonyhoryeny me rma twayehkaxem me nehxakon hamà. Twayehrà ke ryhe, Khoryenkom hokru me texem komo yohamnohnye me nehxakon hamà, noro hyaka. Anaro rha yana kukuru komo rma yohamnohnye me nehxakon hamà, àhyaka, noro rye me harha ehtxoho menye.

53 Taa. Àro wyaro tosonytxatxhenye rma, noro wayehkatxho hutwetxkonà roro rma hatà, Xuknewyana yoh komo.

54 Àro ke, nyamoro wawo àtohra harha nehxakon hatà, Txesusu. Ahehnà ymo na toy hatà. Owto txko hona rma toy hatà, Efrayen hona rma hatà. Àto nàramamtxownà hatà, tànhananàhrà ro kom yakoro.

55 Xuknewyana komo yasahxemtoho hahnoke nehxakon xarha tà. Thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho rma àro hatà, asahxemtoho komo. Àro ke, Xerusaryen hona tetxkon hatà, toto komo, Xukneya yamtar hon komo rma, thenyenohnà komo rma. Tasahxemtohra ronye rma haka tetxkon hatà, tosonyhoryenàr kom horà.

56 Txesus yohoryatxkonà rma haryhe tà, nyamoro. Khoryenkom màn yawo tehtokonye, onà wyaro nketxkon hatà, tàwyanye rma. Àsok naye, mokà, owyanye, ketxkon hatà. Àsok naye, mokà, owyanye. Asahxemtoso nomokyano. Omokhàrà kat naye, owyanye, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

57 Onà wyaro kanyenhàr me nehxatxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, Farysew kom yakoro xarha. Henta hana nay ha, mokà ymo, owyanye noro yonyetxhe, ekarymatxoko, amna wy, kanyenhàr me nehxatxkon hatà, toto komo wy. Àsok tawro hana, noro yahohtxahke tesnàr komo ke hamà.

12

Maryeya wya Txesusu hrorà karyetxhàrà on ha.

¹ Asahxemtono ytxoho ywaho ro rma haka toy hatà, Txesusu, Betanya hona, 6 me enmahpàra ro rma hak hatà. Àto nehxakon hatà, Rasru, àwyehsahotho, noro nanàmàtho.

² Nahxemttxownà hatà, àton komo. Mahta natamokyakon hatà, àhyakanye, ànyahrà kom hoko. Rasru xarha nasahxemtekon hatà, Txesus yakoro, eryewtaxemo kom wawo rma hatà.

³ Maryeya ryhe, Txesusu karyey hatà. Ownaku yokye hatà, naknu katà rma hatà, enyhoru rma hatà, ehetàhpenyeno rma hatà. 1 meyu keru me nehxakon hatà, amusunu. Àro rma ke noro hrorà karyey hatà. Tàhpotx ke ryhe nenyhoryey harha tà. Ownyak hoxen kenyè rma nehxakon hatà, àmàn komo, thoxenhorye rma haxa mak hatà.

⁴ Àto nehxakon hatà, Xuknasà Eskaryotesà, àñhananàhrà ro komo kukuru. Noro yahohsonye ymo rma mok nehxakon hatà, àxanhàñ komo wya. Noro rma, onà wyaro nkekón hatà.

⁵ Tanàhnophoryehra nahko haryhe, àrotho, ownyakutho, kekon hatà. 300 txenyeru hona, tàmporye nahko haryhe. Àro rma, tàmporye nahko haryhe, àtxenyerumnu ro komo wya, àkatxhomnà ro komo wya, kekon hatà, Xuknasà.

⁶ Àkatxhomnà komo hnàñ yawohra mak nehxakon hatà, noro ymo. Temenyem me tehtxoho hoye ro haxa ryhe, àro wyaro nkekón hatà. Àsok tawro hana, Txesus txenyerun kom yoh me tesnàr ke hatà. Ehà rma, àtxenyerunuthuyamo yanye ro me

nehxakon hatà, tàtxenyerun me harha. Àro wyaro tehtxoho hoye ro ryhe, txenyeru hona tàmporye nahko haryhe, kekon hatà, noro ymo.

⁷ Onà wyaro haxa nkekón hatà, Txesusu. Mōson hoko àrwomra exko, kekon hatà. Àhyawo rma hak nahko, ownyakutho txko, amnye àwya rokaryetxho me xarha, ronamnàtoko rokaryetxho me xarha, kekon hatà. ⁸ Àtxenyerumnu ro komo ryhe, onewakryenàr komo rma, tano roro rma natxow hamà, awawonye. Uro haxa ryhe, tano rorohra mak wehxaha. Amnye awawonyehra harha wehxaha, kekon hatà, Txesusu.

⁹ Taa. Noro yokaytà yonytxetxkon hatà, toto komo, Xuknewyana komo rma. Betanya ho manaye tawro yonytxetxkon hatà. Àro ke, noro yonyxe tetxkon hatà, thenyenohnà komo. Noro marmahnà yonyxe tetxkon hatà. Rasru yonyxe xarha tetxkon hatà. Àsok tawro hana, àwayehxemo kom waye ànanàmàthàr me noro yesnàr ke mak hatà. ¹⁰ Àro ke, noro hoko xarha ewakhàrà nehxatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo. Noro wayehkatxho xarha hutwetxkon hatà. ¹¹ Àsok tawro hana. Noro yanàmàthàrà hoye ro Txesus hona harha nenyatxkon hatà, toto komo. Xuknewyana komo rma, toh komo yonytxahra harha nehxatxkon hatà. Txesus hona harha nenyatxkon hatà. Àro ke, Rasru xarha wayehkanàr xe nehxatxkon hatà, eh komo.

Xerusaryen hona Txesusu yomokàthàrà on ha.

¹² Sa, nemahye hatà. Txesus yokaytà yonytxatxownà hatà, toto komo, Xerusaryen hon komo.

Asahxemtoso omohxemo komo rma mokyam ne-hxatxkon hatà, thenyenohnà komo rma hatà. Xerusaryen hona nomokyan hatà, noro ha, tawro yonytxatxownà hatà. ¹³ Àro ke, ehoso totxownà hatà. Maryha yarà wyarono yaryatxkon hatà, tàwyanye ehonomnà me xaxa noro yonyàr ke hatà. Teryewrye ro nàrwonatxkon hatà, noro yotakmenàr me hatà. Ehonomnà me xaxa hak nahko, mosonà, ketxkon hatà. Kohkom yano me omohsaho ryhe mosonà. Ehsayewyana komo kawayetà ryhe mosonà. Towakryexem me xaxa hak nahko, ketxkon hatà.

¹⁴ Xumentu mxekrà yonyey hatà, Txesusu. Àmkakoso natakryey hatà. Àro wyaro ehtxoho hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

¹⁵ Seyaw hon komo y, oseryehpàra harha ehtxoko. Ohyakanye nomokyaha hampànà, akayaryet komo. Xumentu mxekrà mkawo nomokyaha hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàr yawo ro nehxakon hamà, Txesusu. ¹⁶ Uhutwahra rma nehxatxkon hatà, àñhananàhrà ro komo. Amnye hutwatxownà harha tà, àwayehxemo kom waye noro yasanàmàtxhe mak hatà, ehonomnà me xaxa tonyxem me harha ehtok mak hatà. Noro yehtxoho hoko nmenhoy hamà, amnyehran heno, katxownà harha tà. Àro wyaro nehxak hamà, àmenhosahonhàr yawo ro tehtxoho me, katxownà harha tà, àñhananàhrà ro komo, amnye harha mak hatà.

¹⁷ Rasru yahatakanàrà yonyenhàyamo, Txesusu

hyawo rma nehxatxkon hatà, thenyenohnà komo rma hatà. Rasru y, ahatakako, tawro yonytxanyenhàyamo rma mokyam nehxatxkon hatà. Txesusu wya anàmrà yonyenhàyamo rma mokyam nehxatxkon hatà. Nyamoro rma, tànenyetxhàyamo yokarymatxownà hatà, anar komo wya. ¹⁸ Enytxanyenhàyamo rma, Txesus yohoso totxownà hatà, nyamoro wya tahoxet yonyheko, amna wya, tawro ke hatà.

¹⁹ Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Farysew komo, tàwyanye rma. Mokà ymo yakoro tetxow hamà, toto komo, omeroron komo, ketxkon hatà. Àhorohkahranye ro mak tehxatxow hamà, ketxkon hatà, tàwyanye rma.

Kryekyana kukuru komo wya Txesusu yohoràthàrà on ha.

²⁰ Xerusaryen hona omohxemo kom wawo nehxatxkon hatà, anaro ro komo, Kryekyana kukuru komo. Asahxemtoso omohxemo kom wawo nehxatxkon hatà, Khoryenkomo yowakryexe omohxemo kom wawo rma hatà.

²¹ Nyamoro rma totxownà hatà, Feryepe hyaka, Betsayda honotho hyaka, Karyeryeya yamtar honotho hyaka. Hoymo y, ketxkon hatà, àwya. Txesus yonyar xe amna naha, ketxkon hatà, Feryepe wya.

²² Ekarymaxe toy hatà, noro, Antrye hyaka. Àro ke totxownà hatà, Feryepe komo, Antrye yakoro, Txesusu hyaka. Nekarymatxownà hatà, àwya.

²³ Onà wyaro haxa neyuhtxownà hatà, Txesusu. Ehonomnà me xaxa Toto me Enusaho yehtxoho hahnoke rma haxa naha, kekon hatà.

24 Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Tonamsom me nay hamà, natà, amnye ehetatho me. Enampàn me rma tehtoko, towenyxa rma nay hamà. Ehetahra rma nay hamà, kekon hatà. Tonamsom me mak naha, yukryeka waka, àwayehsaho wyaronotho rma. Àrotho rma neheteha, thenyehra. Àro wyaro rma rha twayehsom me wehxaha, thenyehra romryenon komo yehtxoho me, kekon hatà, Txesusu.

25 Tano roro rma oyesnàr komo xe oyehtokonye, awayehyatxhe xak mak hampànà, awayehrà kom hona oyekrunhonàr kom xe oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà. Tano roro rma oyesnàr komo xehra oyehtokony haxa ryhe, mekrunhetxhe harha. Karyhe roro harha manatxhe ha, twayehso ro oyosoxanomkahnohrà komo ke mak ha, kekon hatà.

26 Ranoto me oyesnàr komo xe oyehtokonye, rakoro àtotxok hampànà. Henta kom ryehtok hana, rohyawo rma natxhe, ranoto komo. Ranoto me oyehtokonye, ohxe tonyxem me oyeryatxhe hampànà, royàmà, kekon hatà, Txesusu.

Txesusu wya twayehtoho hutwamohsotrà on ha.

27 Onà wyaro nkekong xarha tà, Txesusu. Koseryehokehe rma haxa, rohnawo, kekon hatà. Teryewhamnohsom me harha wehxan hamà. Àsok kat àkeno, royàmà wya. Apa y, uro ukurunhoko, ryeryewhamtoho hona, àkeno. Àro wyaro kahra wehxaha. Àsok tawro hana. Ryeryewhamtoho me ryhe komokye, kekon hatà. **28** Onà wyaro haxa àkehe. Apa y, tan

ryehtxoho hoye ro osonyhoko, ehonomnà me xaxa, kekon hatà. Kahe yawono rwonà neyukye hatà. Ehonomnà me xaxa osonyhosaho rma uro, kay hatà. Kosonyhehe xarha, ehonomnà me xaxa, kay hatà, kahe yawono rwonà.

²⁹ Nenytxatxownà rma haryhe tà, toto komo, ohsamnohxemo komo. Taraye mon nahko hamà, ketxkon hatà, anar komo. Àna matà, Khoryenkom yanoto, totohnà rma, nàrwonàmno hamà, moson yakoro, ketxkon hatà, anar komo.

³⁰ Onà wyaro haxa nkekong hatà, Txesusu, àwyanye. Àsok tawro hana nàrwonàmno ha, kahe yawono, kekon hatà. Rowya royukno hamà katxho mehra rma, owyanye haxa ryhe moson yoyukno hamà katxho me, nàrwonàmno, kahe yawono, kekon hatà.

³¹ Amnye rma haxa tanàhnohsom me manatxhe hampànà katxho me natxhe, toto komo, yukryeka hon komo, Khoryenkom xanhàn komo. Nyamoro yohà ymo, tarymaxem me naha hampànà, amnye rma, kekon hatà. ³² Uro ryhe, takryexem me wehxaha hampànà, yukryeka hoye. Àro hoye ro rohyaka nomokyatxhe hampànà, toto komo, omeroro, kekon hatà, Txesusu.

³³ Àro wyaro tàwya tatoko rma, twayehtho hutwamohsekona rma hatà. Yahkotohen hona tamoyathosom me rma nehutwamohsekona hatà.

³⁴ Onà wyaro haxa nketxkon hatà, toto komo. Kàyweronàhyamatxho komo ryhe, onà wyaro nkehe, amna nenytxanàr me, ketxkon hatà. Tehxemà roro me naha, Kryestu, kehe. Anar me màken hamà, omoro, Toto me Enusah hoko.

Takryexem me naha hampànà, màkehe, noro hoko, ketxkon hatà. Àsok tawro àro wyaro màken harha. Onokà ryhe noro, Toto me Enusaho, ketxkon hatà, toto komo, àwya.

³⁵ Onà wyaro haxa nkekón hatà, noro, àwyanye. Mexehra nyhe rma wehxaha, awawonye, uro, ayawasmeny komo, kekon hatà. Yaworon xaxa hutwamohsonye rma, mexehra nyhe rma wehxaha, awawonye. Àro ke, awasnawo tàtosom komo wyaro ehtxoko, àkokmamrà hona xeny komo wyaro mak ha. Awawonye rma hak ryehtoko, uro enytxatxoko, yaworon xaxa hutwanàr horà, ayawasmeny kom me rma hak ryehtok mak ha, kekon hatà. Amnye ronytxahra harha manatxhe hampànà, awawonyehra harha ryesnàr ke. Àtoko rma, awaràn waha tàtosom komo wyaro manatxhe hampànà, kekon hatà. Awaràn waha tàtontokonye, àtohnaha rma tetxow hamà, asama yonyhera tesnàr komo ke. Àro wyaro rma rha, yaworon xaxa yonytxahra harha manatxhe hampànà, awawonyehra harha ryesnàr ke, ayawasmehrany harha ryesnàr ke, kekon hatà. ³⁶ Ayawasmeny komo rma uro. Rohona rma xenytxoko, awawonye rma hak ryehtoko, kekon hatà. Rohona owyanye xenyetoko, yaworon xaxa hutwany me harha manatxhe, awasnawo tàtosom komo wyaro mak ha, kekon hatà, Txesusu, toto komo wya.

Àro wyaro tàwya katxhe rma, toy hatà. Osony-hohra harha nehxakon hatà, àwyanye.

*Txesus hona xenyhera Xuknewyana komo yex-
etxhàrà on ha.*

³⁷ Tahoxetà yonyhonyenhàr me nehxakon hatà, Txesusu, toto komo wya. Anaro rha eryehokano ytxoho hoko ehxahonhàr me nehxakon hatà, ànenyàr kom me. Noro hona xenyhera mak nehxatxkon hatà. ³⁸ Àro wyaro nehxatxkon hatà, Khoryenkom yano me, Esaeyas heno nmenhoto yawo ro tehtxoho menye. Onà wyaro nmenhoy hatà, noro heno, Khoryenkomо rwonà yokarymanyе ro heno.

Amna yohà y, orwonà amna nekarymehe rma haryhe. Eyuknye komo ehxera mak na ha ha. Ayahoxetà menyhehe rma haryhe. Xeny komo ehxera mak na ha ha.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno.

³⁹ Txesus hona xenyhera nehxatxkon hatà, toto komo. Àsok tawro hana, Esaeyas heno wya onà wyaro xarha àmenhonàr ke hamà.

⁴⁰ Nempatanyohomttxhe hampànà, Kohkomо, àwyanye tahoxet yonyàr hona. Akàhpàn me neryatxhe hampànà, àhnawonye, àwyanye thutwanàr hona, àwyanye thona xenyàr hona, àwyanye uro enyhoryeko tawro hona.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, Esaeyas heno.

⁴¹ Àsok tawro hana, Txesusu yonyenhàr me rma tesnàr ke hatà, ehonomnà me xaxa noro yonyenhàr me rma tesnàr ke hatà. Àro ke, noro hoko nàrwonakon hamà, àro wyaro tàwya àmenhontoko.

⁴² Txesus hona rma nenytxownà hatà, ukukur komo. Xuknewyana yoh kukur komo rma, àhona

harha nenytxownà hatà, thenyenohnà komo rma hatà. Oskarymahra mak nehxatxkon hatà. Àsok tawro hana, Farysew kom hona toseryehrà komo ke hatà. Amna yakoro ohsamnohpànà ro me harha ehtxok hampànà tawro hona noseryehy-atxkon hatà, àwyanye. ⁴³ Nyamoro wya ohxe manatxhe tawro xe rma haxa nehxatxkon hatà. Toto wya ryhe ohxe manatxhe tawro xe rma nehxatxkon hatà. Khoryenkomo wya ohxe manatxhe tawro xehra mak nehxatxkon hatà. Àro ke oskarymahra nehxatxkon hatà. Txesus hona xenyenhàrà rma, oskarymahra rma nehxatxkon hatà.

Ronekarymanàrà ryhe royàmà rwon yano me naха katxhàrà on ha.

⁴⁴ Taa. Onà wyaro nkekong xarha tà, Txesusu, teryewrye ro hatà. Rohona owyanye xenyetoko rma, urohnà rma, ronyaknyenhàr haxa hona menyatxhe, kekon hatà. ⁴⁵ Owyanye ronyetoko rma, noro rma menyatxhe. ⁴⁶ Ayawasmeny kom me komokye, yukryeka hona, kekon hatà. Àro ke, rohona owyanye xenyetoko, awaràñ wawon komo wyarohra harha manatxhe. Yaworon xaxa hutwany me harha manatxhe, rohona owyanye xenyàr ke, kekon hatà, Txesusu.

⁴⁷ Owyanye rorwonà yonytxatxhe rma, anatoko àro yawo rohra harha manatxow hana, kekon xarha tà. Àro yawo rohra oyehtokonye rma, tanàhnohsom me manatxhe hampànà kahra rma wehxaha, owyanye. Àsok tawro hana. Tanàhnohsom me manatxhe hampànà kaxehra

komokye. Toto komo yonyhoryex haxa ryhe komokye, kekon hatà.

48 Tanàhnosom me manatxhe hampànà katxho me rma manatxhe, owyanye ranweknàtoko, rorwonà yonytxahra oyehtokonye. Urohnà rma, rorwon haxa ryhe, ronekarymatxho rma, tanàhnosom me manatxhe hampànà kany me rma naha, owyanye, kekon hatà. Khoryenkomo wya wahanonkano ytxoho ro ho haxa, tanàhnosom me manatxhe hampànà katxho me manatxhe, ronekarymatxho hoye ro mak ha, enytxahra rma oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà. **49** Àsok tawro hana, rano me rohra ronekarymatxho yesnàr ke mak ha. Ronyaknyenhàrà ryhe, royàmà rma, nekarymahehe, rowya, kekon hatà. Noro rma, onà wyaro kasko kany me naha, rowya. **50** Noro nekarymahotho rma, karyhe roro harha oynye kom me xaxa mpànà naha ha. Àro ke, ronekarymanàrà ryhe, royàmà rwon yano me naha, kekon hatà, Txesusu.

13

Txesusu wya tànhananàhrà ro komo hrorà korokatxhàrà on ha.

1 Asahxemtohra rma hak nehxatxkon hatà. Thoryen heno komo yohokoko àtothàrhànhàrà hutwatxho mehra rma hak nehxakon hatà. Yukryeka hoye tátotoho rma hutwekon hatà, Txesusu. Tàyàmà hyaka tátotoho hahnoke ehtxoho rma hutwekon hatà. Àro ke, àxan kom me rma haxa tehutwamohsonàr xe nehxakon hatà, tàntryenon komo wya, tànhananàhrà ro komo wya,

yukryeka ho tanomsom komo wya. Nyamoro xe roro ehxahonhra rma, axan kom me tehtxoho hutwamohsothkay haxa hat.

² Taa. Nasahxemttxkon hat, Txesus komo. to nehxakon hat, Xuknas Eskaryotes, Semaw muru rma. Txesus yahohsony me nehutwekon rma hat, anhn komo wya. Worokyamo yoh ymo yano me nehutwekon rma hat, noro yahohsony me.

³ Txesusu ryhe, nehutwekon xarha t. Omeron kom yoh me ryeryeye, roym, kekon rma hat, thnawo. Noro hyaye komokye. hyaka harha tehe, kekon rma hat, thnawo.

⁴ ro ke, tasahxemtontokonye rma, nasanmye hat. Nehononkay hat. Anotonano wyaro natawrutamye hat, wom ke, etukryenkano ytxoho ke. ⁵ Tuna yarkay hat, oryen yaka. Tnhananhr ro komo hrr korokay hat. Tukryenkay harha t, wom ke, tawrutamtxe ke.

⁶ Semaw Petru hyaka haka rha toy hat, noro hrr korokanr hor. On wyaro haxa nkek hat, noro. Roh y, ranoto mehra manay ham. sok tawro rohror mkorokeno, kekon hat.

⁷ On wyaro neyukye hat, Txesusu. Rowya ohrror korokatxho hutwahra hak manaha. Amnye muhutwehe harha, kekon hat.

⁸ Rohrror korokanyehn ro omoro, rohon kaxe, kekon hat, noro.

On wyaro neyukye hat, Txesusu. Okorokahra ryehtoko, romryenon mehra manaha, kekon hat.

9 Rohà y, kekon hatà, noro. Rohrorà marmahnà, ramor xarha, royhutho xarha, àkorokako, omeroro mak ha, omryenon me roro rma haxa ryehtxoho me, kekon hatà.

10 Àna matà, kekon hatà, Txesusu, àwya. Àsok hana tehxatxow ha. Anatoko tewehyatxow hana. Kewehàtxhenye, ekorokahra harha tehxatxow hamà, umuryemra kesnàr komo ke, kekon hatà. Tehrokoroketxhe marma, buryenke harha kàhror komo yesnàr ke. Àro wyaro rma rha, enyhoryetxehkaxah me manatxhe, omnyamo, ohnawonye. Okukuru komo rma, enyhoryehnà me rma naha, kekon hatà, Txesusu.

11 Anhà komo wya tahohsonye ymo hutwekon hatà. Àro ke, enyhoryehnà me rma naha, okukuru komo, kekon hatà, Txesusu.

Tàñhananàhrà ro komo yanoto me Txesusu yosonyhothàrà on ha.

12 Tàwya àhrorà komo korokatxehkatxhe rma, nehonomtoy harha tà, Txesusu. Neryewtay harha tà. Eryewtaxaho rma, onà wyaro nkekong hatà, àwyanye. Rowya ohrorà komo korokatxho ryhe, àsok muhutwetxowà, uhutwahra kat manatxowà, kekon hatà. **13** Khananàhnye y, amna yohà y, kany me manatxhe, rowya. Àro wyaro yaworo màketxhe, ahananàhnye kom me ryesnàr ke, oyoh kom me ryesnàr ke, kekon hatà. **14** Ahananàhnye komo rma, oyoh komo rma, ohrorà komo àkorokano, ayanoto komo wyaro mak ha. Àro ke, tehrokorokahorye manatxhe, omnyamo ro rye rma. **15** Àsok tawro hana. Ayanoto kom me

kosonyhono, owyanye, rohoko oyehohkanàr kom horà, okukur komo yanoto me oyesnàr kom horà, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

16 Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà. Anoto komo ryhe, tanotomany komo yohon mehra natxow hamà. Ànyahxemo komo xarha, tàyaknyenhàyamo yohon mehra natxow hamà, kekon hatà. Àro wyaro rma rha, rohon mehra manatxhe, omnyamo. Rohonohnà rma, rowyaro rma rha oyesnàr komo xe ehtxoko, kekon hatà.

17 Àro wyaro rorwonà menytxatzowà. Eyuknye ro me oyehtokonye, towakryexem me mpànà manatxhe ha, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

18 Omeroron komohnà rma, okukuru kom marma towakryexem me mpànà natxhe ha. Omeroro awahanonkanyenhàyam me rma wehxaha, kekon hatà. Ronwahanonkatxho komo rma uhutwatxehkehe. Rahohsonye ymo xarha àwahanonkaye, ronhananàhrà ro me, àmenhosahonhàrà yawo ro ryehtxoho me. Onà wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Rakoro tasahxemtosomà ryhe, roxanhàn me rma naha. Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro ryehtxoho me ryhe, rahohsehe hampànà, okukuru komo, roxanhàn komo wya, kekon hatà.

19 Rahohsohra ro rma haka wekarymano rma, owyanye, rohoko amnye noro mok hamà kany me harha oyehtxoho menye. Àwyawrahohsotxhe rma,

noro mok hamà màketxhe harha, rohoko, ekary-manyenhàr me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

20 Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà. Anatoko ronànyaketxho yonytxetxow hana, toto komo. Tàwyanye noro yonytxantoko rma, uro rma ronytxetxhe, kekon hatà. Tàwyanye ronytxantoko rma, ronyaknyenhanàhrà rma yonytxetxhe, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wyo.

Txesusu wyo tahohsotho yokarymatxhàrà on ha.

21 Àro wyaro tàwya katxhe rma, noserye-hokekon hatà, Txesusu, tànhawo. Toserye-hokatxho rma yokarymay hatà. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, kekon hatà, tànhananàhrà ro komo wyo. Okukuru komo ryhe rahohsehe hampànà, roxanhàn komo wyo, kekon hatà, àwyanye.

22 Nosonytxownà hatà, nyamoro rye rma. Onok hana, ketxkon hatà, tànhawonye rma. Onok hana. Uhutwahra nehxatxkon hatà.

23 Ukukur komo, Txesus hanawo nehxakon hatà. Txesus nàhnànà rma haxa noro hatà.

24 Noro wyo, tamor ke nekarymay hatà, Semaw Petru. Onokà ryhe noro, ayahohsonye ymo, kasko, àwya, katxho me rma nekarymay hatà, tamor ke, tkukuru wyo. **25** Noro ryhe, Txesus yowan yawo ro rma tarah nehxakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, àwya. Rohà y, onokà ryhe noro, ayahohsonye ymo, kekon hatà.

26 Onà wyaro neyukye hatà, Txesusu. Noro wyo ryhe wàmyaha, onà, ekeyu txko, kekon hatà.

Rowya àhpatxhe rma wàmyaha, àwya. Mosonà rma noro ha, kekon hatà, Txesusu.

Àro ke, tàwya àhpatxhe rma, nàmye hatà, Xuknasà wya. Semaw Eskaryotes muru rma noro hatà. ²⁷ Àwya ekeyu yahosàtxhe rma, noro yowan yaka nowomye hatà, Satanasà ymo. Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwya. Mexehra exko, kekon hatà. Àhok oyesnàr xe manay hamà. Mexehra nyhe rma àtoko, àhok oyehtxoho me, kekon hatà, Txesusu, Xuknasà wya.

²⁸ Àrwon hutwahra rma nehxatxkon hatà, àton komo. Eten hok hana àro wyaro nkan ha, ketxkon hatà, tàhnawonye. ²⁹ Onà wyaro rma nehutwetxkon haryhe tà, ukukur komo. Anatoko, dyahrà komo ehekahta ha, kasahxemtoho menye, kan hana, àwya, ketxkonà rma haryhe tà, tàhnawonye. Anatoko txeñerun kom hoye tàmta ha, àkatxhomnà komo wya, kan haxa hana, àwya, ketxkonà rma haryhe tà, tàhnawonye. Àro wyaro rma nehutwetxkon haryhe tà, tàtxenyerun kom yoh me noro yesnàr ke hatà.

³⁰ Tàwya ekeyu yahosàtxhe rma, toy hatà, noro ymo. Mexehra toy hatà. Kohsaya nehxakon hatà.

Oxenye ryehtxoho wyaro ryhe osox ehtxoko katxhàrà on ha.

³¹ Xuknasà totxhe rma, onà wyaro nkekon hatà, Txesusu. Ehonomnà me xaxa nosonyhehe haxa ha, Toto me Enusaho, kekon hatà. Khoryenkom xarha yonyhehe, ehonomnà me xaxa. ³² Noro xarha yonyhehe, Khoryenkom, ehonomnà me xaxa. Tàwyaro rma rha ehonomnà me xaxa

nenyhehe, amnye rma, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

³³ Rohokru komo y, mexehra rma haxa wehxaha, awawonye, kekon xarha tà, àwyanye. Uro mehoryatxhe rma haryhe. Henta ya na àten ha. Àsna àtohra manatxhe. Àro wyaro rma àkeknano, Xuknewyana yoh komo wya. Àme rma rha àkehe, owyany xarha, kekon hatà, tànhananàhrà ro komo wya.

³⁴ Khananàhsàny haxa haka, kekon xarha tà, àwyanye. Osox ehtxoko. Oxenye ryehtxoho wyaro ryhe, osox ehtxoko, omnyamo ro rye rma. Enytxahnà rotho rma àro hamà, rowya ahananàhtoho komo, kekon hatà. ³⁵ Osox oyesnàr komo ke ryhe ohutwetxhe, toto komo, ronhananàhrà ro me, kekon hatà, Txesusu.

³⁶ Onà wyaro nkekón hatà, Semaw Petru, àwya. Amna yohà y, henta ya ryhe màteno, kekon hatà.

Henta ya na àten ha, kekon hatà, Txesusu, àwya. Àsna àtohra hak manaha, rakoro. Amnye haxa màtehe, kekon hatà.

³⁷ Àna matà, amna yohà y, kekon hatà, Petru. Àsok tawro àtohra hak wehxano, ayakoro. Ohnàn ke ryhe kosoxanomkahnohyaha hampànà, twayehso ro, kekon hatà.

³⁸ Rohnàn ke mosoxanomkahnohyano, owya, kekon mak hatà, Txesusu. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owya. Noro ywenyeke wehxaha màkehe hampànà, rohoko. Màkehe xarha, màkehe xarha, osorwawo ro, kekon hatà. Àro wyaro rma màkehe hampànà, apaytara htàmpàra ro rma haka, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

14

Rohona xeny kom marma ryhe royàmà hyaka ttxhe katxhàrà on ha.

¹ Onà wyaro nkekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Oseryehokahra ehtxoko, ohnawonye, kekon hatà. Khoryenkom hona xenytxoko. Rohona xarha xenytxoko, kekon hatà.

² Royàm yowto ho thenyehra naha, nàmno, anaro rha. Àro wyarohra ehtoko, ekarymahtoràtho haryhe rowya. Àsna àtehe, oyosahtosonye, kekon hatà. ³ Oyosahtosonye rototxhe, komokyaha harha. Rohyaka ohor komo komokyaha harha, rohyawo roro oyehtxoho menye, kekon hatà. ⁴ Henta ya na àten ha. Muhutwetxhe rma. Àsok hana nay ha, esamarà. Muhutwetxhe rma, kekon hatà, Txesusu.

⁵ Àna matà, amna yohà y, kekon mak hatà, Tome. Henta ya na màten ha. Uhutwahra rma amna na ha. Àro ke, esamarà hutwahra xarha amna nay hamà, kekon hatà, Tome.

⁶ Uro ryhe, asama me wehxaha, ayany kom me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu. Yaworon xaxa hutwamohsony me xarha wehxaha. Karyhe oynye kom me xarha wehxaha, kekon hatà. Rohona xeny kom marma ryhe, royàmà hyaka ttxhe. ⁷ Royàm hutwanyehnàtho me manatxow hamà, kekon hatà. Owyanye rohutwantoko rma, royàm xarha hutwanàràtho haryhe, owyanye. Noro hutwany me harha manatxhe. Noro yonyenhàr me harha manatxhe, kekon hatà.

8 Amna yohà y, kekon mak hatà, Feryepe, àwya. Oyàm xenyhoko, amna wya. Amna wya xenyetxhe, teryehorye amna naha, kekon hatà.

9 Feryepe y, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Mexe rma haxa awawonye ehxah uro. Rohut-wahra rma manay hamà. Ronyenhàr komo, royàm yonyenhàr me rma natxhe. Àsok tawro, oyàm xenyhoko, amna wya, màken harha, kekon hatà. **10** Noro rye mehra kat amna naye, royàm yakoro, owya. Rano me rohra naha, rorwonà, ronekarymatxho. Anaro rha romyawon hok ryehtoko, urohnà rma, royàm haxa, tomyawon hoko rma naha, rohnawono ro me tesnàr ke, kekon hatà, Feryepe wya.

11 Rowya, noro rye me amna naha, royàm yakoro, tatoko rma, àro wyaro hamà tkahorye naha, owyanye, kekon xarha tà, àwyanye. Anatoko àro wyaro hamà kahra rma manatxow hana, rorwon hoko, noro rye me amna naha katxho hoko. Àro hoko kahra rma oyehtokonye, romyawon haxa xenytxoko. Romyawon yonytxoho hoye ro rma, àro wyaro hamà katxoko, kekon hatà, Txesusu, àwyanye.

12 Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà. Rohona xeny me oyehtokonye, romyawono wyaron kom hoko rma rha manatxhe, omnyam xarha. Romyawon yohon kom hoko rma manatxhe. Ohyawonye rma naha, rahoxetà, royàmà hyaka rotonàr ke, kekon hatà. **13** Royàm yakoro orwonàmnàtokonye, onà wyaro katxok xarha. Àro wyaro àkehe, Txesus yano me katxoko. Àro wyaro owyanye tatoko rma, uro ryhe

koyukyatxhe. Àro wyaro royàmà wenyhen hamà, ehonomnà me xaxa, umuru me ryesnàr ke, kekon hatà. ¹⁴ Eten kom hok hana orwonàmnàtokonye, koyukyatxhe hampànà, owyanye Txesus yano me tatoko rma, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Anaro ayakoronomany komo nyakyaha hampànà royàmà katxhàrà on ha.

¹⁵ Rox oyehtokonye, rorwonà meyukyatxhe, kekon xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. ¹⁶ Ohokonye kàrwonaha hampànà, royàm yakoro. Apa y, anaro ànyahko, àhyakanye, akoronomanye ro komo, àkehe hampànà, àwya. Noro rma royukyaha, kekon hatà. Anaro ayakoronomanye ro komo nyakyaha hampànà, ohyakanye. Noro ryhe, ohyawonye roro rma naха, ohnànkanyechnà ro kom me mak ha, kekon hatà. ¹⁷ Khoryenkom yokato rma noro ha. Yaworon xaxa hutwamohsonye rma noro ha, kekon hatà. Noro yonytxahra mak natxhe, anar komo, yukryeka hon komo, Khoryenkom xanhàн komo. Àsok tawro hana, noro yonyhera tesnàr komo ke, noro ywenyeke tesnàr komo ke, kekon hatà. Omnyam haxa ryhe, noro ywero manatxhe, ohyawonye esnàr ke, ohnawonye rma esnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

¹⁸ Akoronomahnà mehra domyatxhe. Ohyakany harha komokyaha hampànà, ekato me, kekon xarha tà. ¹⁹ Mexe nyhe txko ehxah me, ronyhera harha natxhe, anar komo, yukryeka hon komo. Omnyam haxa ryhe, uro menyatxhe, ekato me. Karyhe roro ryehtxoho hoye ro, karyhe

roro rma rha manatxhe hampànà, omnyam xarha, kekon hatà. ²⁰ Ekato me ohyawonye ryehtoko, uro muhutwetxhe. Royàm yoh me uro muhutwetxhe, kekon hatà. Roh me oyehtxoho komo xarha muhutwetxhe. Ohnawonye ryehtxoho xarha muhutwetxhe, kekon hatà. ²¹ Onà wyaro oyesnàr kom ke ryhe, roxan me mosonyhetxow hamà, rorwonà yonytxany me oyesnàr komo ke, eyuknye ro me xarha oyesnàr komo ke, kekon hatà. Roxan komo rma xe naха, royàmà. Uro xarha, nyamoro xe wehxaha. Kosonyhehe xarha, àwyanye, roywerono ro me rma haxa ehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

²² Onà wyaro nkekón hatà, Xuknasà, anaro, Eskaryotesàhnà rma. Amna yohà y, àsoke ryhe mosonyheno, amna wya, kekon hatà. Anar komo wya osonyhohra oyehtoko rma, àsoke ryhe mosonyheno, amna wya, kekon hatà, Txesusu wya.

²³ Onà wyaro neyukye hatà, noro. Rox oyehtokonye, rorwonà meyukyatxow hamà, kekon hatà. Royuknye komo rma xe naха, royàmà. Nyamoro hyaka amna nomokyaha hampànà. Ewan komo rma, amna mòn me naха hampànà. ²⁴ Anar komo, roxehra mak natxhe, kekon hatà. Roxanhànà rma, rorwonà yoyukhura natxow hamà. Rorwonà ryhe, onenytxanàr komo rma, urohnà rma, royàmà rwon me haxa naха, kekon hatà. Ronyaknyenhàrà rwon me haxa naха. Noro rwonà rma yonytxahra natxhe, roxanhàn komo, kekon hatà, Txesusu.

²⁵ Àro wyaro katxho komo rma wekarymano,

awawonye rma hak ryehtoko, kekon xarha tà.
²⁶ Awawonyehra harha ryehtoko, Khoryenkom yokato haxa ahananáhtàketxhe, omeroro mak ha. Ronekarymatxho komo xarha hutwamohsotàhkehe, owyanye, uhutwahkahpàrà oyehtxoho menye, kekon hatà. Anaro ayakoronomanye ro komo rma noro ha, Khoryenkom yokato. Noro rma nyakyaha hampànà, royàmà, rano me, kekon hatà.

²⁷ Ohyayenye àtehe. Teryehorye roro mak keryatxhe hampànà. Teryehorye ryehtxoho wyaro, teryehorye rma rha keryatxhe hampànà, ohnawonye, kekon hatà. Anatoko, teryehorye wehxaha kany me natxow hana, anar komo, yukryeka hon komo. Teryehorye nyamoro yehtxoho yoho rma haxa teryehorye keryatxhe, ohnawonye, yuhnaye ro, kekon hatà. Oseryehokahra ehtxoko, ohnawonye. Oseryehpàrà ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

²⁸ Àtehe, àkano, owyanye, kekon xarha tà. Komokyaha harha, ohyakanye, àkan xarha. Àro wyaro tawro menytxatxowà rma. Enytxanyenhàrà rma, rox oyehtokonye, teryehorye rma haxa oyesnàràtho kom haryhe mà. Àsok tawro hana, royàmà hyaka rotonàr ke, rohon me noro yesnàr ke, kekon hatà. ²⁹ Rotohra ro rma haka koskarymano rma, owyanye, amnye yaworo xaxa nkeknan hamà kany me harha oyehtxoho menye. Rototxhe rma, yaworo xaxa nkeknan hamà màketxhe harha, oskarymaxah me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

³⁰ Mexehra ehxah me, àrwomra harha wehxan

hamà, ayakoronye, kekon xarha tà. Mexehra kàrwonaha, Khoryenkomo xanhàn kom yohà ymo yomoknàr ke. Rarymaxe rma nomokyaha haryhe, noro ymo. Rarymahra mak naha, kekon hatà. ³¹ Uro rma, royàmà weyukyaha, toto komo wya noro xe ryehtxoho hutwatxho me, kekon hatà.

Asanàmtxok ha, àpa txow ha, oyoro ro, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

15

Ufa yohà ryhe uro katxhàrà on ha.

¹ Onà wyaro nkekón xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Ufa yohà ryhe uro, enyhoru xaxa rma uro, kekon hatà. Royàmà ryhe, ufa yonye ro me naha. Romryenon kom yakoro noro rye me ryehtxoho kuknon me rma naha, ufa. ² Ufa yakmatar me natxhe, romryenon komo. Atxke ehtokonye, narymetxhe hampànà, royàmà, ehetahnàtho txaraymantokono wyaro, kekon hatà. Ohxe ehtokony haxa ryhe, nenyhoryetxhe, tehetaxemà yonyhoryentokono wyaro. Nenyhoryetxhe, ohxe nyhe ehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu. ³ Omnyamo ryhe, enyhoryexah me rma manatxhe, ronekarymatxho ke, owyanye enytxanàr ke, kekon hatà. ⁴ Eh hoko nay hamà, akmatarà. Àro rye me nay hamà, takmatar yakoro, ehà. Àro wyaro rma rha, roh me roro tehxorye manatxhe. Roh me roro oyehtokonye rma, ohnawonye rma wehxaha, kekon hatà. Àro rye mehra haxa tehtoko, ehetahra nay hamà, akmatarà. Thoko rma ehetahra nay hamà. Àro

wyaro rma rha, roh mehra haxa oyehtokonye, ohxehra manatxhe hampànà, ehetahnà wyaro mak ha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

5 Ufa yohà rma uro. Akmatarà omnyamo, kekon xarha tà, àwyanye. Roh me roro oyehtokonye, ohnawonye rma ryehtoko, ohxe rma haxa manatxhe hampànà, tehetaxemà wyaro mak ha, thenyenohnà wyaro mak ha. Roh mehra haxa oyehtokonye, osonyhoryehra ro mak manatxhe ha, kekon hatà.

6 Àsok hana nay ha, ufa yakmatatho ha. Ehetahra ehtoko, tarymaxem me nay hamà. Arymaxahotho rma wayehyan hamà. Tohamnohsom me nay hamà, aknyohrà horà. Àro wyaro rma rha, roh mehra oyehtokonye, tanàhnosom me manatxhe hampànà, kekon hatà.

7 Roh me roro oyehtokony haxa ryhe, rorwonà yoyuknye ro me oyehtokonye rma, oyoyuky-atxhe hampànà, royàmà. Eten kom hok hana orwonàmnàtokonye, oyoyukyatxhe hampànà, roh me roro oyehtokony mak ha, kekon hatà.

8 Thenyehra tehetaxemà wyaro ohxe oyesnàr komo ke ryhe, ronhananàhrà ro me mosonyhetxhe. Àro wyaro oyehtxoho kom hoye ro, ohxe xaxa tonyxem me naha, royàmà, kekon hatà.

9 Oxenye rma haxa wehxaha. Rox royàm yehtxoho wyaro, oxenye wehxaha. Roh me roro ehtxoko, oxenye ryehtxoho hutwanye ro me oyehtxoho menyé, kekon hatà. **10** Rorwonà yoyuknye ro me oyehtokonye, oxenye ryehtxoho hutwanye ro me xaxa mpànà manatxhe ha. Àro wyaro rma rha,

rox royàm yehtxoho hutwanye ro me wehxaha, noro rwonà yoyuknye ro me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wyà.

¹¹ Àro wyaro katxho komo wekarymano, owyanye, teryehorye rma haxa oyehtxoho menye, ryeryehotatho wyaro rma rha oyeryehotatho menye, kekon hatà.

¹² Onà wyaro ryhe khananàhyatxhe. Osox ehtxoko. Oxenye ryehtxoho wyaro osox ehtxoko, omnyamo ro rye rma, kekon hatà. ¹³ Anatoko nosoxanomkahnohyan hana, toto, twayehso ro, anar komo kurunhonàr horà, tànàhnàn komo rma kurunhonàr horà. Àro wyaro tosoxanomkahnohsomà rma, tànàhnàn kom xe rma haxa nay hamà, thenyehra rma haxa mak hamà, anar komo yoho rma haxa mak hamà, kekon hatà. ¹⁴ Omnyamo ryhe, ronàhnàn me manatxhe, royuknye ro me oyehtokonye, kekon hatà. ¹⁵ Ranoto me manatxhe kahra harha wehxaha, owyanye. Ronàhnàn me xaxa manatxhe, kany me harha wehxaha. Àsok tawro hana. Tanoto komo wya oskarymatxehkahra natxow hamà, horykomo komo. Tànàhnàn komo wya haxa ryhe noskarymatxehketxhe, kekon hatà. Uro ryhe, koskarymatxehkano, owyanye. Royàmà nekarymatxho, ronenyttxatxhàrà rma, wekarymatxehkano, owyanye. Àro ke, ronàhnàn me xaxa manatxhe, kany me harha wehxaha, owyanye, kekon hatà, Txesusu.

¹⁶ Rowahanonkahra mehtxownà, oyoh kom me. Uro haxa ryhe kwahanonkatxownà, romryenon me, kekon hatà. Ronànyaknyàr me manatxhe,

ohxe oyehtxoho menye, tehetaxemà wyaro ohxe oyehtxoho menye. Ohxe oyehtxoho komo rma, meya roron me naха, osomtatkahnà ro me, kekon hatà. Àro ke, oyoyukyatxhe hampànà, royàmà. Eten kom hok hana takoro orwonàmnàtokonye, oyoyukyatxhe hampànà, owyanye Txesus yano me tatoko rma, kekon hatà. ¹⁷ Onà wyaro rma khananàhyatxhe. Osox ehtxoko, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Oxehranye natxhe Khoryenkom xanhàn komo katxhàrà on ha.

¹⁸ Onà wyaro nkekong xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Anatoko oxehranye natxow hana, anar komo, yukryeka hon komo, Khoryenkom xanhàn komo, kekon hatà. Oseryehokahra rma ehtxoko. Onà wyaro uhutwatxoko. Uro htxero roxehra nehxatxkonà, nyamoro, axanhàn kom mehra rma hak tehtokonye, kekon hatà. ¹⁹ Nyamoro kukuru me oyehtokonye, oxenyе esnàràtho kom haryhe mà. Ukukuru kom mehra mak manatxhe. Nyamoro waye rma kwahanonkatxownà, romryenon me harha. Àro ke oxehranye natxhe, kekon hatà, Txesusu.

²⁰ Onà wyaro rma àkano, owyanye, kekon xarha tà. Anoto komo ryhe, tanotomany komo yohon mehra natxow hamà, àkano. Àro wyaro katxho yawo ro manatxow hamà, rowyaro texem me oyehtokonye, kekon hatà. Roxanhàn me natxow hamà, anar komo. Axanhàn kom me xarha natxhe hampànà, kekon hatà. Rorwonà yoyuknye me natxow hamà, anar komo. Orwon komo

yoyuknye me xarha natxhe hampànà, kekon hatà. ²¹ Àro wyaro rma oyeryatxhe hampànà, yukryeka hon komo, Khoryenkom xanhàn komo. Romryenon me oyesnàr komo ke ryhe, àro wyaro oyeryatxhe hampànà, ronyaknyenhàrà hutwahra tesnàr komo ke, kekon hatà. ²² Nyamoro hananàhso komokye. Omokhàrà ryehtok haxa, tanhàn komo hutwahtoràtho haryhe, àwyanye. Thananàhpàranye rma ryehtoko, tanhàn komo hutwahtoràtho haryhe, àwyanye, kekon hatà. Àro wyarohra mak natxhe. Onà wyaro kahra harha natxow hamà. Ohxe rma wehxaha, ranhàn hutwahra ryesnàr ke, kahra harha natxow hamà, rowya thananàhrà komo ke, rowya tanhàn komo hutwamohsonàr ke, kekon hatà, Txesusu.

²³ Roxehra tehtokonye, royàm xehra xarha natxhe. ²⁴ Anaro rha eryehokano ytxoho hoko wehxakonà, ànenyàr kom me, kekon hatà. Àro hokonohnà ro me nehxatxkonà, anar komo. Xenyhenà rotho hoko rma wehxakonà, ànenyàr kom me. Rahoxet yonyhera tehtokony haxa, tanhàn komo hutwahtoràtho haryhe, àwyanye, kekon hatà. Nenytxownà mak ha. Rahoxet yonyenhàrà rma, roxehra rma natxhe. Royàm xehra xarha natxhe, kekon hatà. ²⁵ Roxehra natxhe, àmenhosahonhàrà yawo ro ryehtxoho me. Onà wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kàyweronàhyamatxho kom hoyeno rma, nyamoro nàrwonàhyamanàrà rma.

Àhoye rohra roxehra natxhe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, kekon hatà. Àro wyaro katxhàrànhàrà yawo ro wehxan

hamà, roxehra esnàr komo ke, kekon hatà, Txesusu.

²⁶ Ayakoronomanye ro komo ànyakhehe, royàmà wya, ohyakanye. Khoryenkom yokato rma noro ha. Yaworon xaxa hutwamohsonye rma noro ha, kekon hatà. Royàmà hyaye nomokyaha. Tomokàtxhe, rokarymehe, kekon hatà. ²⁷ Omnyam xarha, rokarymany me rma rha manatxhe, rakorono ro me oyesnàr komo ke. Àro ma romokàtxhe, rakoro rma mehxatxkonà. Àro ke, rokarymany me manatxhe, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

16

¹ Onà wyaro nkekón xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Omeroro wekarymano, owyanye, rohnànkahra oyehtxoho menye, kekon hatà. ² Anatoko rohnànkanaàr xe manatxow hana, roxanhàn komo wya oyeryewhamnohrà komo ke. Onà wyaro nketxhe hampànà, oyeryewhamnohrà kom me, kekon hatà. Amna yakoro ohsamnohpànà ro me harha ehtxok hampànà, ketxhe, owyanye. Oyotahetxhe xarha hampànà. Atxke natxow hamà, moxamo, Khoryenkom wya, àro ke, tetahatxe, kàwyanye noro yeryehotanàhtoho me, ketxhe hampànà, ohokonye, kekon hatà, Txesusu. ³ Àro wyaro oyeryatxhe hampànà, royàm hutwahra tesnàr komo ke, uro xarha rohutwahra tesnàr komo ke, kekon hatà. ⁴ Àro ke, omeroro wekarymano, owyanye amnye uhutwanàr horà. Amnye, axanhàn komo yehtoko, onà wyaro màketxhe hampànà. Nyamoro moxam hamà, Txesusu

nekarymatxho komo rma, màketxhe hampànà, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wyá.

Yaworon xaxa hutwamohsony me Khoryenkom yokato yokarymatxhàrà on ha.

Onà wyaro nkekón xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wyá. Oxehranye toto komo yehtxoho yokarymahra hak wehxakonà, amnyehra, awawonye roro rma ryesnàr ke, kekon hatà.⁵ Amnye rma haxa wekarymano, owyanye, ohyayenye rotonàr ke, ronyaknyenhàrà hyaka harha rotonàr ke. Onà wyaro kahra mak manatxhe. Henta ya màteno, kahra manatxhe, rowya, kekon hatà.⁶ Mekhokatxow hamà, thenyehra, àro wyaro rowya ekarymanàr ke mak ha, oxehranye natxhe hampànà tawro ke mak ha, kekon hatà.

⁷ Tekhokahoryehra mak manatxhe. Onà wyaro yaworo xaxa àkehe, owyanye. Amnye ohxe harha nyhe manatxhe, ohyayenye rotonàr ke mak ha, kekon hatà. Ohyayenye àtôhra rma ryehtoko, ohyakanye omokhàrà naha, ayakoronomanye ro komo. Ohyayenye rototxhe haxa, noro ànyakyaha, ohyakanye. Àro ke, ohxe harha nyhe manatxhe hampànà, ohyayenye rotonàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu.

⁸ Tomokàtxhe, atxke ehtxoho komo hutwamohsehe, noro, toto komo wyá, kekon hatà. Tonyhoryexem me ehtxoho komo xarha hutwamohsehe. Tanàhnosom me ehtxoho komo xarha hutwamohsehe, Khoryenkom yokato, toto komo wyá, Khoryenkom xanhàn komo wyá, kekon hatà.⁹ Rohona xenyhera esnàr kom

ke ryhe, atxke ehtxoho komo hutwamohsehe, àwyanye. ¹⁰ Royàmà hyaka rotonàr ke ryhe, tonyhoryexem me ehtxoho komo hutwamohsehe, ronyhera harha oyesnàr komo ke mak ha, kekon hatà. ¹¹ Tanàhnohsom me ehtxoho komo xarha hutwamohsehe. Àsok tawro hana. Tanàhnohsom me manaha hampànà, katxho me rma nay hamà, worokyamo yohà ymo, Khoryenkom xanhàn kom yohà ymo. Àro ke, tanàhnohsom me toto kom yehtxoho xarha hutwamohsehe, Khoryenkom yokato, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

¹² Anaro rha yokarymanàr xe rma wehxaha haryhe, owyanye, thenyehra, kekon xarha tà, àwyanye. Tokarymahoryehra rma hak nay hamà, owyanye enytxanàr yoho esnàr ke. ¹³ Khoryenkom yokato ryhe nekarymatxehkehe hampànà, owyanye, kekon hatà. Tomokàtxhe, yaworon xaxa hutwamohsotàhkehe, owyanye, omeroro mak ha, yaworon xaxa hutwamohsonye ro kaxe. Tano me rohra mak nekarymehe, kekon hatà. Tànenytxatxhàr haxa yokarymehe. Khoryenkomo nekarymatxho rma yokarymehe. Àsok hana natxow ha, toto kom ha, amnye ha. Amnye ehtxoho komo rma yokarymehe xarha, owyanye, kekon hatà, Txesusu. ¹⁴ Ehonomnà me xaxa ronyhehe, owyanye. Àsok tawro hana, tàwyà ryehutwatxho rma yokarymanàr ke, kekon hatà. ¹⁵ Ryehutwatxho rma, royàm yehutwatxho me rma naha. Àro ke, ryehutwatxho rma yokarymehe, owyanye, àkehe, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

Amnye ekhokahra harha manatxhe katxhàrà on ha.

¹⁶ Onà wyaro nkekón xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Mexe nyhe txko ehxah me, ronyhera harha manatxhe, kekon hatà. Mexe nyhe ehxah me xarha, uro menyatxhe xarha, kekon hatà.

¹⁷ Konkukmetxow hamà, ketxkon mak hatà, ànhananàhrà ro komo, ukukuru komo rma, tawyanye rma. Mexe nyhe txko ehxah me, ronyhera harha manatxhe, katxho rma, mosonà wya, konkukmetxow hamà. Mexe nyhe ehxah me xarha, uro menyatxhe xarha, katxho xarha, royàmà hyaka rotonàr ke, katxho xarha, mosonà wya, konkukmetxow hamà. Àsok katxho me rma naye, ketxkon hatà. ¹⁸ Àsok katxho me rma naye, mexe nyhe txko ehxah me katxho rma. Konkukmetxow hamà, mosonà, ketxkon hatà, ukukuru komo, tawyanye rma.

¹⁹ Àsok katxho me rma naye, kahra rma nehxatxkon hatà, Txesusu wya. Àro wyaro tawro xe ehtxoho komo rma hutwekon hatà, noro. Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, àwyanye. Àsok katxho me rma naye, mexe nyhe txko ehxah me, ronyhera harha manatxhe, katxho rma, màketxow hamà, owyanye rma. Àsok katxho me rma naye, mexe nyhe ehxah me xarha, uro menyatxhe xarha, katxho xarha, màketxow hamà, owyanye rma, kekon hatà, àwyanye.

²⁰ Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, kekon xarha tà. Omnyamo ryhe owratetxhe hampànà. Mehokoyatxhe

hampànà. Anar kom haxa ryhe, Khoryenkom xanhàn komo rma, neryehotetxhe, kekon hatà. Mekhoketxhe htxero hakahpa. Amnye ekhokahra harha manatxhe. Oyeryehotetxhe kahpa harha, kekon hatà. ²¹ Àsok hana natxow ha, woràskomo komo, thohkem komo. Tonutoho kom me ehtoko, nekhoketxow hamà, teryewhamrà komo ke, kekon hatà. Thokru yonurutxhe, teryewhamàthàratho hutwahra harha natxhe. Teryehorye harha natxhe, thokru komo yonunur ke, kekon hatà. ²² Àro wyaro rma rha mekhoketxhe hakahpa, omnyamo. Amnye tosonyatxhe xarha. Teryehorye rma haxa manatxhe, ohnawonye. Oyeryehotatho komo yowhàra ro mak natxhe ha, anar komo, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wyà.

²³ Àtoko rma, Khoryenkom yokato yomokàtxhe rma, àsok katxho me rma naye kahra harha manatxhe, rowya, kekon hatà. Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owyanye. Eten kom hok hana takoro orwonàmnàtokonye, oyoyukyatxhe hampànà, royàmà, owyanye Txesus yano me tatoko rma, kekon hatà. ²⁴ Amnyehra orwonàmnàtokonye, Txesus yano me kahra rma mehxatxkon hamà. Onà wyaro haxa orwonàmtxok ha. Apa y, uro ewakryeko, àro wyaro àkehe, Txesus yano me, katxok haxa ha, kekon hatà. Àro wyaro orwonàmàtxhenye rma, towakryexem me xaxa mpànà manatxhe ha, teryehorye rma haxa oyehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wyà.

Teryehorye rma ehtxoko katxhàrà on ha.

25 Onà wyaro nkekón xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Àro wyaro katxho komo wekarymano, owyanye, kekon hatà. Onenytxahtor komo rma àro hamà. Kuknonano wyarono rma àro hamà. Amnye, onenytxahtor kom mehra harha wekarymehe. Tonytxaxem me harha royàm yehtxoho wekarymehe, owyanye, kekon hatà. **26** Àtoko rma, royàmà hyawo harha ryehtoko rma, onà wyaro màketxhe. Apa y, àro wyaro àkehe Txesus yano me, màketxhe. Onà wyaro kahra harha wehxaha, uro. Ohokonye kàrwonaha, royàm yakoro, kahra harha wehxaha. **27** Àsok tawro hana, oxenye rma haxa royàm yesnàr ke, kekon hatà. Noro rma, oxenye naха, rox oyesnàr komo ke, owyanye tànànyaketxhàr me rohutwanàr ke xarha, kekon hatà. **28** Royàmà hyaye komokye, yukryeka hona. Onà wyaro àkehe xarha. Yukryeka hoy harha àtehe, royàmà hyaka harha, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

29 Hàà, ketxkon hatà, nyamoro. Ohxe harha mekarymen hamà, amna nenytxahtor mehra harha, kuknonano mehra harha. **30** Omeroro uhutwatxehkanye ro me manay hamà, ketxkon hatà. Amna wya, uhutwamohsoko kahra ro rma haka, muhutwamohsehe rma, amna wya. Àro ke, Khoryenkomo nànyaketxho me amna oyonyaha, ketxkon hatà, Txesusu wya.

31 Noro mokro hamà kany me harha mantxow hamà, rohoko, kekon hatà, noro, àwyanye.

32 Àro wyaro kanyenhàrà rma, uro màhnànktxhe hampànà. Mexehra ehxah me anana rha màtetxhe

hampànà, omàn kom yaka, kekon hatà. Uro heno màhnànketché hampànà, towenyxa. Towneyx-anohnà rma uro. Àsok tawro hana, rohyawono ro me royàm yesnàr ke, kekon hatà, Txesusu.

³³ Àro wyaro katxho komo wekarymano, owyanye, oseryehokahra oyehtxoho menye, rohona owyanye xenyàr ke teryehorye oyehtxoho menye, kekon hatà. Yukryeka ho rma hak oyehtokonye, teryewhamnohsom me rma manatzhe. Teryehorye rma ehtxoko, yukryeka hon kom yohà ymo yarymanyenhàr me ryesnàr ke, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya.

17

Tàyàm yakoro Txesusu rwonàmàthàrà on ha.

¹ Àro wyaro katxho komo yokarymatxehkay hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya. Àro wyaro tàwya katxhe rma, kakoso nosompotày hatà. Apa y, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa ryehtxoho hahnoke rma haxa na. Omuru xenyhoko, ehonomnà me xaxa. Noro rma hak oyonyhono, ehonomnà me rma rha, kekon hatà.

² Omuru rma uro. Omeroro toto komo yoh me uro meryeye. Àro ke, ukukuru komo weryaha, karyhe roro harha, kekon hatà. Owya omryenonà mosonà katxho komo rma weryaha, karyhe roro harha. ³ Karyhe roro harha ehtxoho komo rma, onà wyaro nay hamà. Ohutwatxho me rma nay hamà, àwyanye, kekon hatà. Kho-ryenkomu noro ha katxho ro me xaxa manay hamà, omoro marma. Anaro ehxera na. Àro

wyaro tàwyanye ohutwantoko rma, karyhe roro harha natxow hamà, kekon hatà. Txesusu Kryestu uro, onànyaketxhàrà rma. Àro wyaro tàwyanye rohutwantoko rma, karyhe roro harha natxow hamà, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

⁴ Onà wyaro nkekón xarha tà, àwya. Apa y, yukryeka ho rma ryehtoko, koyuhtukaye, kekon hatà. Oyehutwatxho yawo ro rma haxa wehxakonà. Oyomyawono tàhkanyenhàr me wehxaha. Àro wyaro ryesnàr ke ryhe, konyhekònà, ehonomnà me xaxa, toto komo wya, kekon hatà.

⁵ Apa y, ehonomnà me rma haxa wehxakonà, ayakoro, yukryeka yakàttohra ro rma haka. Amnyehra ryexetxhàràtho wyaro harha uro txeryko, ehonomnà me harha, ayakoro harha, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

⁶ Apa y, khutwamohsoye, moxamo wya. Toto kom waye màwahanonkatxownà, omryenon me, kekon hatà. Nyamoro rma meryeye, romryenon me harha. Àwyanye rma khutwamohsoye. Orwonà yoyuknye ro me natxhe, moxamo, kekon hatà. ⁷ Onà wyaro nketxhe, rorwon hoko. Khoryenkomo, omeroro nekarymatxehkay hamà, mosonà wya, noro yano me nekarymen hamà, ketxhe, moxamo, rorwon hoko.

⁸ Àsok tawro hana. Onekarymatxhàrà rma wekarymaye, àwyanye, kekon hatà. Àro rma yonytxatxownà. Khoryenkomo hyaye nomokye hamà, mosonà, kany me xaxa natxhe, rohoko. Khoryenkomo nànyaketxho me nay hamà, kany me natxhe. Noro mokro hamà, kany me natxhe, moxamo, rohoko, kekon hatà, tàyàmà wya.

⁹ Apa y, nyamoro hoko rma kàrwonaha, ayakoro, kekon xarha tà. Anar komo yukryeka hon komo hokohra mak kàrwonaha. Owya, omryenon komo ryhe moxamo, katxho kom hoko rma kàrwonaha. Àsok tawro hana. Nyamoro rma, omryenon me rma natxow hamà, kekon hatà. ¹⁰ Romryenon komo rma, omryenon me rma natxhe, omeroro mak ha. Àro wyaro rma rha omryenon komo, romryenon me rma natxhe. Ehonomnà me xaxa rohutwamohsetxow hamà, nyamoro, rohona xenye ro me tesnàr komo ke, kekon hatà, tàyàmà wya.

¹¹ Apa y, mexehra komokyaha, ohyaka. Yukryeka hon mehra harha wehxaha. Nyamoro haxa ryhe, yukryeka hon me rma natxhe, kekon hatà. Apa y, enyhoru ro omoro ha. Nyamoro ukurunhoko, ayahoxet ke. Owya, omryenon komo ryhe moxamo katxho komo rma ukurunhoko, noro rye me ehtxoho menye, kekon hatà. Apa y, noro rye me kehtxoho wyaro rma rha, noro rye me hak nahtxoko, nyamoro, kekon hatà. ¹² Uro ryhe, àhyawonye rma ryehtoko, ukurunhetxkonà, ayahoxet ke. Atanàhnopàñ me rma natxhe, rowya tukrunhonàr komo ke, kekon hatà. Towenyxanotho haxa natanàhnohyaha. Tanhànàthàr hoye ro, tanàhnosom me naha, àmenhosahonhàrà yawo ro tehtxoho me, akaryehtan hoyen yawo ro tehtxoho me, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

¹³ Apa y, mexehra komokyaha, ohyaka, kekon xarha tà. Tano rma hak ryehtoko, ayakoro kàrwonaha, moxamo nenytxanàr me, teryehorye

rma haxa ehtxoho menye, ryeryehotatho wyaro
rma rha eryehotatho menye, kekon hatà.

¹⁴ Apa y, orwonà ryhe wekarymaye, àwyanye. Àxehranye rma haxa natxhe, yukryeka hon komo, axanhàn komo rma, tkukur kom mehra esnàr komo ke. Yukryeka hon komo kukuru mehra wehxaha. Rowyaro rma rha nyamoro kukuru mehra natxhe, moxam xarha, kekon hatà. ¹⁵ Apa y, yukryeka hoye moxam anàmtxoko, kahra rma wehxaha, owya. Onà wyaro haxa àkehe, àhokonye. Ukurunhotxoko, anhà ymo hona, àkehe, owya, moxam hoko, kekon hatà. ¹⁶ Rowyaro rma rha, yukryeka hon komo kukuru mehra natxhe, kekon xarha tà.

¹⁷ Apa y, orwonà ryhe yaworon me xaxa naха. Àro rma yonytxanye ro me hak nahtxoko. Orwon yonytxatxho hoye ro àwahanonkatxoko, oyomyawon hokono ro me, kekon hatà. ¹⁸ Apa y, omoro ryhe uro mànyakye, yukryeka hon kom waka. Nyamoro waka rma rha moxamo ànyakyaha, kekon hatà. ¹⁹ Uro ryhe, oyomyawon hokono ro me kewahanonkehe, moxam xarha twahanonkaxem me ehtxoho menye, oyomyawon hokono ro me rma rha twahanonkaxem me ehtxoho menye, yaworon xaxa yonytxatxho hoye ro twahanonkaxem me ehtxoho menye, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

²⁰ Apa y, moxam marmahnà hoko, anar kom hoko xarha kàrwonaha, ayakoro, kekon xarha tà. Moxamo wya rokarymanàr ke, rohona rma rha nenyatxhe, anar komo xarha. Nyamoro hoko xarha kàrwonaha, kekon hatà. ²¹ Noro rye me rma haxa hak nahtxoko, omeroro. Apa y, noro rye

me tehxaha, kàwro. Noro rye me rma rha hak nahtxoko, nyamoro xarha, kàmryenonà rye me tesnàr komo ke, kekon hatà. Àro wyaro noro rye me kàmryenon komo yehtoko, onà wyaro nketxow hamà, toto komo, yukryeka hon komo. Khoryenkomo nànyaketxho me nehxakon hamà, Txesusu, àsok tawro hana, àmryenon komo noro rye me rma haxa esnàr komo ke hamà, ketxow hamà, toto komo, kekon hatà.

²² Apa y, ehonomnà me xaxa uro menyhekonà, toto komo wya. Kàmryenon komo xarha wenyhehe, ehonomnà me rma rha, kàwyaro noro rye me esnàr kom horà, kekon hatà. ²³ Nyamoro hyawono ro me wehxaha, uro. Rohyawono ro me manaha, omoro. Àro wyaro rma tehxaha, nyamoro yakoro, noro rye me rma haxa ehtxoho menye, kekon hatà. Àro wyaro noro rye me ehtokonye, onà wyaro nketxow hamà, toto komo, yukryeka hon komo. Khoryenkomo nànyaketxho me nehxakon hamà, Txesusu, àsok tawro hana, àmryenon komo noro rye me rma haxa esnàr komo ke hamà, ketxow hamà. Onà wyaro nketxhe xarha. Nyamoro xe rma haxa nay hamà, Khoryenkomo. Buru xe tehtxoho wyaro, nyamoro xe nay hamà, ketxhe, toto komo, noro rye me nyamoro yesnàr ke mak ha, kekon hatà, Txesusu, tàyàmà wya.

²⁴ Apa y, nyamoro hoko rma kàrwona, owya omryenon komo ryhe moxamo katxho kom hoko rma, kekon xarha tà. Apa y, rohyawo esnàr komo xe wehxaha. Ohyaw harha ryehtoko, rohyawo esnàr komo xe wehxaha, àwyanye ronytxoho me,

ehonomnà me xaxa ronytxoho me, kekon hatà. Ehonomnà me xaxa uro meryeye, roxe rma haxa oyesnàr ke. Amnyehra rma haxa roxe rma mehx-akonà, yukryeka yakàhtohra ro rma haka, kekon hatà.

²⁵ Apa y, yaworo rye rma haxa manaha, toto kom hoko, omoro ha. Ohutwahra mak natxow hamà, anar komo, yukryeka hon komo, axanhàn komo. Uro haxa ryhe khutwehe. Moxamo ryhe, onànyaketxhàr me rohutwetxhe, kekon hatà.

²⁶ Khutwamohsoye, àwyanye. Khutwamohsehe rye rma, àwyanye tàxenye oyehtxoho hutwatxho me. Àsok tawro hana. Rox oyehtxoho wyaro, nyamoro xe manay hamà, kekon hatà. Tàhyawono ro kom me ryehtxoho hutwatxho me xarha khutwamohsehe rye rma, àwyanye, kekon hatà, Txesusu, tàyamà wya.

18

Waha komo wya Txesusu yahosàthàrà on ha.

¹ Àro wyaro tàyàm yakoro tarwonàmàtxhe rma, toy hatà, Txesusu. Akoro totxownà hatà, àñhananàhrà ro komo. Keknàron yonhàrà wetotxownà hatà. Mon ho nehxakon hatà, natà. Àro waka totxownà hatà, Txesus komo, tànhananàhrà ro kom yakoro. ² Àsna yohà ohsamnohsahotho me nehxatxkon hatà. Àro ke, natà rma hutwekon hatà, Xuknasà, aholsonye ymo.

³ Àro ke àsna rma toy hatà, noro ymo. Waha komo yarày hatà. Arymano ynye ro komo rma nyamoro hatà, Homayana yoh kom yanoto komo

rma hatà. Ahosno ynye ro komo xarha yarày hatà. Xuknewyana yoh kom yanoto komo rma nyamoro hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh kom yanoto komo rma hatà, Farysew kom yanoto komo rma hatà. Omeroro totxownà hatà, nat waka. Wey ho totxownà hatà, txamayaho ho xarha hatà. Tàyehryenke xarha totxownà hatà.

⁴ Txesusu ryhe, àwyanye tahohtoho rma hutwekon hatà. Omeroro tetxoho rma hutwekon hatà, àwyanye. Uhutwanye rma, toy hatà, àhyakanye. Onok mehoryatxowà, kekon hatà, àwyanye. Onok mehoryatxowà.

⁵ Txesusu, Nasarye honotho, amna nehoryaha, ketxkon hatà.

Noro uro ha, kekon hatà.

Àto nehxakon hatà, Xuknasà, aho hsonye ymo. Àhyawonye rma nehxakon hatà. ⁶ Txesusu wya noro uro ha katxhe rma, bahyaye ro totxownà hatà. Nehurkatxownà hatà, yukryeka hona.

⁷ Onok mehoryatxowà, kekon xarha tà, noro.

Txesusu, Nasarye honotho amna nehoryaha, ketxkon hatà.

⁸ Noro uro ha àkano, owyanye, kekon hatà. Rohony me oyehtokonye, moxam haka ntotxowà, kekon hatà. ⁹ Àro wyaro nkekón hatà, tànhananàhrà ro kom hoko, tàyàm yakoro tárwonàmàthàrànhàrà yawo ro ehtxoho menye, onà wyaro katxhàrànhàrà yawo ro ehtxoho menye, owya omryenon komo ryhe moxamo katxho komo, atanàhnohpàñ me natxhe, katxhàrànhàrà yawo ro ehtxoho menye.

¹⁰ Semaw Petru ryhe, tkatxefaranà wakay hatà. Txaray, tototho hanakay hatà. Howehenohnàtho

rma yawotoy hatà. Mawku rma noro hatà, toto yosotà. Khoryenkom mìn yonye ro kom yohà ymo yanoto rma mok nehxakon hatà. ¹¹ Onà wyaro haxa nkekón hatà, Txesusu, Petru wya. En yaka harha enkahko, akatxefaranà, kekon hatà. Royàm yano me ryhe keryewhamyaha. Eryewhampàra kat wehxano, owya, kekon hatà, àwya.

¹² Txom, noro yahohtxownà hatà, arymano ynye ro komo, toh kom yakoro, Xuknewyana yoh yanoto kom yakoro xarha. Nasohtotxownà hatà. ¹³ Anasà hyaka htxero natxownà hatà. Kayfas hetx yàmà rma noro hatà, Anasà. Kayfasà ryhe, Khoryenkom mìn yonye ro kom yohà ymo me nehxakon hakahpa tà, Txesus hoko nyamoro yehtoko roro rma hatà. ¹⁴ Noro rma, onà wyaro kanyenhàr me nehxakon hatà, Xuknewyana yoh komo wya, Txesus hoko. Twayehkahorye nay hamà, toto, towenyxa, tukrunhosom me omeroro Xuknewyana komo yehtxoho me, kanyenhàr me nehxakon hatà, Kayfasà.

Petru wya noro ywenyeke wehxaha katxhàrà on ha.

¹⁵ Àwyanye Txesusu yanàtoko rma, àwenarye tekon hatà, Semaw Petru. Akoro tekon xarha tà, anaro, Txesusu nhananàhrà ro komo kukuru rma. Noro ryhe, Kayfasà ywerò nehxakon hatà. Àro ke, àhorohkahnà me nowomye hatà, noro ymo mìn watxan yaka. Txesusu wenarye rma nowomye hatà. ¹⁶ Petru haxa ryhe, màmyaye rma nehxakon hatà. Àhotayarye àtohra rma hak nehxakon hatà. Àto nehxakon hatà, omaso, horykomo ymo yanoto rma. Noro ymo mìn hotarà yonye ro rma mok

nehxakon hatà. Àhyaka toy hatà, Petru yakorono, owomsahotho rma. Moson xarha hak nowomno, kekon hatà, àwya. Àro ke, Petru xarha nowomye hatà.

¹⁷ Onà wyaro nkekon hatà, omaso, àwya. Mokro nhananàhrà ro komo kukuru mehra manaye, omoro xarha, kekon hatà. Norohnà uro, noro ywenyeke wehxaha, kekon mak hatà, Petru.

¹⁸ Weheto yarymanyenhàr me nehxatxkon hatà, horykomo yanoto komo, ahosno ynye ro kom yakoro. Narymatxownà hatà, tkomsàn komo ke. Weheto hona nosomyatxkon hatà, thatawo rma hatà. Àhyawonye thatawo rma rha nosomyakon hatà, Petru xarha.

Àsok katxho hoko màhananàhyatxowà katxhàrà on ha.

¹⁹ Onà wyaro nkekon hatà, Khoryenkom mân yonye ro komo yohà ymo, Txesusu wya. Onhananàhrà ro komo ekarymako, rowya, kekon hatà. Àsok katxho hoko màhananàhyatxowà, kekon hatà.

²⁰ Onà wyaro haxa neyukye hatà, Txesusu. Toto komo nenytxanàr me ryhe wekarymehe, omerorron komo nenytxanàr me mak ha, kekon hatà. Ohsamnohno ytxoho ro yawo, Khoryenkom mân yaw xarha, hananàhno weryaha, Xuknewyana yohsamnohtoho ro kom yawo. Temenyehra rma hananàhno weryaha, kekon hatà. ²¹ Àro ke, àsok katxho hoko màhananàhyatxowà kahra exko, rowya. Ronytxanyenhàyam yakoro haxa ryhe orwonàmko, kekon hatà. Àsok katxho yokarymeko,

mosonà, owyanye, kasko, àwyanye. Ronekary-matxhàrà rma hutwetxhe, nyamoro, kekon hatà, Txesusu.

²² Àro wyaro àwya katxhe rma, noro yotahay hatà, tamor ke, àton komo kukuru, ahosno ynye ro komo kukuru. Àro wyaro târwonàmporyehra mahko, horykomo yakoro, Khoryenkom mân yonye ro komo yoh yakoro, kekon hatà.

²³ Åsoke ryhe atxke kârwonàmno, kekon mak hatà, Txesusu, àwya. Atxke rorwonàmtaho ekary-mako, rowya. Ehxera ehtoko, totahahoryehra wahko haryhe, owya, kekon hatà.

²⁴ Taa. Narhoy hatà, Anasà, Kayfasà hyaka, Kho-ryenkom mân yonye ro komo yohà ymo hyaka. Tasoke rma narhoy hatà, àhyaka.

Petri wya noro ywenyeke wehxaha katxhàrà xarha on ha.

²⁵ Àto rma nehxakon hatà, Semaw Petru, thatawo rma hatà. Nosomyakonà rma hatà. Ànhananàhrà ro komo kukuru mehra manaye, omoro xarha, ketxkon xarha tà, àton komo, àwya. Norohnà uro, noro ywenyeke wehxaha, kekon mak hatà.

²⁶ Àto nehxakon hatà, toto, horykomo ymo yanoto, Mawku yananà rma hatà. Petru nhanakatxhoho rma noro hatà, Mawku. Noro yananà rma, onà wyaro nkekón hatà, Petru wya. Nat wawo oyonyhera kat wahko, mokro yakoro, kekon hatà.

²⁷ Urohnà uro menyo, kekon mak hatà. Noro ywenyeke wehxaha, kekon hatà, Petru. Àtoko rma nàhtàmye hatà, apaytara.

Peratusu wyà Txesus yonytxatxhàrà on ha.

²⁸ Enmahrà ro Txesusu yatxownà hatà, Kayfas mân yaye. Kofehnakno mânà ymo yaka natxownà hatà, Pàryetoryo onà katxho yaka rma hatà. Àro ymo yaka owompàra mak nehxatxkon hatà, any komo, Xuknewyana komo kaxe. Åsok tawro hana. Tasahxemtoho kom hoko roro tehtokonye, tatanàhnoprà kom hona nenyatxkon hatà. Àro ke, anaryana kom mân yaka owompàra nehxatxkon hatà.

²⁹ Àro ke bàñ yaye nahatakay hatà, Peratusu, kofehnakno, àhyakanye. Åsok naye, moson yanhànà, owyanye, kekon hatà, àwyanye. Atxke exetxhàrà rma ekarymatxoko, rowya. Ehxera kat naye, kekon hatà.

³⁰ Anhànà ehxera ehtoko, owya ahohsohra amna yesnàràtho haryhe, ketxkon hatà.

³¹ Omnyamo rma anàhnootxoko, kekon hatà, Peratusu. Oyweronàhyamatxho kom yawo ro rma àhok ehtxoko. Atxke ehtoko, anàhnootxoko, omnyamo rma. Noro ha, atxok ha, kekon hatà, Xuknewyana yoh komo wya.

Àna matà, ketxkon mak hatà, nyamoro. Toto yotahanyehnà ro amna, ayano meny mak ha, Homayana kom yano me mak ha. Twayehkahorye na ha mosonà katxho me ehtoko, omoro marma wayehkano meryan hamà, ketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Peratusu wya.

³² Khoryenkom yano me mak àro wyaro nketxkon hatà, tàrwonàmàthàrà yawo ro Txesus yehtxoho me, twayehtho hutwamohsothàrà yawo ro ehtxoho me. Yahkotohen hona

tamoyathosom me ehutwamohsosah me
nehxakon hatà.

³³ Bànà ymo yaka harha nowomye hatà, Peratusu. Txesusu yokhoy hatà, tàhyaka. Xuknewyana komo kayaryetà omoro, owya, kekon hatà, àwya.

³⁴ Oyehutwatxho hoye ro àro wyaro màkeno, kekon hatà, Txesusu. Anar komo rwonàmàthàrà hoye ro haxa katà àro wyaro màkeno, kekon hatà.

³⁵ Xuknewyanahnà uro, kekon hatà, Peratusu. Xuknewyana komo ryhe, ayahohsotxowà, rowya. Okukuru komo rma, eh kom yakoro xarha, Kho-ryenkom mân yonye ro yoh kom yakoro rma, aya-hohsotxowà, rowya. Àsoke ryhe atxke mehxako, kekon hatà.

³⁶ Anar me toto komo kayaryet me wehxaha, kekon hatà, Txesusu, àwya. Yukryeka hon kayaryet komo wyarohra mak wehxaha. Nyamoro wyaro ryehtok haxa, waha me ranoto komo yesnàràtho haryhe, Xuknewyana yoh komo wya rahosnàr hona waha me esnàràtho kom haryhe. Toto komo kayaryetà rma, yukryeka hon kayaryet komo wyarohra rma wehxaha, kekon hatà, Peratusu wya.

³⁷ Toto komo kayaryetà omoro hamà, owya, kekon hatà, noro.

Omoro rma, toto komo kayaryetà omoro hamà màkano, kekon hatà, Txesusu, àwya. Yaworon xaxa yokarymanyè uro. Àro yokarymatxho me konuruye, kekon hatà. Àro yokarymaxe komokye, yukryeka hona. Yaworon xaxa hutwanàr xe tehtokonye, ronytxetxhe, toto komo, kekon hatà.

³⁸ Etenà ryhe àro, yaworon xaxa katxho, owya, kekon hatà, Peratusu.

Àro wyaro tàwya katxhe rma, bàn yaye na-hatakay xarha tà, Xuknewyana yoh komo hyaka. Ohxe we naха ha, mosonà, rowya, kekon hatà, àwyanye. Ehxera we naха ha, anhànà, rowya. ³⁹ Toto yonampatakanye ro me wehxaha, ayano me ronye rma, kekon hatà. Ayasahxemtoho kom ho yohà, wenampataken hamà, watxa ymo yawo ahryemxemtoho kom hoye. Moson haxa hak wenampatakaxe, kekon hatà. Xuknewyana komo kayaryetà mosonà katxho rma hak wenampatakaxe. Noro yonampatakanàr xehra kat man-atxowà, rowya, kekon hatà, Peratusu, àwyanye.

⁴⁰ Norohnà haxa, ketxkon mak hatà, teryewrye ro hatà. Barakmas haxa enampatakako, ketxkon hatà. Otahano ynye rotho rma noro hatà, Barakmasà.

19

Amoyathohoko yahkotohen hona katxhàrà on ha.

¹ Txesusu yahohsoy hatà, Peratusu, arymano ynye ro komo wya. Nàhpokhoy hatà, àwyanye.

² Ewekhàrà hryekahtxownà hatà. Ehonomnà komo yorokonà wyarono rma àro hatà. Suu, noro yhutho hona netxownà hatà, ewnohrà me hatà. Honomtotxownà xarha tà, tàswayem ke, ehonomnà komo hononà wyaron ke, ewnohrà me rma rha hatà. ³ Àhyaka haxa totxownà hatà. Ha y, Xuknewyana komo kayaryetà y, ketxkonà rma haryhe tà, ewnohrà me rma rha hatà. Netahatxownà xarha tà, tamor komo ke.

⁴ Bàn yaye nahatakay xarha tà, Peratusu. Noro wekyaha, ohyakanye, kekon hatà, toto komo

wya. Ehxera we naha ha, anhànà, rowya, kaxe noro wekyaha, ohyakanye. Noro rma xenytxoko, kekon hatà.

⁵ Àro ke nahatakay hatà, Txesusu. Ewekhàrà ke tokoronke rma nehxakon hatà. Tàswayem ke thononke rma nehxakon hatà. Xenytxoko, norotho, kekon hatà, Peratusu, àwyanye.

⁶ Nenytxownà hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo, ahosno ynye ro kom yakoro xarha. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, teryewrye ro hatà. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà. Amoyathohoko, yahkotohen hona.

Ehxera we naha ha, anhànà, rowya, kekon mak hatà, Peratusu. Omnyamo rma amoyathoso atxoko, kekon hatà.

⁷ Àna matà, ketxkon mak hatà, nyamoro. Twayehkahorye mak naha ha, noro ymo. Amna yweronàhyamatxho yawo ro twayehkahorye naha, Khoryenkom muru ryhe uro kany me tesnàr ke, ketxkon hatà.

⁸ Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, noserye-hokekonà rma haxa mak hatà, Peratusu. ⁹ Bàn yaka harha nowomye hatà. Onà wyaro nkekón hatà, Txesusu wya. Henta nyero momokye, kekon hatà. Henta nyero momokye. Eyukhura mak nexey hatà, Txesusu. ¹⁰ Àsok tawro royukhura manaye, kekon hatà, Peratusu. Ehonomnà ryhe uro. Oyonampatakanàr xe ryehtoko, konampatakehe, ehonomnà kaxe, kekon hatà. Ayamoyathohonàr xe ryehtoko, kamoyathohehe, yahkotohen hona, ehonomnà kaxe. Àro wyarohra kat wehxano, owya, kekon hatà.

11 Àna mat mà, kekon hatà, Txesusu. Onà wyaro haxa àkehe, owya. Kahe yawon yano me marma ryhe, ehonomnà me manaha, rohoko, ehonomnà me oyesnàr xe noro yesnàr ke mak ha, kekon hatà. Ehonomnà me oyesnàr xehra noro yehtok haxa, ehonomnà mehra oyesnàràtho haryhe, rohoko. Àro ke, onà wyaro xarha àkehe. Owya rahohsonyetho ryhe, oyoho nyhe atxke rma haxa naха, kekon hatà, Txesusu.

12 Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, enam-patakanàr xe rma haxa nehxakon hatà, Peratusu. Onà wyaro nketxkon mak hatà, Xuknewyana yoh komo, teryewrye ro hatà. Owya noro ymo yon-ampatakantoko, oxehra harha nay hamà, Sesa, akayaryet komo ymo, ketxkon hatà. Ewakhàra harha nay hamà, ohoko. Àsok tawro hana. One-nampatakanàrà rma, Sesa xehra ro mak nay hamà, toto komo kayaryetà uro kany me tesnàr ke, ketxkon hatà.

13 Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, bàn yaye Txesusu yokhoy hatà, Peratusu. Tahonà ymo hona neryewtay hatà, onytxano ytxoho ro hona, anhàtho komo yanàhnohtoho ro hona. Toh yony-horyexaho onà, karyeno ymo, katxho rma àro hatà. Kakmata katxho me rma nehxakon hatà, Xuknewyana komo rwonà.

14 Hokano ytxoho yawasàn yosnaka rma ehtoko, neryewtay hatà, Peratusu, àro ymo hona, Xuknewyana komo yosonyhoryyetxho yawasàn ho rma hatà. Àro rma ho tasahxemtosom me xarha nehxatxkon hatà, thoryen heno komo yohokoko àtothàrànhàrà hutwatxho hoko rma

hatà. Enmahrà ro neryewtay hatà, 6 oras me ehtok hatà. Onà wyaro nkekón hatà, Xuknewyana yoh komo wya. Akayaryet kom tà moson ha, kekon hatà, àwyanye.

¹⁵ Onà wyaro nketxkon mak hatà, naymoro, teryewrye ro hatà. Nahko kahpa ha, ketxkon hatà. Nahko kahpa ha. Amoyathohoko, yahkotohen hona, ketxkon hatà.

Akayaryet komo rma wamoyathoheno, kekon hatà, Peratusu, àwyanye.

Sesa ryhe, amna kayaryet me naha, noro marma mak ha. Anaro exhera naha, ketxkon hatà, nyamoro, Khoryenkom mán yonye ro yoh komo.

¹⁶ Àro wyaro àwyanye katxhe rma, noro yamoyathohoy hatà, Peratusu, nyamoro yano me hatà.

Txesusu yamoyathothàrà on ha.

¹⁷ Àro ke Txesusu yatxownà hatà. Yahkotoheno yarhotxownà hatà, àwyà. Àhona tamoyathotho rma yaryakon hatà. Owto ymo hoye toy hatà. Amoyathono ytxoho ro na toy hatà. Okno yhutho yotxhotho onà katxho na rma toy hatà. Korkota katxho rma àro hatà, Xuknewyana komo rwonà.

¹⁸ Àto rma namoyathotxownà hatà, yahkotohen hona. Àhanawo rma anarotho komo yamoyathotxownà xarha tà, asak hatà. Anaro howehehra nehxakon hatà. Anaro xarha, howehe nehxakon hatà. Amrakatawonye nehxakon hatà, Txesusu.

¹⁹ Noro yotahtxoho menhohoy hatà, Peratusu. Yahkotohen hona netxownà hatà. Txesusu mosonà, Nasarye honotho, Xuknewyana komo kayaryet heno mosonà, katxho me rma

nehxakon hatà, àmenhosaho, 20 Xuknewyana komo rwon yaw hatà, Homayana komo rwon yaw xarha hatà, Kryekyana komo rwon yaw xarha hatà. Nenyatxkon hatà, toto komo, Xuknewyana komo rma, thenyenohnà komo rma, moxehra owto ymo yesnàr ke. 21 Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, Xuknewyana yoh komo, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo rma, Peratusu wya. Xuknewyana komo kayaryetà katxho menhohohra exko, ketxkon hatà. Onà wyaro katxho haxa àmenhohoko. Xuknewyana komo kayaryetà uro keknan haryhe, mosonà, katxho rma àmenhohoko, ketxkon hatà, nyamoro, àwya. 22 Àna matà, kekon mak hatà, noro. Ronmenhohotho ryhe, àto rma hak nahko, kekon hatà, àwyanye.

23 Àro wyaro Txesusu yamoyathotxownà hatà, arymano ynye ro komo, yahkotohen hona. Tàwyanye amoyathotxhe rma, àwomunuthuru yokamtxownà hatà, tàwyanye rma. 4 me nehxatxkon hatà, nyamoro. Àro ke, Txesus womunutho hoye nenytxownà hatà, thokonye rma. Àro wyaro àwyanye ekametxhe rma, ekampen me rma nehxakon hatà, anaro, horyethotho ymo haxa. Àro rma, enyempera enyhoryexah me nehxakon hatà. 24 Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà. Awotohra tehtxe, anàhnohrà hona, ketxkon hatà. Tohu txko tarymatxe, kàwyanye xenytxoho me, àrotho uro hamà katxho me, ketxkon hatà. Àro ke, tohu txko yarymatxownà hatà, àmenhosahonhàrà yawo ro Txesus yehtxoho me. Onà wyaro

nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Rowomunutho yokamyatxhe hampànà, tàwyanye rma. Rohononàtho hoko rma, tohu txko yarymetxhe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ²⁵ Àro wyaro nehxatxkon hatà, arymano ynye ro komo, Txesus womunutho hoko.

Àto nehxatxkon xarha tà, woràskomo komo, Txesus yonà rma hatà, noro yowtà xarha hatà, Maryeya xarha hatà, Kàropas hetxe rma noro hatà, Maryeya xarha hatà, Maknara honotho rma noro hatà. Txesusu yamoyathotho màhto nehxatxkon hatà, thatawo rma hatà.

²⁶ Àto nehxakon xarha tà, Txesusu nàhnànà rma haxa, àñhananàhrà rotho komo kukuru rma. Noro yonyey hatà, Txesusu, moxehra hatà. Tàyon xarha yonyey hatà. Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, àwya. Eme y, omryer me harha hak nahko, mosonà, kekon hatà. ²⁷ Onà wyaro nkekón xarha tà, noro wya, tåñhananàhrà rotho wya. Oyon me harha hak nahko, mosonà, royonàñho, kekon hatà, àwya. Àro ke, Txesus wayhàtxhe, narày hatà, noro, bàn yaka. Tàyon me harha neryey hatà.

Txesus wayhàthàrà on ha.

²⁸ Taa. Tàyàm yomyawon tàhkatxehkatxho hutway haxa hatà, Txesusu. Àro ke, onà wyaro nkay hatà, àmenhosahonhàrà yawo ro tehtxoho me, Khoryenkom karyehtan hoyen yawo ro tehtxoho me. Rowokru xe wehxaha, kay hatà.

29 Àto nehxakon hatà, oryenà. Tarke nehxakon hatà, ufa xkun ke, tutxunyem ke. Sosohenyo yarahtotxownà hatà, àton komo, tutxunyem ke. Esopu yoh hotkoso netxownà hatà. Txesusu mtaka netxownà hatà.

30 Tàwya enàtxhe rma, onà wyaro nkay haxa hatà, Txesusu. Àtähkatxehkan haxa ha, kay haxa hatà. Nosompemeye hatà. Tano me ro rma wayehye hatà.

Txesus haraxkatxhàrà on ha.

31 Hokano ytxoho yawasàn yosnaka rma tà wayehye ha, Txesusu, Xuknewyana komo yosonyhoryetxho yawasàn ho rma hatà. Àro rma, hokano ytxoho yawasànà rma, anaro yoho rma haxa ohxe nehxakon hatà, Xuknewyana komo wya, tasahxemtoho komo yawasàn yoh me rma haxa esnàr ke hatà. Àro rma ho toto heno komo yonampàra nehxatxkon hatà. Àro yosnaka ryhe, amoyathoxemo wayehrà xe nehxatxkon hatà, enamrà kom horà. Yahkotohen ho rma esnàr kom xehra mák nehxatxkon hatà, hokano ytxoho yawasàn ho. Àro ke, onà wyaro nketxkon hatà, eh komo, Peratusu wya. Àhyosàkryakahotxoko, àwayehtoho menye, towthoho menye, ketxkon hatà, àwya.

32 Àro ke nàhyosàkryakahotxownà hatà, noro. Àhyakany haxa totxownà hatà, arymano ynye ro komo. Anaro wahanhootho hyosàkryakatxownà hatà. Anarotho hyosàkryakatxownà xarha tà. Txesus hanawo amoyathoxemootho komo rma nyamoro hatà.

³³ Txesusu hyaka haxa totxownà hatà. Wayehno rma hamà, norotho, ketxkon hatà. Àro ke, àhyosàkryakahra nehxatxkon hatà. ³⁴ Haraxkay hatà, ukukuru komo, amoye ymo ke, krow. Kamsuhtekon hatà. Tuna xarha nomokyakon hatà.

³⁵ Xenyenhàrà ryhe nekarymehe. Yaworo xaxa nekarymen hatà. Yaworo xaxa wekarymehe, kany me naha. Àro ke nekarymen hatà, owyanye àro wyaro hamà katxho me. ³⁶ Àsok tawro hana. Àro wyaro texem me nehxakon hamà, Txesusu, àmenhosahonhàrà yawo ro tehtxoho me. Onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Àkryakahnà ro me mpànà na ha, noro yotxho, omeroro.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. ³⁷ Onà wyaro nkehe xarha, anaro Khoryenkom karyehtan hoyeno.

Noro yonyatxhe hampànà. Tànharaxkatxhàràtho rma yonyatxhe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro katxhàrànhàr yawo ro nehxakon hamà, Txesusu.

Txesusu yekehàtho yonamàthàrà on ha.

³⁸ Taa. Toy hatà, horykomo, Peratusu hyaka. Xose rma noro hatà. Arymateya honotho rma mok nehxakon hatà. Txesusu nhananàhàtho me nehxakon hatà. Oskarymahñà ro me mak nehxakon hatà, Xuknewyana yoh kom hona toseryehrà ke hatà. Noro rma toy hatà, Peratusu hyaka. Txesusu yekehàtho yanàr xe wehxaha,

rowya enamtoho me, kekon hatà, àwya. Àro ke narhoy hatà, Peratusu, àwya. Àro ke toy hatà. Ekehàthàrà yarày hatà.

³⁹ Akoro toy hatà, Nekoknemusu. Kohsaya àhyaka omohsahotho rma mok nehxakon hatà. Noro rma, ownyaku thoxnyemà yarày hatà. Meha, bakmosa wakanomaxaho rma àro hatà, thoxnyemà rma, ekehàthàr yakoro tonamsomà rma. 45 kerus me nehxakon hatà, amusunu, ehetàhpenyeno rma haxa mak hatà.

⁴⁰ Txesusu yekehàtho yatxownà hatà. Karamtxownà hatà, wom ke, enyhoru rma ke. Àro horye ownyaku yetxownà xarha tà. Àro wyaro ekehàthàr komo yonyhoryenye ro me natxhe, Xuknewyana komo, enamtoho menye.

⁴¹ Txesusu yamoyathotho màhto nehxakon hatà, natà. Àro wawo nehxakon hatà, toh yowtarà, onamno ytxoho ro. Toto heno komo yonamtoho mehra hak nehxakon hatà. ⁴² Moxehra nehxakon hatà. Àro ke, àro yaka nemamtxownà hatà. Hokano ytxoho yawasàn yosnaka rma enamrà xe tesnàr komo ke ryhe, àro yaka nemamtxownà hatà, moxehra esnàr ke.

20

Txesusu yasanàmàthàrà on ha.

¹ Nenmahye hatà, domenku. Enmahrà ro toy hatà, Maryeya, Maknara honotho. Onamno ytxoho na toy hatà, tawanye nyhe rma ehtok hatà. Tohu ymo yonyey hatà. Ewtar hotaye etakaxaho rma yonyey hatà. ² Àro ke karyhe toy hatà, Semaw Petru hyaka. Noro yakoro nehxakon hatà, anaro,

Txesusu nàhnànà rma haxa, ànhananàhrà rotho komo kukuru rma. Àhyakanye toy hatà, Maryeya. Kohkomo yatxow hamà, onamno ytxoho yaye, kekon hatà, àwyanye. Henta ya hana netxow ha. Àywenyeke rma amna naha, kekon hatà, Maryeya, àwyanye.

³ Àro ke totxownà hatà, nyamoro, onamno ytxoho na. ⁴ Karyhe totxownà hatà. Petru yoho rma haxa karyhe toy hatà, anaro. Noro htxero, onamno ytxoho na haxa toy hatà. ⁵ Àhotawo newanay hatà, ewtar yaka tàwya xenytxoho me. Womutho yonyey hatà. Àrotho marma, àto nehxakon hatà. Owompàra hak nehxakon hatà, noro. ⁶ Àmahiaka nomokye hatà, Semaw Petru. Toh yowtar yaka nowomye hatà, kuru. Womutho yonyey hatà, àkarametxhàràtho rma hatà. ⁷ Ekehàtho yompatahonàtho xarha yonyey hatà. Àrotho rma, anato harha nehxakon hatà, àkarametxhàràtho yakoro àto ryehra hatà. Amomxaho rma nehxakon hatà.

⁸ Nowomye xarha tà, anaro, wahoro htxero omohsahotho rma. Nenytxehkay hatà. Nasanàmno hamà, kekon hatà, tâhnawo.

⁹ Àmenhosahonhàrà hutwatxehkahra hak nehxatxkon hatà, Txesusu nhananàhrà rotho komo. Nasanàmyaha harha hampànà, àwayehxemo kom waye, katxhàrànhàrà rma hutwatxehkahra hak nehxatxkon hatà. Uhutwatxehkanyehnà rma, nasanàmno hamà, kekonà rma hatà, noro ha, ekehàthàrà yonyhera tesnàr ke.

¹⁰ Taa. Bàn kom yaka harha totxownà hatà, Petru komo, anaro yakoro.

Maryeya wya Txesusu yosonyhothàrà on ha.

¹¹ Àto rma nehxakon hatà, Maryeya, onamno ytxoho màhto. Nàratekon hatà. Tàratanàr me rma, newanay hatà, ewtar yaka tàwya xenytxoho me. ¹² Kahe yawon komo yonyey hatà, asak hatà. Khoryenkom yanoto komo rma nyamoro hatà. Thononke nehxatxkon hatà, buknyem ke hatà. Txesusu yekehàtho yosatho to rma eryewtaxemo nehxatxkon hatà. Anaro, uyhuthuru yosatho to nehxakon hatà. Anaro, àhrorà yosatho to nehxakon hatà.

¹³ Wosà y, ketxkon hatà, Maryeya wya. Àsok tawro owrateno, ketxkon hatà.

Kratehe, àwyanye roh yanàr ke, kekon hatà, noro. Henta ya hana netxow ha. Àywenyeke rma wehxaha, kekon hatà.

¹⁴ Àro wyaro tàwya katxhe rma, neramay hatà. Txesusu yonyey hatà. Thatawono rma yonyey hatà. Noro me uhutwahra mak nehxakon hatà.

¹⁵ Wosà y, kekon hatà, noro, àwya. Àsok tawro owrateno. Onok mehoryano, kekon hatà.

Nat yonye ro me noro hutwekon hatà, Maryeya. Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, àwya. Omoro kat mano, kekon hatà. Henta ya menyo. Ekarymako, rowya. Uro waryaha, kekon hatà, Maryeya, àwya.

¹⁶ Maryeya, kekon hatà, Txesusu, àwya. Nera-may xarha tà, noro. Hakmone y, kekon hatà, Xuknewyana komo rwon yawo. Khananàhnye y, katxho me rma naha.

¹⁷ Rahehra nyhe rma exko, kekon hatà, Txesusu, àwya. Rahehra nyhe rma exko, royàmà hyaka tàtosom me ryesnàr ke. Noro hyaka asanàmpàra

rma hak wehxaha, kekon hatà. Àtoko, rowtà komo hyaka. Onà wyaro nkano, Kohkomo, màkehe ha, àwyanye. Kasanàmyaha, royàmà hyaka, oyàm komo hyaka rma, rohoryenà hyaka rma, ohoryenkomo hyaka rma, kano, Kohkomo, màkehe ha, rowtà komo wya, kekon hatà, Txesusu, Maryeya wya.

18 Toy hatà, noro, Maknara honotho rma. Onà wyaro nkekón hatà, àñhananàhrà rotho komo wya. Kohkomo wenyo, kekon hatà. Txesusu rwonàtho yokarymay xarha tà, àwyanye.

Tàñhananàhrà rotho komo wya Txesusu yosony-hothàrà on ha.

19 Àro rma ho nomokye hatà, Txesusu, tàñhananàhrà rotho komo hyaka, domenku ho rma hatà, kokmamàtxhe rma hatà. Bàn kom hotarà yahunyenhàr me nehxatxkon hatà, Xuknewyana yoh kom hona toseryehrà komo ke hatà. Àro wyaro ehtokonye, nomokye hatà, Txesusu. Owompàñanhàrà rma, àwawony harha nehxakon hatà. Teryehorye hak nahko, oyowan komo, kekon hatà, àwyanye.

20 Àro wyaro tàwya katxhe rma, tamorà yonyhoy hatà, àwyanye. Tawetx xarha yonyhoy hatà, àwyanye. Kohkomo moson hamà, ketxkon hatà. Àro ke, teryehorye rma haxa nehxatxkon hatà, àñhananàhrà rotho komo.

21 Teryehorye hak nahko, oyowan komo, kekon xarha tà, Txesusu, àwyanye. Royàmà nànyaketxho me wehxaha, uro. Àro wyaro rma rha, ronànyaknyàr me manatxhe, omnyamo, kekon hatà. **22** Àro wyaro tàwya katxhe rma, ofu nkay hatà, àhokonye. Oyowan yakany hak

nowomno, Khoryenkom yokato, kekon hatà, àwyanye. ²³ Anatoko onà wyaro màketxow hana, toto komo wya. Khoryenkom hak noseryewhokano, ayanhànàthàr hoko, màketxow hana, àwyanye. Àro wyaro owyanye tatoko rma, noseryewhokehe xaxa mak hampànà, noro ha, nyamoro hoko, kekon hatà. Anatoko onà wyaro haxa màketxow hana, anar komo wya. Oseryewhokahra hak nahko, Khoryenkom, ayanhànàthàr hoko, màketxow hana, àwyanye. Àro wyaro owyanye tatoko rma, oseryewhokahra ro mak naha ha, noro ha, nyamoro hoko, kekon hatà, Txesusu, tànhananàhrà rotho komo wya.

Tome wya àna ryhe mpe katxhàrà on ha.

²⁴ Àro wyaro nosonyhoy hatà, Txesusu, tànhananàhrà rotho komo wya. Àhyawonyehra mak nehxakon hatà, Tome, ukukuru komo rma, 12 komo kukuru rma. Asako enusaho mosonà katxho rma noro hatà, esot yowtà.

²⁵ Àro ke, Txesusu yosonyhoho yokarymatxownà hatà, nyamoro, àwya. Kohkomo amna nenyako, ketxkon hatà, àwya. Àna ryhe mpe, kekon mak hatà, noro, àwyanye. Menyatzok make ryhe mpe. Nasanàamyak make ryhe mpe, kekon hatà. Noro yonyhera ro rma haka, noro mokro hamà, asanàmsaho, kahra rma wehxaha. Amoyathothàràtho hak wenyxe, amorà rma, kekon hatà. Àro rma hak wahexe. Awetx xarha hak wahexe. Amoyathothàràtho rma hak wahexe, kekon hatà. Ahehra ro rma haka, noro mokro hamà, asanàmsaho, kahra rma wehxaha, kekon hatà, Tome, tkukuru komo wya.

26 Taa. 8 me enmahàtxhe, bàn komo yawo nehxatxkon xarha tà, ànhananàhrà ro komo. Tome xarha, àhyawonye nehxakon hatà. Bàn kom hotarà yahunyenhàr me nehxatxkon hatà. Nomokye hatà, Txesusu. Owompànànhàrà rma, àwawony harha nehxakon hatà. Teryehorye hak nahko, oyowan komo, kekon hatà, àwyanye.

27 Onà wyaro nkekón xarha tà, Tome wya. Ramorà xenyko, kekon hatà. Aheko xarha, amoyathothàràtho rma. Atahoyotkak xarha, rawetxe yahetxho me, kekon hatà. Àna ryhe mpe kahra exko. Noro moson hamà, asanàamsaho, kany me haxa exko, kekon hatà, Txesusu, Tome wya.

28 Àna hamà, kekon hatà, noro. Rohà ryhe omoro. Rohoryenà rma omoro, kekon hatà.

29 Uro menyo hamà, kekon hatà, Txesusu, àwya. Ronyenhàrà rma, noro moson hamà, asanàamsaho, kany me harha manay hamà. Anar komo ryhe, ronyhera natxhe. Ronyehnànhàrà rma, noro mok hamà, asanàamsaho, ketxhe hampànà, kekon hatà. Nyamoro rma, towakryexem me rma haxa mpànà natxhe ha, kekon hatà, Txesusu.

Karyhe roro harha oyehtxoho menye ryhe àmenhehe katxhàrà on ha.

30 Tahoxetà yonyhekón hatà, Txesusu, tànhananàhrà ro komo wya, thenyehra hatà. Anaro rha eryehokano ytxoho hoko nehxakon hatà. Omerorohra mak àmenhehe, on yawo.
31 Noro yexetxhàrà rma àmenhehe, onà wyaro kany me oyehtxoho menye, Txesusu ryhe Kryestu me naha, Khoryenkom muru me naha, kany me oyehtxoho menye. Àro wyaro kanye rma,

karyhe roro harha manatzhe hampànà, noro hona owyanye xenyàr ke mak ha. Karyhe roro harha oyehtxoho menye ryhe, noro yexetxhàrà àmenhehe, tano.

21

Karyeryeya kuthon yohoye Txesusu yosony-hothàrà on ha.

¹⁻² Taa. Nosonyhoy xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà rotho komo wya. Txekmeryeyaknes kuthon yohoye nehxatxkon hatà, ukukur komo, Semaw Petru komo rma, Tome xarha, asako enusaho mosonà katxho rma noro hatà, Natanayew xarha, Kana honotho rma noro hatà, Karyeryeya yamtar honotho rma hatà, Sekmeknew muru komo xarha, anar komo xarha, asakon komo rma hatà. Àto rye ehtokonye, àwyanye nosonyhoy hatà, kana yaramnyàr hoko ehtokonye hatà.

³ Osonyhohra ro rma haka, onà wyaro nkekong hatà, Semaw Petru, takoron komo wya. Kana yaramxe àtehe, kekon hatà. Hàà, ayakoro amna nomokyaha, ketxkon hatà, nyamoro, àwya. Àro ke totxownà hatà. Nosonkahtxownà hatà, kanawa yaka. Kohsarakatakatho ro àhok nehxatxkon hatà, kana yaramnyàr horà. Arampera mak nehxatxkon hatà.

⁴ Enmahàtxhe rma, àto nehxakon hatà, Txesusu, tuna ymo yohoye rma hatà. Noro me uhutwahra mak nehxatxkon hatà, nyamoro, kanawa yawon komo rma.

⁵ Kàrkomo y, kekon hatà, noro, àwyanye. Kana naye, ohyawonye, kekon hatà.

Ehxera, ketxkon hatà.

⁶ Meya ro arymatxoko, txaruka, kekon hatà. Howehehra ryhe arymatxoko. Àsna maramy-atxhe, kekon hatà, àwyanye.

Àro ke narymatxownà hatà. Thenyehra mak nehxakon hatà, kana, àto. Txaruka yanàmpàra rma nehxatxkon hatà, thenyehra rma haxa esnàr ke.

⁷ Onà wyaro nkekon hatà, ukukuru komo, Txesusu nàhnànà rma haxa, Petru wya. Kohkomo mokro hamà, kekon hatà.

Àro wyaro tàwya enytxatxhe rma, newomumtoy harha tà, Semaw Petru. Àsok tawro hana. Ewomunkaxahotho me nehxakon hatà, kana yaramnyàr hoko tesnàr ke. Àro ke newomumtoy harha tà, Txesusu hyaka tàtonàr xe tesnàr ke hatà. Kanawa yaye nàhtoy hatà, tuna kwaka, mahona tàtonàr horà.

⁸ Akoron komo ryhe, kanawa yawo rma nomokyatxkon hatà. Txaruka hpexekyatxkon hatà. Kana ke tarke rma haxa nehxakon hatà. Moxehra nehxakon hatà, yukryeka. 100 metrus me hana nehxakon ha, àmoxenonà. ⁹ Mahona nasanàmtxownà hatà. Tasanàmàtxhenye rma, weheto yonytxownà hatà. Àho nehxakon hatà, kana. Àto nehxakon xarha tà, ekeyu.

¹⁰ Onà wyaro nkekon hatà, Txesusu, àwyanye. Kana hoye suhtatxko ha, kekon hatà. Anarametxhàr kom hoye rma suhtatxko ha, kekon hatà.

¹¹ Àro ke nosonkahye harha tà, Semaw Petru. Txaruka hpexekye hatà, mahona. Tarke rma haxa nehxakon hatà, kana heno ke, horyetho ymo ke.

Àyakenonà rma, 153 me nehxakon hatà, thenyehra rma haxa mak hatà. Asawotohra rma nehxakon hatà, txaruka.

¹² Omohtxoko, emtakmaxe, kekon hatà, Txesusu, àwyanye. Nyamoro ryhe, onok omoro tawro hona newankaranatxkon hatà. Àsok tawro hana. Kohkom me noro hutwetxkon harha tà.
¹³ Àhyakany haxa nomokye hatà, noro. Ekeyu yanàmye hatà. Nàmye hatà, àwyanye. Kana xarha yàmye hatà, àwyanye.

¹⁴ Àro wyaro nosonyhoy xarha tà, Txesusu, tànhananàhrà rotho komo wya. Àwayehxemo kom waye tasanàmàtxhe, osorwawo ro nosonyhoy hatà, àwyanye.

Semawu y rox manaye katxhàrà on ha.

¹⁵ Emtakmatxhenye, onà wyaro nkekón hatà, Txesusu, Semaw Petru wya. Semawu y, Xowaw muru y, rox manaye, kekon hatà. Moxam yoho nyhe rox manaye, kekon hatà. Hàà, rohà y, ox wehxaha, kekon hatà. Ox ryehtxoho rma muhutwehe, kekon hatà. Romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, Txesusu, àwya. Xenye ro komo wya kahneru mxekrà nyahmantokono wyaro, romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, àwya.

¹⁶ Semawu y, Xowaw muru y, rox manaye, kekon xarha tà, àwya. HÀÀ, rohà y, ox wehxaha, kekon hatà. Ox ryehtxoho rma muhutwehe, kekon hatà. Romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, Txesusu, àwya. Xenye ro komo wya kahneru nyahmantokono wyaro, romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, àwya.

¹⁷ Semawu y, Xowaw muru y, rox manaye, kekon xarha tà, àwya. Osorwawo ro àro wyaro nkekon hatà. Noseryehokay hatà, Petru, osorwawo ro tawro ke. Rohà y, omeroro uhutwatxehkanye ro me manaha, kekon hatà. Ox ryehxoho rma muhutwehe, kekon hatà, Petru. Romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, Txesusu, àwya. Xenye ro komo wya kahneru nyahmantokono wyaro, romryenon komo àhananàhko, kekon hatà, àwya.

¹⁸ Onà wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owya, kekon xarha tà, àwya. Omryentoko nyhe rma, ayasotà menuhtekonà, oyosonyhoryetxho me, ototho me. Ayano me ro rma màtekònà, kekon hatà. Horykomotho me oyehtok haxa, ayano me rohra harha màtehe. Anar komo ryhe ayasohtetxhe hampànà. Ayaryatxhe hampànà. Nyamoro yano me matahoyotkehe hampànà, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

¹⁹ Àro wyaro nkekon hatà, twayehkaxem me noro hutwamohsonàr horà. Noro wayehkatxho rma hutwamohsekon hatà. Twayehkaxem me tehtxoho hoye ro, ehonomnà me xaxa Khoryenkomo yonyhony me rma nehxakon hatà, Petru, toto komo wya. Àro wyaro ehtxoho rma hutwamohsekon hatà, Txesusu, àwya. Onà wyaro nkekon xarha tà, àwya. Rakoro tàtosom me rma exko, kekon hatà, Petru wya.

Txesusu nàhnànà rma haxa yokarymatxhàrà on ha.

²⁰ Txesus yakoro tàtontoko rma, neramay hatà, Petru. Àwenaryenye nomokyakon hatà, Txesusu

nhananàhrà rotho komo kukuru, noro nàhnàñà rma haxa. Txesusu wayehpàrà ro rma haka, ewan yawo ro tàrah exxahotho rma noro hatà. Rohà y, onokà ryhe noro, ayahohsonye ymo, kanyenhhàratho rma noro hatà. ²¹ Noro rma yonyey hatà, Petru. Àwenaryenyé omoknàrà rma yonyey hatà. Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, Txesusu wya. Rohà y, àsok naye, mosonà, amnye ha, kekon hatà. Noro yehtxoho haka rha uhutwamohsoko, kekon hatà, Petru, àwya.

²² Àsóke moson yesnàrà xe na wehxan ha, kekon hatà, Txesusu. Anatoko tano roro rma esnàrà xe wehxan hana. Romokhàrà ro rma haka, àwayehpàrà rma hak esnàrà xe wehxan hana, kekon hatà. Ekarymahra mak wehxaha, owya. Noro yehtxoho rma, onhutwahtor me rma na ha. Omoro ryhe, rakoro tàtosom me rma exko, kekon hatà, Txesusu, Petru wya.

²³ Àro wyaro àwya tawro ke ryhe, onà wyaro nekaytay hatà, noro, Txesusu nàhnàñà rma haxa. Àwayehpàrà ro me nay hatà, noro, katxho me nehxakon hatà. Àwayehpàrà ro me manaha kahra mak nehxakon hatà, Txesusu, àwya. Onà wyaro haxa nkekón hatà, noro hoko. Romokhàrà ro rma haka, àwayehpàrà rma hak esnàrà xe wehxan hana, kekon marma hatà. Ekarymahra mak wehxaha, owya. Noro yehtxoho rma, onhutwahtor me rma na ha, kekonà rma hatà, Txesusu, noro hoko.

²⁴ Noro rma, on menhohoye. Anaro rha Txesusu yexetxhàrà yokarymaye, àmenhonàrà horà. Ànekarymatxhàrà rma, yaworo xaxa na ha, amna wya. ²⁵ Omerorohra mak àmenhehe. Txesusu

Xowawu 21:25

clv

Xowawu 21:25

yexetxhàrà, thenyehra rma haxa nehxakon hatà, ronmenhotoho yoho rma haxa mak hatà. Omeroro rowya àmenhontoko rma, yake rma haxa rokaryehtanà yesnàràtho haryhe, omeroron kom yowto yoho rma haxa esnàràtho haryhe. Àro wyaro uhutwehe.

Khoryenkom Karyehtanà
New Testament in Hixkaryána (BR:hix:Hixkaryána)
copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hixkaryána

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hixkaryána [hix], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Hixkaryána

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

d753c786-1774-5470-99e4-f5f0c0f85123